

310774

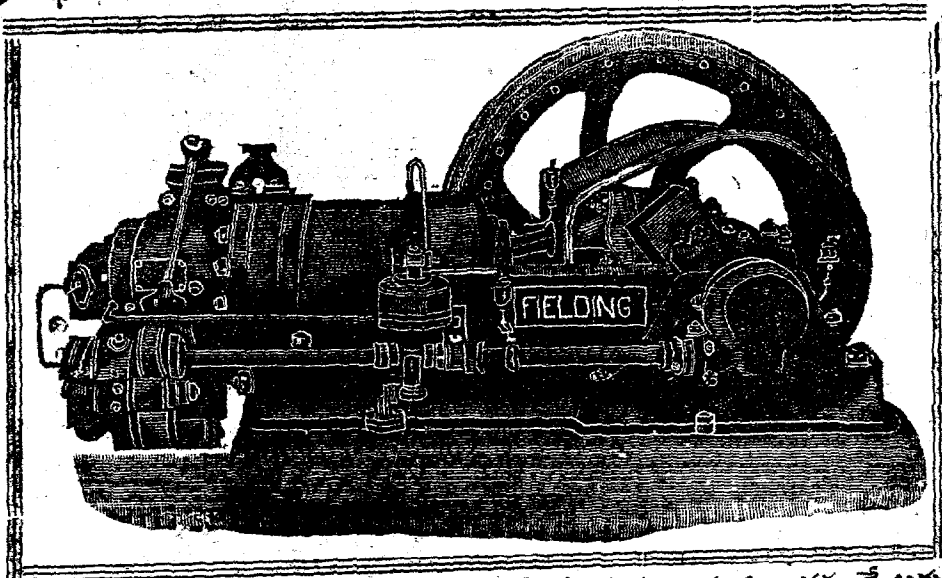
ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జనవరి నెల 26-వ తేది శనివారము
రుధిరోద్ధారి నామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ చందము ౧.

No. 150
సంచిక ౧౫౦

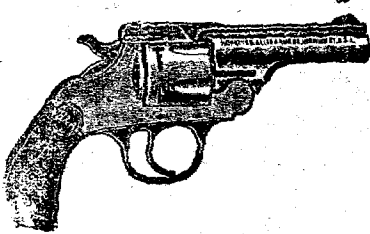
ప్రసిద్ధికెక్కిన పీల్డింగు శిమిడిశల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

యా యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము పున్నప్పల్లధరలకే అమలమవుచున్నవి. అన్ని సయితము ప్లాకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతను లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి తరచు మయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

586 పోల్ యేజింటు:—డి. యల్. కాస్టి అండు కో,
12, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

ఒంటి నాశనముతోటా తుపాకి ను ప్రసిద్ధమును
కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది. (8068)

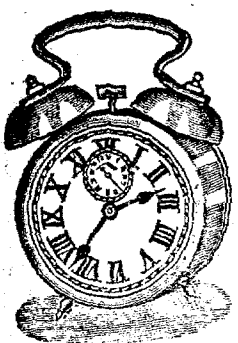
ధరలు
సరసము.
శ్రేయాలగు
ఉచితము

నానావిధములగు రివాల్వర్లు ఆరుశేక
బడతోటాలు రుక్మిణి [ప్రావీణము ౧౮౬3 సం॥]

కాగితము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును దిద్దు. తేలులో పెట్టెలో గలిగినది మాత్రం దొరకును.
యల్. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

క్రొత్తమోస్తరుగల అలారము టైంపీను

మంచి యానము. ధర విక్రీతి క్లుప్తము.

1-కి ధర రూ 5-0-0

వి. ఎన్. వాచికంపెనీ తపాలపెట్టె 105 మదరాసు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్
ఫర్మ సి లిమిటెడ్

185, మాంట్యూరోడ్డు - మదరాసు

మైసూరు రాజధానిలో ఆయుర్వేదచికిత్సను అభివృద్ధి చేయుటకై మా మేనేజరు డైరెక్టరు డాక్టరు ఆ. ఓ. ష్రీధరి బి. ఏ. ఎస్. బి. అండు సి. ఎస్. గారు బెంగళూరుకి వెళ్లి ఆ ప్రాంతములందు సంచారము చేసి తగు వివరాలును తెలుసుదురు. మాంట్యూరోడ్డును నెం 185 రు భవనమున నున్న మా క్రధాన కైద్యశాలలందు డాక్టరు ఓ. ష్రీధరిగారు యెచ్చటి తేలకప్పుడు డాక్టరు బి. ఎస్. రామస్వామిస్వామి ఎమ్. టి. బి. ఎస్. గారు శాశ్వతము పనిచేయుదురు.

పి. కనకరాజు,
మేనేజరు.

నూతన ప్రచురములు

బమ్మెర పోతనామాత్యులచేతము

ఆంధ్ర బాగవతము 1-కి 6-0-0

డిటో మేలుప్రతి 2 సంపుటములు 8-0-0

ఆంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము 1-కి 5-0-0

ఆనందరంగ రాట్నందము 1-కి 1-8-0

ఆనంతునిచందము 1-కి 0-14-0

కృకవీయము 1-కి 2-8-0

అధర్వణకారికలు, సతీక 1-కి 1-0-0

ఇంకను అనేక సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములు మాచిత్తవశమున. కాటలాగులు చూడకోరినాము.

వాచిక్ - రామస్వామిశాస్త్రిలు ఆంధ్ర భస్మ,
232, ఎన్.వై.రోడ్, చెన్న పట్టణము.

కావ్యకళానిధి శతావధాని చిదంబర శాస్త్రి
ప్రణీతములు

1 శ్రీ రామాంజనేయనాటకము 0-12-0
రామాంజనేయల యుద్ధము ద్వితీయ ముద్రణము.

2 శ్రీ కృష్ణ సందేశ నాటకము 0-12-0
కృష్ణరాజాధారము) పోటీజేషన్లకై.

చిదంబరగ్రంథమాలా కార్యస్థానము
కరణిపోస్టు ఒంగోలుతాలూకా, నుట్టూరుజిల్లా.

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!
మా సుప్రసిద్ధమైన రెండురంగుల పెద్ద
రకము గోడకు తగిలించు 1924 సంవత్సరము
క్యాలండరు దరఖాస్తు పంపింపవలెకీ ఇనా
ముగా పంకబడును. 191

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
152 Harrison Road, Calcutta

మానసోల్లాసిని మాత్రలు

30 మాత్రలు 0 10-0 (పది అణాలు)

తల నులభము! (పోస్టుభర్తలు (కత్తెకము) గుణ మధికము!!
శరీరములో ఉష్ణధిక్యముచే గలిగెడి వైకల్య, కాశ, కృ
మాత్రలు దివ్యాత్మకము. అద్వైతము, అనాచి, ఆత్మలి తిలు, అన్ని
మాంక్యము, దానానా, దప్పి, ఎక్కిర్లు, శుక్ర్యాంకములు యిందు
బలవీయును, విక్రీలు, పూర్వ్యములు, శరణు, ప్రేమ, అభిమతి,
మొదలగువానియందు గలిగెడు నొప్పిలను బోగొట్టి వైవాహిక
యాశ్చర్యమును దెచ్చును. ఈ మాత్రలు మేవానాతి శింపు
నొప్పిలతో వెంటనే గుణమిచ్చును. యిందు అనేక పీడనము
చేరినది. అనధికముగల బ్రహ్మధనుకుచేతకం శరణునాంధికము
అని చెప్పవచ్చును. 2 కక్కపారి వాడిమాదిక నిమిషములెలికగలదు.
చిరుకామా:— ఆయుర్వేదవైద్యునియను,
పోస్టు కడుమోలు, ఎలవూరు, కృష్ణాజిల్లా.

నేడే వ్రాయుడు.

ఇనాం!

నేడే వ్రాయుడు.

సకలవిధ దంతవ్యాధులకు కోటిమార్కు నల్ల దంతచూరమును వాడుడు.

కోటిమార్కు నల్లదంతచూరము వంటి యిగురులను గట్టి కరచి దంతములను శుభింపజేయును. దంతములందు రక్తము కాదుట యిగురులకు శుభుత్వము తేకుండుట మొదలగువాటిని మాన్పును. దంతములందు కాదునట్టి దుర్మీరు లిది, యిది మానవు దానిని రాసేయక అపరిశ్రమను. దంతములకు కలుగునట్టి అపాయకరమైనట్టి వ్యాధులన్నియు కోటిమార్కునుండి లేక దీర్ఘ కాలమునుండి ఉన్నవృత్తిని కోటిమార్కు గల మానవులకు దంతచూరము అత్యవసరముగా కుదిరిన వని నేను అడుగియు అనేకవేల యోగ్యతాపత్రముల వచ్చియున్నవి. మీరు దంతచేసి వ్రాసికొంటేల సమానాపాట్లను యివ్వగాగా పంపెదము. దానినుండి మేము నైన తెలివిన దంతము నిజమని మీరే గ్రహించును. నెం 1 బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-4-0, నెం 2 బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-5-0 ని. పి. ఖమ్మం, ఇతర కే. ప్రాంత ప్రశస్త్యము.

Sole Agents for MADRAS Presidency
NEW SPARKS & Co.
 Thambu Chetty Street, Madras.

మనదేశపుదురవస్థ

గమనింపుడు గమనింపుడు
 రత్తిపాటుత్రాగు పిల్లలకంటే పోతపాటుత్రాగు పిల్లల మరణము 15 రేట్లు అధికముగ నున్నట్లు ఆ దాక్తరు ముక్తగాఢప్రకటించి యున్నార, గనుక పోర్టుకు మొదలగు కృత్రిమ ఆహారముల నివృత్తి ఆయుర్యేదభూషణ నోరి రామకృష్ణ స్థలవారి.

క్రీరవధాని

తల్లుల కిచ్చిన యడల

చవరాలు అద్భుతముగ గలుగును
 దీని గుణ మత్యక్తము అతియోక్తిగాను.
 రాత్రినేనింప వుదయమునకే గుణ మిచ్చినవారి లనేకులుగలరు.
 బుడ్డి 1 కి రూ 1-8-0. ని. పి. సహాయ 2-0-0.
 ఆయుర్యేదనిలయము, బెజవాడ.

వాడితిరా? వాడకుండిన తక్షణమే తెప్పించి వాడి సంతోషింపుడు !!

ఈ అద్భుతమైన లోకామయవార కస్తూరిమూత్రము మొదటి రకం కస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, కచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన విషమాలికలచేర్చి రియోమచేయబడినది. హానికరమగు కస్తూరి లందుచేరుటలేదు, పిన్నలు, పెద్దలు, ముగిలినారు, బాలింతలు మొదలగు వారందరూ అనుపాసకేదముతో అన్ని వ్యాధులకు వాడతగినది. 250-800 మాత్రముల బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-4-0 బుడ్డు 6-కి 1-4-0 పోస్టుఖర్చు చేరు.

ఈ దిగున తెలుపబడిన కొవడములు రప్పక మంచి గుణ మిచ్చును.
 లాపా పనోదినీ:—సాధారణమైన జ్వరములు, చలిజ్వరములు, మలేరియా మాన్యునవాటికి మంచి గుణమిచ్చును. (84 పాట్లములు గల) ప్యాకెటు 1-కి రూ 1-0-0.
 శివకాంతి తెలము:—బిడ్డలు పెద్దలు కాఫీలో చక్కెరలో అతిసులభముగా వారి వారి కాయమును కనుగొని కొన్ని బొట్లు తీసుకొనిన సుఖముగా విశేషమగును. కష్టము లేదు. సంతకులు, అనన్యము వుండదు. బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0.

సర్వాంగ బలకారి:—(కాపి, టీ, కోకో మున్నగు పానీయముల కేహోగ్యమును నెలమయే గాక అనేక వ్యాధులకు కారణమగును. అట్లు లేక కేహమునందు వ్యాధులకు పోగొట్టి మలబద్ధమును, లేక ఇతరవ్యాధులను రాసేయక అపరిశ్రమను. అనేక వేల ద్రవ్యము ఖర్చుచున్నది.) ద్రవ్యా 1-కి ధర 0-7-0.
 మహా సాభాగ్య శొంఠి:—బాలింతల పాలిటికి వర్ణకసాదము కంటిది. కనిపప్పుడు, తరువాత వారికి కరియైన కొవడములు యివ్వనందున వారికి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది కన్నక కుదుర్చును. 20 కులంబుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-0-0
 (3) సాశ్వపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శీతారావుపవైద్యశాల, మైసూరు.
 బ్రాంచి, నెం 331, లంబుకెట్టిపేది, మద్రాసు. బ్రాంచినుండి, వి.పి. లు పంపబడవు. (594)

మెస్తరిజము నేర్చుకొనుడు

మెస్తరిజము, హిస్టరీజము, రాత్రి కిడింగు, కాన్ సెన్స్ లే వక్, అత్యక్తి, దూరదృష్టి, దూరకణము, మెస్తరిజమునా యమాన వ్యాధి నివారణచేయు కర్మములు విపులముగ, మర్మర హితముగ, సుబోధముగ, లక్ష్య సమర్థియుగ, గురువు లేక నే ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.
 నెల (నెల 1-కి రూ 2-0-0 పోస్ట్ 0-4-0
 ప్రావెనర్, సేఖర్, మెస్తరిజు, వలూరు.

Powell's Extract of Golden

3421 పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగరోగమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్యేద జ్ఞాపధములనుండి తయారుచేయబడినది.
 నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నవ్వుము, బలహీనము, పీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి నివృత్తిపథము.
 గుణము:—6 మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పుకొనియును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

పిక్చుమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0
 పిక్చుమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0
 ఈ నివృత్తిపథములు సుప్రసిద్ధమైనదుకాణములన్నిటిలోను దొరకును.
 మా చిత్రవిచిత్ర క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు
 ఈ క్షరము లన్నియు ఆంగ్లాభాషలో వ్రాయబడినవి.

N. Powell & Co.,
 Manufacturing Chemists,
 Lamington Road, Bombay.

SIGHT RESTORED
 A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure, absolutely safe; highest testimony. Particulars free.
 L. H. SELLER, D. Santa (Bengal).

SANTI OIL
 Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential.
 HEALTH HOME, D. Santa (B ngal).

చ మ త్కార గణితము.
 ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, విశిత్రగణితము, విశోదగణితము, మనోగణితము, తేజగణిత సమస్తము, చిత్రములు, అద్భుతములు, చిత్తము, చిత్తకృత్తి, యాక్తికృత్తి, రహస్యలెక్కలు, గణితాధానము గలవు. మంచిజ్ఞానమును, మనోబలమును, తెలివిన కృద్ధిచేయు రసవంతమైన చిత్రచిత్రలెక్కలు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన గణితమును దనమానప్రజ్ఞయు, చమత్కారమును, యాక్తియు తెలివయు కలుగును. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము. పీసెల రూ 1 య. ని. పి. చార్జి అ రూ. 6 ప్రతులు రూ 5 య. వలయువారు:—పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలెను

చా కు లు - తా ల ము లు
 మం గ లి క త్తు లు.
 అంధసోదరులచే చేయబడినది. తెలుసుకొని.
 తెలుసే ధరలకాటలాగున వ్రాయుడు.
 బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
 కర్నూలు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.
 8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
 తెలివారితో అడ్రెసు: "ఇండస్ట్రి" పెద్దాపురం.

మాస్సీ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్, స్థాపితము 1855.

మద్రాసు ఎంజినీరింగు వర్కుసు లిమిటెడ్, స్థాపితము 1843.

ఎంజినీర్లు, ఐరన్ ఫౌంటర్లు, మెడల్ అండు వార్డు వేర్ వర్తకులు

సుప్రసిద్ధమైన ఈ రెండు కంపెనీల వ్యాపారము 1924 వ సంవత్సరం జనవరినెల మొదటి తేదినండి ఒకటిగా చేర్చబడింది. అట్లు చేర్చబడిన రెండు కంపెనీల వ్యాపారము మాస్సీ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్ అను పేరుతో మద్రాసు, రాయపురము దున్న మద్రాసు ఎంజినీరింగు వర్కుసు లిమిటెడ్ వారి భవనమునందు జరుగును.

మాస్సీ అండ్ కో, లిమిటెడ్తో అనేక సంవత్సరములనుండి సంబంధము కలిగియున్న మిస్టర్ డబ్ల్యూ. సిమ్మెరుగారు మేనేజింగు డైరెక్టరుగానుండి పనులను నిర్వహించెదరు. మిస్టర్ జె. ఓ. రాబిన్సన్, డైరెక్టరులు చేర్మన్, మిస్టరు జె. హెచ్. లాంగర్, మిస్టర్ ఎల్. సి. నికల్సన్ మున్నగువారు డైరెక్టరులుగా నుండురు.

ఈ ప్రకారము ఒకటిగా చేర్చబడిన వారు వారి కాతాదారులకు మిక్కిలి ఉపయోగకరముగా నుండురు, అయితే ధరలు కూడ చాల పోడిమిగా యుండు సనునమ్మకము గలదు.

MASSEY & Co., Ltd,

POST BOX No 544, Madras.

7-1-1924.

జైద్యరత్న

పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి కలరామందులు

ఆయుర్వేదాశ్రమము

జార్జి టవున్ మదరాసు

మాచే నిర్దిష్టముగ రాయాదచేయబడిన కాస్త్రీయ బోషధములు అనుభూతయోగములను చేయు సమ్యక్మైన గొప్ప ఆయుర్వేద బోషధములు.

<p>అశోకవర్ణి రుతుకూలము (మట్టుబట్టుకొవ్వలను) బోగొట్టును రుతురక్తమును హరించెయ్యును. శీతరక్త క్షయమును హరించుచేయెను.</p> <p>ఈ బోషధ సేవనమున అనేకులు రుతుకూలము మాయమై గర్భసంభావనకులై సంతసించుచున్నారు.</p> <p>మాతులుంగరసాయణము గర్భణీ శ్రీలకు అనేక కారణములచే సంభవించు వాంటును మొదలగు నవి పోవును. బలహీనమును బోగొట్టును. గర్భాశయమునకు బలము గలుగజేయును. అధిక ప్రయాసచే ప్రసవించెడు శ్రీమతి భాదతెలియక నులభముగ ప్రసవించెదరు.</p>	<p>ఆశ్వనివర్ణి క్రుత్తిదినము, దినమువిడిచినను వచ్చు జ్వరములకు రాసబ ఐదు తెల రూ. 0-14-0</p> <p>రక్తశోధక సవామేహములచేతను, రసావధములచేతను, యింక అనేక కారణములచేతను (అనగా) కురుపులు, చీడ, తామర మేహబాడలు మొదలగు దానిచే చేడిపోయినరక్తమును శుభ్రపరుచుటయందు ప్రసిద్ధినిపించినది. తెల రు 0-0-0</p> <p>సుఖవిరేచనవర్ణి మలబద్ధకమును బోగొట్టి శరీరమును ఆరోగ్యవృద్ధినియేర్పరుచును. తెల బుడ్డి 1-8 0-10-0</p> <p>వృశ్చికదంశనివారణి తేలుకొట్టికవోట దీనిని కుద్దినయెడల 5 నిమిషములలోనే బాధయనునది తీకుండచేయెను. తెల బుడ్డి 1-8 రూ. 0-10-0</p>
--	---

ఇంకను అనేక యోషధములు కలవు. బొమ్మల కేటలాగు నేటిదివరకునే వ్రాయుదు

పోస్ట్ ఆఫీసు:— ఆయుర్వేదాశ్రమము 41 ఆచారప్పన్ వీధి, జి. టి. మదరాసు

మా బోషధములు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద కూడ దొరకును.

- (1) మెస్సర్స్ డార్విన్ అండు కో, రత్నన్ బహదూర్ వీధి.
- (2) మెస్సర్స్ భాథా అండు కంపెనీ, చెనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు
- (3) స్వాస్థ్యశాస్త్రి, పెద్దవీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మద్రాసు,

సదారోగ్యము - దంతశ్రేణుము

అంగ్ల-ద్రవిడాంధ్ర మాసపత్రిక

సంపాదకుడు డాక్టరు హెచ్. వెంకట్రావు, ఎల్. ఎం. ఎస్., జనరల్ మానవ ప్రమోషన్ బడి కలెజ్ ఆఫ్ డెంటల్ సైన్సు, హైదరాబాద్.

జనరల్ మానవ ప్రమోషన్ బడి కలెజ్ ఆఫ్ డెంటల్ సైన్సు, హైదరాబాద్. ఆంగ్ల-ద్రవిడాంధ్ర మాసపత్రిక ప్రచురణలో చేరువైనది. దాని వెలుగుచుండు శుభప్రయోగము ఛాయాపటము వున్నది. ప్రస్తుతముయొక్క చుట్టూరమున 11 దిద్దట చదువల నచ్చి ఉడుపుచుండు పద్ధతులగు తల్లియొక్క ఛాయాపటము వున్నది. ఇది శుభప్రయోగమున నున్నదని తెలిసి వెళ్త నమనగాని పద్ధతులకు కలగ నీయక నివారించు ఛాయాపటము దిద్దట పాశ్చాత్యదేశమునందు భారతదేశమునందు అచరము లు పోషణముయొక్క అభివృద్ధి జేయుచు చుర్రాడుకలను ఆ పుటకు ప్రచారమును సులువు ఏకాగ్రా పత్రిక లేనందుచే ఆరోగ్య ప్రచారముకు మిక్కిలి ముఖ్యమైన ఆహారము పోషణము అను వ్యాసములో ఈ పత్రిక ప్రారంభించబడియున్నది.

శిశువారకుడు (Baby week) వారముగా ప్రచురిం పబడిన పత్రిక శిశువులకే ఆహారము ఎట్లు ఇవ్వవలయును అను వ్యాసమునందు స్వాభావిక ఆహారములను ప్రసంగమునకు ఫలములు పెరుగు రోటి జుండులతో కలిపి దాని విధమైన వియ్య మును తిక్కలతో వినుంచిన పిండి వీని చుట్టూర యొగముల ను పేటెంట్ ఫుడ్స్ అహారములు (Patented foods) జీవరక్త (Vitamine) కొరతనకు ఆహారములు, పుష్టికా వైద్యము ఈ పత్రికముగా అనుకూలములక వాదించి ప్రోత్సహించుచు ఆహార వదార్థములు వీనియొక్క నిరసమును నోకిరచెప్పచున్నది.

జీవరక్త మన బాలకుల "దంతముల పారవర్ధకము" అత్యంత శక్తికలిగి వీరిన పరిపూర్ణము చేయుచుంది అదియందును తగిన ప్రాయోగము ఇవ్వబడియున్నది. ఏలనగా నూటికి 99 మంది బడిపిలు పుష్టమును బలమును పటి నిశ్చిత బాధకమును గాదు. కావుననే ప్రతిదినము దంతధావనము యొక్క అవశ్యకత ఆహారమును చక్కగా కలుపవలయుననుట కాదుగూడ. ఫలములు చుట్టూర స్వాభావిక ఆహారములను ప్రోత్సహించి పలుమారుగాని తీవ్రముగాని ఆహారమును తీసికొను అలవాటు, పరిపూర్ణము బడికి పోవుటకు కొంచము ముందు ఆహారముతో ఆహారమును భుజించుచు పద్ధతి, వీనిని తప్పించవలయునని పత్రిక బోధించుచున్నది.

శిశువారకులకే కాక, శిశువు గర్భిణియు చేయు వర్ధమాన వైద్యము ప్రచారము పోషణముల వాఙ్మయ ఫలికము లకు హేతువు శిశువులలోను పెద్దవారిలోను చక్కగా వద్దు పోషణములకు వనగగా వెలుగుచుండునని సుప్రార్థముగ పత్రిక కలరించుచున్నది.

పత్రిక సంకల్పరము చందార్లు 1-8-0 కపాటపురము యశాం మేనేజరు, "గుడ్ హెల్త్ అండు డెన్టల్ వెల్ ఫేర్"

250, వైశాల్యారు రోడ్డు, జి. టి. మద్రాసు.

మద్రాసు గవర్న మెంటు

ఇండస్ట్రియల్ యిన్ స్టిట్యూట్ లో

తయారు చేయబడిన

ప్రకృతముగు మంచినీరాలు దొరకు చున్న కష్టము మీరు దిగుతుంటును నీరాలు ఏలకొనెదరు.

- బ్లూ బ్లాక్ వ్రాతెసిరా
- బ్లూ బ్లాక్ రికార్డు వ్రాయుసిరా
- బ్లూ బ్లాక్ ఫౌంటెన్ పేన్ సిరా
- బ్లూ బ్లాక్ షెక్యులు వ్రాయు సిరా
- ఎర్రసిరా
- పచ్చనిసిరా
- ప్రాంపులు వేయుసిరా
- ఇంకి పొడర్లు

ఈనీరాలన్నియు నీరుగానుండి

ధారాళముగా పారుచు శాశ్వత

మైన వ్రాతగా నేర్పగలవు.

ఇతర విషయములు ధరలు తెలిసికొనగోరు వారు సోల్ ఏజెంట్లు.

మెన్సర్స్ టి. ఏ. టెయిలర్ ఆండ్ కో

తపాల పెట్టె నెం 51 మద్రాసు

ఒలింపిక్ క్రీడలు

మద్రాసులో ఒలింపిక్ క్రీడలు దక్షిణభారతీయ వ్యా యామసంఘ యావరణముందు జనవరి 10, 11 తేదీలలో జరిగినవి. ఈ క్రీడలను అమెరికన్ అసోసియేషన్ ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చిరి. గట్టుదల 1,000 మొక్కలకగా వనూలయినవి. గవర్నరు ప్రభుత్వము అధ్యక్షతన పాండి వంశములందు పాల్గొని కృతార్థములవారికి పతకములను బహుమతుల నొసంగి దీక్షిలో గానున్న పండితులలో విజయము గాంచి మద్రాసుకు భారతి జేరెనని వారలను లావణ్యవరము. 116 తేదీన జరిగిన యాటల యొందలి అధ్యక్షతన ఒలింపిక్ క్రీడల సుభాషితములకు మద్రాసు వారు ఛేరింపబడినట్లు నా త్రిపుట కాగితము కమ్యూను కలిగినది. ఇచ్చట ప్రభుత్వమును సలంకరించిన వారి ఎవరుండు గురకు దీక్షి బంతులకు నిశ్చయించిరి. వీరు ఛేరిలో అధ్యక్షముగా వరుడవలసి యుండును. మద్రాసు ఒలింపిక్ క్రీడల సుభాషిత కార్యకర్త బతుకొరగాను వీరి ఛేరికి దీక్షిని పోవుచున్న వీరిందలి రైలుపురులను సంఘమువారు భరింతురు. యావర్సర క్రీడా సంఘమువారి కను భుక్తులకు గాను కొంత చందాను మద్రాసు సంఘమువారు కనూలుచేయ వలసింది. దీక్షి సంఘము వారు వారి ఛేరి లోనుగూర్చులకు భరించి, దీక్షిలో ప్రధానస్థాన మునలంబించువారికి పారీకుపోవుటకు భుక్తులగుడ భరింతురు. పారీకునందుండు అంతర్జాతీయ ఒలింపిక్ క్రీడలు అను మానవజు జరుగును. ఈ దిగుక ప్రకటించినవారు అప్పుడే తమ క్రీడాలోని విశాళముల నొసంగిరి. మద్రాసు అధ్యక్షులను దీక్షికి తీసికొని పోవుటకును, అ. భా. సంఘమువారికి భుక్తులందు కొంతవరకు తోడ్పడుటకును యంతరాలభము కావలసియున్నది. మద్రాసు క్రీడలను జూదించున్న వారందరు మద్రాసుకు వారు దీక్షి: వంతులలో పాల్గొని విజయము గాచుటకు తోడ్పడుట కుగా కనూలు జేయుచు నిశ్చిత తమకీ క్రీడాలో భన మొనం గురని కమ్యూనున్నాను. ఛేరింపబడుట జరిగిన పిదప అడిటు చేయబడిన భుక్తులపట్టిక ప్రకటించబడును.

ద్రవ్యమును అమ్మించు వ్యాంతునకుగానిది. అ. వ. కాం కళంకమును అట్టింగ ప్రెంచరు మద్రాసు ఒలింపిక్ గేట్సు కేరీకి అను విలాసమునకు గాని వంశకలెను.

చందా పట్టిక

జైలొందు ప్రభుత్వము	రూ. 200
గౌ. క. ఎన్. ఆర్. ఎం. అజ్ఞానులయి చెట్టిగారు.	200
మద్రాసు కార్పొరేషను	200
ఎన్. ఎం. నర్సిరావందంబిల్	200
గౌ. సి. సి. రామస్వామిఅయ్యారు	100
గౌ. కొల్లెగోడు రాజాగారు	100
నికాపురం మహారాజాగారు	100
రామనాథరాజాగారు	100
ఆర్. తిట్టిపాపయ్యగారు	100
అంగ్లో-ఇండియన్ సంఘము	50
డి. బి. కె. తాతాచెట్టిగారు	50
ఎన్. వి. రామస్వామి మదలియారు	50
జి. టి. వోనుగారు	25
డి. బి. సి. కరాంతుకంబాడు	25
రా. బి. ఆర్. కృష్ణరావు ఛాన్సెలరు	25
ఆర్. ఎం. స్థానగారు	25
డి. బి. ఎన్. భవానందం పిల్లగారు	25
ఆర్. వి. కారిగారు	15
భా. సా. అయ్యరు రహిమానుగారు	15
హెచ్. ఎ. హర్షగారు	10
భా. బి. మహమ్మదు ఉస్మానుహామీగారు	10
డి. బి. గోవిందాను చతుర్భుజరామగారు	10
వి. చెల్లయ్యంగారు	5
సి. సి. వెంకటరామయ్యంగారు	5
సి. ఎ. ముల్లపూజ్యయ్యంగారు	5
ఎన్. కె. జేకభారతీగారు	5
ఎం. సి. రాజగోపాల శాయకుగారు	5
కె. ప్రాంకోగారు	3

తెలిగోగారి మరణమునకు విచారమును వెలుపుటకు నాటకాల బన్నియు ఒకవారమువరకు మూతబడినది.

ప్రాంతుపక్షికుల నిశ్చయింపబడుటకు ప్రాంతులోని విజేతలకును దిగుతున్న వారి పాములకు గాని అక్షి పిండి, ప్రజల కనకముగాని విజేతలకు అక్షి రానియ్యబడి

మాక్సిలన్ అండుకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంకార్పొరేటెడ్ ఇన్ ఇంగ్లండు) నార్త్ బీచ్ రోడ్డు- మద్రాస్

భూగోళ వాచకపుస్తకములు

కె. సి. వివరాధిపాతాధ్యక్షులు (కానినది. 4-6 రరగతికి ఉచితంగా మైసి. ఆంధ్రవందలములలోని జిల్లాలు. అ. మై. విశాఖజిల్లా, గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, తెలంగాణ, చిత్తూరు, కడప, కర్నూలు, బళ్లారి, అనంత పూర్ణిమ ప్రస్తావన 4 6

తెన్నెలజిల్లా 5 0

ఈ పుస్తకములకు తెలుగుభాషా లున్నవి. మొదటిభాగమున భూగోళశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ప్రారంభవిషయములను వివరముల ననుసరించి తెలుసుబడియున్నవి. రెండవ భాగమున జిల్లాభూగోళము వివరింపబడియున్నది. బాలకుల విషయముల చక్కగా గ్రహించుటకై అనేకక్రమము చేర్చబడి యున్నది. మొదటి భాగముమూలము ప్రత్యేకముగా అమృతము.

బోర్డు మునిసికల్ గవర్న మెంటు పాఠశాలలో 4-6 రరగతి యావర్సరమునకై అంగీకరింపబడిన భూగోళపుస్తకము ఇది యొకటియే.

భూగోళశాస్త్రము

కామరాన్ మూసెన్, ఎం. ఏ. యల్. యల్. సి. గారు రచించినపుస్తకము.

మనుష్య వాసస్థానము 3 0

ఇది దక్షిణ ఇండియా పాఠశాలలకు ఉపయోగార్థము (కానిన ప్రారంభ భూగోళపుస్తకము. 4-6 రరగతికిని (తెలుగునకు మూల్యపుస్తకము నూతన వెలుగున అనుసరించి మొదటి భాగము వరకు ఉపయోగమునది.

మన వివాసస్థలము

ప్రత్యేకముగ నిర్దేశము చేయుటకు వలయునుకలది; 5-6 రరగతికి ఉపయోగమునది. 10 0

ఈ పుస్తకము "మనుష్యవాసస్థానము" అను పుస్తకము యొక్క కథనమునందు (కావించబడియున్నది. ఇందు మద్రాసు ల జ్యోతిషశాస్త్ర భూగోళమును వివరించి ఆవిషయములు ఎట్లు మన కార్యములకు అనుకూలములగుననుచును నుండునో వివరింపబడియున్నది.

క్రిష్టామగర్ వర్క్సు, లిమిటెడ్

మచిలీ పట్టణము

మచిలీపట్టణంలో యాకంపెనీ వారిపట్ల నూతనంగా స్థాపించబడిన వందవార ఫ్యాక్టరీ కిర్యాజైనది. యందులో స్వచ్ఛమైన వందవార చేయబడుచున్నది. యావందవార ఆనేక వోల్టేజీలను ఉత్పత్తి చేయుచున్నది. విజేతలనుండిగచ్చ వందవారగాని యావేతలలో యితర వోల్టేజీలను కిర్యాజీగా వందవారగాని యిది వివిధములలోని తీసికొని చాలా శ్రేష్ఠతరముగా వుంటున్నది. యందులో మొదట వారిచేయించబడిన పేర్లు యావర్సరు పూర్తికాబడినవి. యంకా మరొన్ని పేర్లు వారిచేయబడుటకు వర్ధమానము జరిగిన దై క్షర మిటింకులలో నిర్ధారణ కాబడినది. ఈ వర్ధమానము పేర్లు వేరువేరుగాని కొంత అవకాశము ఏర్పడుటకు కార్లమైసి. యిదియున్న క్వారలోనే పూర్తికాబడును. అయిన ఎరిగిని పేరు యివ్వబడనేరవు. కావలసినవారు క్వారవరకు వెళ్ళి వివరములు కంపెనీ అధికారుల వ్రాసి తెలుసుకొనవలయును.

క్రిష్టామగర్ వర్క్సు లిమిటెడ్
తపాల పెట్టె నెం 11 మచిలీపట్టణం.

కథలపుస్తకములు.

ఒక్కొక్కటి 4 అణాలు.

- 1 బాలనీతికథలు, 2 నూరు వినోదకథలు
- 3 కేతుకథ వగటిమక్క కథలు, 4 యుక్తికథలు
- 5 మర్యాదరామన్నకథలు, 6 తెనాలిరామలింగని ఈశ్వరకథలు, 7 నిజమైన కాశీమజిలీలు 1 భాగము 1-8-0, 2 భాగము 1-8-0, 3 టర్కీకథలు 0 8-0, వంజాయకథలు 0-12-0. వలయువారు:-

మంజువాణి ముద్రాక్షరశాల, ఏలూరు.

ఉప వ్యాధులు అవ్వకుండా, మందులూ, స్పృంపులూ
వాటికి సభయి పోనా. వీరు మరల 11 కంటలు చూస్తే
మరల.

భారతీయ అధికారేంద్రభ్యుదయం దరును తీర్మానమును బలపరుచుట

మహారాజాజీవరాయ, రాయచోటిదనాధ చాడకి,
ఎస్. ఎ. రాయలొండలగు జాతీయవాదకమిషనర తీర్మా
నమును బలపరచిరి.

ఆంధ్ర పత్రిక

జనవరి 26 వ తేది

శనివారము

ఆంధ్ర రివియూ :

సహాయ నిరాకరణము

1922-23 సంవత్సరపు ఆంధ్ర రివియూ పరిపాలనపు రిపోర్టు సహాయ నిరాకరణోద్యమమును కడతీవ్రముగ నిరసించుట వింత గాదు. త్రాగుడుకును, మత్తుపదార్థముల రాబడికిని, అసహాయోద్యమము గలిగించిన నిరోధ మిదివర కె యుద్యమమును గలుగజేసియుండలేదు. ఇట్టి సంస్కరణ ప్రయత్నములను మరియొక దేశమున విశేషముగ జ్ఞాపించియుండెడివారు. హిందూదేశమునం దట్టి ప్రయత్నముల సలుపువారు అధికారుల ఆగ్రహమునకు గురియై కారాగృహ శిక్షలకు పాత్రులగుచున్నారు. మద్యపాన నిషేధమునకు అమెరికా జరుపుచున్న అద్భుత కృషి, హైందవాధికారుల దృష్టిలో దండనార్హమగును. క్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానము మార్చజెందవలసిన యవసర మెంతగలదో ప్రజలకు దెలుప నక్కరలేదు. అసహాయోద్యమము 1922-23 సంవత్సరమునందు తగ్గిపోయెనని అధికారవర్గము సంతసించినను, ఆంధ్ర రివియూకు నష్టము గలిగించెనని మాయెడుటనున్న రిపోర్టుదెలుపుచున్నది. ఆరు జిల్లాలలో ప్రభుత్వము వారు ఎక్సైజుద్యూటీనిగూడ ఎక్కుడుజేసిరి. చేసిననుగూడ వెనుకటి వత్సరపు రాబడికన్న నివేదిక సంవత్సరపురాబడి 165969 రూపాయిలు తగ్గెను. అసహాయోద్యమ భయమువలన ఇశారాదారులు పాటలుపాడలేదని ఆంధ్రాశిఖివారు దెలుపుచున్నారు. అసహాయవాదులు ఎక్కుడుదీక్షతో కృషి సలిపియున్నచో, త్రాగుడుకు కల్లురాబడిని ఇంకను విశేషముగ తగ్గించుటకు వీలయ్యెడిది. అసహాయోద్యమ సంచలనము దగ్గుటవలన, దేశమున కనేక నష్టములు వాటిల్లెనుటకు సందియములేదు.

కల్లంగడులసంఖ్య స్వల్పముగ వృద్ధిజెందెను. అసహాయోద్యమము వలనను కుహనా మధుపాన నిషేధ ప్రచారమువలనను గతవత్సరము మూసివేయబడిన అంగడులు మరల తెరువబడినందులకు రిపోర్టు సంక్షిప్తజాపుచున్నది. అసహాయోద్యమమును నిందించుటతో తృప్తిజెందక, ఆంధ్రాశిఖివారు టెంపరెన్సు ప్రచారమునుగూడ నిరసించుట జూడ, వీరికి మద్యపానము దగ్గించుట కెంత యిష్టములేదో గమనింపవచ్చును. తమరాబడి కడ్డము వచ్చినవారి నెల్లరను వీరు నిరసించుచున్నారు. ఎక్సైజుశాఖ ట్రాన్సుఫర్డుశాఖలలో జేరినపిమ్మట గూడమధుపాననిషేధమునందభివృద్ధి గలుగకుండుట జూడ, ద్వ్యధ్వప్రభుత్వవిధానము నిరర్థక మని తేటపడగలదు. రిపోర్టు ప్రకారము, మ్యూనిసిపల్ ఆవరణములలో 12213 మంది జనుల కొక అంగడి చొప్పున గలదట. మ్యూనిసిపాలిటీలకు వెలుపల, 6716 మంది జనుల కొక అంగడిచొప్పున గలదట. ఇట్టిదుస్థితి దేశమున కెంత యవమాన కరమో గ్రహింపవచ్చును. అసహాయవాదు లీవిషయమై

తీవ్రపాటి ప్రజలను మద్యపానపిశాచపు బారి నుండి దప్పించుట అత్యంతావశ్యకము. కల్లుత్రాగుడునందు 68978 గ్యాలనులు తగ్గెను. పదునైదుజిల్లాలలో నిట్టితగ్గుదలగలిగెనని రిపోర్టు దెలుపుచున్నది.

అసహాయోద్యమ ప్రాబల్యమువలన 1921-22 సంవత్సరమున కల్లంగడులను సాగించుటకు వీలులేకపోయెననియు, అసహాయోద్యమ చలనము దగ్గుటచే మరల కల్లంగడులు నెలకొని బనిచేయ సాగెననియు, రిపోర్టునందు సూచించబడెను. మధురలో కల్లంగడులను పిక్చర్లుజేయుటవలన రాబడిలో తగ్గుదలగలిగెనని రిపోర్టు ఆంగ్లీకరించుచున్నది. సగటుననుపయోగపడిన కల్లుమొత్తమునందు కొంచెము తగ్గుదలగనుపించెను. కల్లుమీద వచ్చినరాబడి వెనుకటి వత్సరమునకన్న 231212 రూపాయిలు తగ్గెను. కల్లుపాటలు 891095 రూపాయిలు దగ్గెను. ఇందుకు 1921-22 సంవత్సరమున గనుపించిన అసహాయోద్యమ విజృంభణమే కారణమని దెలుపబడినది. కాని 1922-23 సంవత్సరపు పాటలు మాత్రము, 1921-22 సంవత్సరమునకన్న 42,09,463 రూపాయిలు అధికముగ నుండెననియు, 1920-21 సంవత్సరపు పాటలకన్న మాత్రము 1302163 రూపాయిలు తగ్గిపోయెననియు నివేదిక దెలుపుచున్నది. ఇట్టి ఫలితమునకు, మద్యపాన నిషేధవాదులఉపేక్షయే కారణమని ఎంచవచ్చును. కల్లంగడులు 10402 నుండి 10617 వరకు జెరిగెను. 1921-22 సంవత్సరము 2599,760 చెట్లకు లైసెన్సులు దీసికొనబడెను. 1922-23 సంవత్సరమునందు 2857229 చెట్లకు లైసెన్సు దీసికొనబడెను. పారిశుధ్య దృష్టితో జూచిన, నిట్టిహెచ్చుదల, మిగుల శోచనీయముగ గనబట్టును.

విదేశ సారాయముల రాబడి 170346 రూపాయిలు దగ్గిపోయెను. విదేశసారాయమై పన్ను హెచ్చుజేయుట ఇట్టి తగ్గుదలకు కారణమయ్యెనని రిపోర్టు సూచించుచున్నది. ద్రాక్షసారాయముల పానమునందు తేడా అంతగలేదు. స్పిర్టిట్టు, బీరు త్రాగుడునందు తగ్గుదలగలదు. ధరల హెచ్చుదలయు, పన్నుల యాధిక్యమును ఇందులకు కారణమని సూచింపబడినది. పారిశ్రామిక వ్యవహారములకొరకై “డినేచర్డు స్పిర్టిట్టు” వాడుక హెచ్చుగుచున్నదని, నివేదిక దెలుపుచున్నది. క్రభుత్వమువారిందు విషయమైచక్కనిప్రశ్ననడుగుచున్నారు. “డినేచర్డుస్పిర్టిట్టు” గూర్చి ఆంధ్రాశిఖివారు జేసిన యూహలను బలపరచెడి అంకెలను ప్రచురింపలేదనియు, పరిశ్రమల జేరుతో నివి ప్రజల గొంతులలోనికి బోవుచున్నవేమో కనుగొనవలసిన దనియు, ప్రభుత్వమువారు దెలిసికొనగోరిరి. క్రభుత్వమునకు గలిగిన సందియము నిరాధారము గాజాలదు. కల్లుమందురాబడి వృద్ధిజూపెను. దానివాడుకగూడ వృద్ధియయ్యెను. గంజాయి రివియూమాత్రము తగ్గిపోయెను. అంతకుపూర్వము వత్సరమునతగ్గిపోయిన అంగడులసంఖ్య నివేదిక వత్సరమున మరల హెచ్చెనట. మొత్తముమీద మత్తుపదార్థము లన్నిటిమీద చేకూరిన రాబడి 49048189 రూపాయిలనుండి 43975002 రూపాయిలకు దగ్గిపోయెను. ప్రజలొక్కొక్కరినుండి గ్రహింపబడిన ఎక్సైజు రివియూరు 1-2-6 లయ్యెను.

అసహాయోద్యమ చలనము దగ్గినందులకు ఆంధ్రాశిఖివారు గుండె దిగులుతీరి యుండిరట గాని, తలవనితలంపుగ మధురలో పిక్చర్లుగూ ప్రారంభమై వీరి మానసములను కలవరిపెట్టెనని, రిపోర్టు బట్టి దెలియుచున్నది. అసహాయవాదులు మద్యపాన నిషేధమునకు తోడ్పడలేకపోయినను, క్రభు

త్వపురాజుకిమాత్రము నష్టముగలిగించిరని, ఆంధ్రాశిఖివారు దెలుపుచున్నారు. ఆంగ్లోహైందవ టెంపరెన్సుసంఘమునకు జెందినశాఖలు 21 గలవట. వీరు టెంపరెన్సుప్రచారమును కొంతవరకు సాగించిరట. ఇందువలన లాభమేమియు గలగలేదని, రిపోర్టు సంక్షిప్తతో సూచించినది. అంతియగాని, వీరి యవజయమున కిసుమంతయు విచారము దెలిపి యుండలేదు. మంగళూరు మ్యూనిసిపలు కౌన్సిలు వారు తమప్రదేశములోని మద్యపులంగడు లన్నిటిని మూసివైచుటకుతీర్మానించిరిగానిఇందుకుప్రభుత్వము వాంగ్గీకరింకబోయిరి. వండుగలు వర్షములసమయమున కల్లంగడులనుమూసివై చుట తేమదాయకమని తెలిసినవిషయమే. 21 జిల్లాలలో నిటుల పాపులను మూసివైచినను, త్రాగుడు తగ్గులేదని దెలిపి ఆంధ్రాశిఖివారిపద్ధతిని నిరసించుచున్నారు. ఇది వరకెన్నడును పాపులులేని 24 గ్రామములలో, 24 క్రొత్తపాపులను తెరచివేయు రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. ప్రజలయక్కరలను కనిపెట్టి, ఆంధ్రాశిఖివారిందుకు బూనిరట వీరి యాదార్యము నెంతని కొని యాడగలము!

ఛానున్యూసెన్సుచట్ట మములలో నున్నచోటల 7940 మంది శిక్షింపబడిరట. మద్రాసునగరము నందు 2986 శిక్షలుగలవు. మొత్తపు శిక్షలలో 100 కి 38 వంతున రాజధాని పట్టణమునందే గలవు. చెన్ననగరము త్రాగుడులో సత్వరాభివృద్ధి గంచుచున్నది గాబోలు! త్రాగుడుకు ప్రజల కివకాశమిచ్చి, వారిని న్యూనెచ్చక్రింద శిక్షించి లాభమేమి? త్రాగి ఒడలు దెలియనపుడు, ప్రజలెట్టి యల్లరుల కయినను పాల్పడుదురు. అందుకు వారిని బాధ్యుల జేసిన ప్రయోజనమేమి? ప్రజల భనమాన ప్రాణములకు జేరుపురుగయిన త్రాగుడునుమాన్సింప ప్రయత్నములసలుపుమహనీయులుదుర్మార్గులుగను నేరములుగను పరిగణించబడుచున్నారు. లా, ఆర్డరులకు సంస్కర్తల భంగము కలిగించు చున్నారనుట ఎట్టి వ్యర్థపు టూహయో కనిపెట్ట వచ్చును. పిక్చర్లుగూచేయు వారి యుద్దేశ్యములను చర్యలను అధికారులు పరిపరి విశ్మయ వర్ణించి నిందించుచుదురు. హింసాధర్మ బద్ధులగు వీరు, జార్జన్యమునకు గడంగిరనియు, ప్రజలను భయపెట్టిరనియు, తూలనాడిరనియు, అధికారులు నేరము మోపుచుదురు. ఇట్టి యాగోపణల కాధారమేమయిన గలదె మొదెలుపుచు, స్పష్టమగు నిదర్శనముల నుదహరింపవలసినదని, ప్రభుత్వము వారు రివియూబోర్డువారిని కోరిరి. నిరాధారమగు నారోపణలజేసి, అసహాయవాదులను నిందించుట పాడిగాదని, రివియూబోర్డువారికనయినను గ్రహించెదరా?

జెంగాలు శాసనసభ:
రాజకీయ నిర్బంధితుల విడుదల

రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదలజేయవలయునను తీర్మానము, నూతన జెంగాలు శాసనసభవారంగీకరించుకృత్యత్వలయిరి. జే.యక. సేనగుప్తాగారిగృహము నుపపాదించినపుడు, అధికారసభ్యులకు కట్టరాని కోపము గలిగెను. సభాధ్యక్షులు వీరిని ముండలించవలసిన యవసరము గలిగెను. సేనుగుప్త గారివాదమును తృణీకరించుట కేకని వలనుపడదు. విచారణలేకుండ ఎట్టి దుర్మార్గునయినను నిర్బంధించుటకు అధునిక న్యాయవిధాన మంగీకరింపదు. వీరిపై తగిన సాక్ష్యముగలదని ప్రభుత్వమువారు దెలిపినంతమాత్రమున ప్రయోజనమండదు. ఆ సాక్ష్యము క్రాసుపరీక్షలో నిలువవలెను. నిజమును పరీక్షయను పరిపీడిరాయిలో బైటికి లాగవలెను.

సరిహద్దుప్రాంతములకు మూత్రమే వర్తింపజేయ
వాసిన 1818 సంవత్సరపు బెంగాలు దిగ్విజయ
తేజనుచట్టమును ప్రజలను నిర్బంధించుటకు
వినియోగింప గూడదని స్టేటుకౌన్సిలు
సభవా రిడివరకు తీర్మానించియుండెడిది. నిర్బంధ
శాసన విచారణసంఘమువా రిట్టిసిఫార్సు జేసియుం
డెడిది. ఇందుకువిరుద్ధముగ బెంగాలుఅధికారులు ప్రవ
ర్తించుచున్నారు. యూరపీయనుసభ్యు లాగ్రహవర
వశులై బెదిరించిరి. ట్రావెర్సుగారు, అసహాయో
ద్యమమునకును విప్లవోద్యమమునకును సంబం
ధముగలిపి మాటలాడ మొదలిడిరి. అసహాయో
ద్యమమునకును, యీ తీర్మానమునకును సంబం
ధములేదని అధ్యక్షుడు మంధలంపవలసి వచ్చెను.
విలియమ్స్ అను మరియొకసభ్యుడు, తీర్మానము
నామోదించినవారి హేతువులు కడునీచమని చెలు
పగ, వీరికవి గ్రాహ్యముగాలేదని అధ్యక్షులుచెప్పిరి.
ఫార్లెస్టరు అను మరియొక యూరపీయనుసభ్యుడు
విచిత్రసూచన గావించెను. తీర్మాన మంగీకరింప
బడుచో, పోలీసుదళమంతయు నొక్కసారిగ రాజీ
నామా నిచ్చెనని యితడు భయపెట్టెను.
రాజ్యాంగవిధానముపై వీరి కెట్టికారముకలదో
గ్రహింపవచ్చును. ప్రభుత్వపక్షమున సర్ స్టిఫెన్
సనుగారు చెలిపిన హేతువులు, మామూలుధోర
ణలో నున్నవి. విచారణలేకుండ, నెవ్వరినయినను
నిర్బంధమున నుంచుట న్యాయమగునాగాదా
యనునదియే ముఖ్యపక్ష. దీనికి జవాబుచెప్పక
పరిశరివిధముల ముచ్చటించుటవలన ప్రయోజన
ముండదు. బెంగాలులో అరాజకోద్యమమును దొ
లగించినది, గాంధీమహాత్ముడు కలిగించిన ప్రజో
ధముగాని నిర్బంధశాసన ప్రయోగముగాదు. ఈ
సంగతిని స్టిఫెన్సనుగారు గుర్తింపరయిరి. రమ్
బ్రూకు విలియమ్సుగారి సంగతిని గుర్తించి తమ
గ్రంథమున పొందుపరచిరి. చిత్రంజన దాసుగారు
స్టిఫెన్సనుగారివాదమునకు బదులుజెప్పుచు, ఎంతటి
తెలివిగల యధికారులయినను పోలీసు రిపోర్టులను
గాంచినమాత్రమున నిజము నెటుల గ్రహింపగలరని
యడిగిరి. అసహాయోద్యమమునకును అరాజకోద్య
మమునకును సంబంధము లేదని స్టిఫెన్సనుగారు యు
గీకరించిరి. దార్శనము నలన స్వాతంత్ర్యము సిద్ధిం
చునని తలచిన యువకులు పలువురు అసహాయో
ద్యమమును చేపట్టి ప్రచారము సలిపిరనియు, వారి
హృదయము మార్పు జెందినదనియు, అటులయినను
వీరిని మరల నిర్బంధముననుంచినదియు, దాసుగారు
వివరించిరి. నిర్బంధ విధానమువలన విప్లవము నణగ
ద్రొక్కుటకు సాధ్యపడదనియు, పరిపాలన పద్ధతు
లు మారవలెననియు, ప్రజాభిప్రాయమును పాల
కులు గౌరవింపవలెననియు, దాసుగారు హెచ్చరిం
చిరి. సేను గుప్తగారి తీర్మానము సత్యధికసంఖ్యాకు
లొమోదించిరి. ఇటులనే క్రిమినలు లాసవరణ చట్ట
ము, రాజద్రోహసభలచట్టము, ఇతర పోలీసుచట్ట
ములక్రింద నిర్బంధింపబడిన వారిని వెంటనే విడుదల
జేయవలయు నను తీర్మానముగూడ సంగీకరింపబడె
ను. సోమవారమునాడు, పైనిర్బంధచట్టములను
రద్దుజేయవలయునను తీర్మానము ప్రతిపాదించబడు
ను. రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదల జేయవల
యునను తీర్మానము క్రొత్తగాదు. ఇదివర కిట్టి
తీర్మానములు శాసనసభలలో జేయబడెను. కాని,
ప్రభుత్వమువారు వానిని కొనసాగింపరయిరి. ఈ
మార్గమునను వేరువిధముగ జరుగునని దోచదు.
రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదల జేయవలయునని
ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు తీర్మానించుట, స్వరా
జ్య పక్షమువారి ప్రతిష్ఠంభన విధానమున కెంతవర
కునుగుణ్యమో తెలియదు. అయినను నది
వారియిష్టము, దేశమున మరల నిర్బంధ విధా

నము చెలరేగుచున్నది. పాకతాలీ ప్రభుత్వము
బెంగాలులో నుపన్యసింపకుండ నిషేధింపబడిరి.
పూనామ్యునిసిపాలిటీవాని మహమ్మదాలీ గారికి
అడ్రాసు నిచ్చినందులకును లోకమాన్యతలకు గారికి
శిలావిగ్రహమును గట్టించదలచినందులకును, ప్రభు
త్వమువారు వారిపై టెంపరరీ ఇంజక్షన్లపొందిరి.
టెంపరరీ ఇంజక్షన్లను శాశ్వతముగావించినటుల,
నేటికీ ధ్రులు చెలుపుచున్నవి. సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధి
వలనగని ప్రజల స్వత్వములు రక్షింపబడవని నిశ్చ
యమగుచున్నది. దీనికొరకై ప్రజలు తచేక దీక్ష
తో పాటుబడవలసిన యవసర మెంతేనిగలదు.

స్త్రీ మంత్రులు

లేబరు మంత్రివర్గమునందు, మిస్ మార్గ
రెస్సె బాండు ఫీల్డు అను నారీమణిని జేర్చుకొనుట,
క్రొత్తవిశేషము. కొంతకాలముక్రిందట, స్త్రీలకు
ఎన్నిక హక్కుల నిచ్చుటకు ప్రబల ప్రాతికూల్యము
జూపబడెను. స్త్రీ స్వాతంత్ర్యవాదినలు ప్రత్యేక
చర్యకు గడంగి, ప్రభుత్వమువారి నూపిరాడకుండ
జేసిరి. ఇప్పుడు పార్లమెంటు ఎన్నికలలో స్త్రీలు
పాల్గొనుచున్నారు. స్త్రీలు సభ్యులగుచున్నారు.
సేమ స్త్రీలు పరిపాలకులుగ గూడ నియమింప
బడిరి. స్త్రీల నిరూపకము పరిపాలనా సౌష్ఠ్యము
నకు తోడ్పడునని ఎంచెదము. పరిపాలనమందు
స్త్రీలు తమ ప్రత్యేకధర్మమును నిర్వహింపగలరు.
వీరల కష్టములను వారెక్కుడు సానుభూతితో
తలకింగగలరు. ఫ్యాక్టరీలలో ననేకమగు యిబ్బందు
ల పాలగుచున్న స్త్రీల కష్టములను నివారించు
టకు తోడ్పడగలరు. స్త్రీలకు సంబంధించిన ప్రత్యే
క సమస్యలను పరిష్కరించుటకు వీరెక్కుడుగ
సహాయపడగలరు. ప్రాతినిధ్యములేనిది పన్నులనీయ
గూడదను న్యాయము ప్రకారము, స్త్రీలు
పన్నులను చెల్లించుచున్నపుడు వారికి
పరిపాలనావకాశముల నన్నిటి నొసగుట
సముచితము. ఇంతియగాక, పురుషులకానికాని
వారి నెప్పుడును పోరాటముల వంకకును
సమరముల వంకకును పురిగొల్పుచుం
డును. పశుబలమును ప్రయోగించి పరులను లోబడ
జేసికొనుటకు వీరు పూనుకొనుచుందురు. స్త్రీలుపరి
పాలనములో సధికముగ పాల్గొనుకొలదియు, యుద్ధ
ములవంకకుబోకుండుటకును, వివిధజాతులు పరస్పర
సమాధానము గుదుర్చుకొనుటకును ఎక్కుడు
ప్రోద్బలముండును. ఇంగ్లండులో గలిగిన క్రొత్త
మార్పు, శుభము చేకూర్చుగాక యని కోరెదము.

తీర్మాన నిరాకరణము

మంత్రులకు పరిపాలనా శాఖల నెక్కుడుగ
ట్రాన్సుఫరు జేయవలయునను తీర్మానమును బెం
గాలుగవర్షుగా రిటీవల త్రోసివైచిరి. మద్రాసు
గవర్నరుగారుగూడ యిట్టిపనికే బూనిరని, సి. వి.
వెంకటరమణయ్యంగారు చెలుపుచున్నారు. లా,
ఆర్డరునపు మిగిలిన శాఖలనన్నిటిని మంత్రులవశము
జేయవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని ఇండి
యామంత్రిని గోరుటకు, వేంకటరమణయ్యంగారు
లోకతీర్మానము శాసనసభకంపగ, దీనిని చట్టంప
వీలులేదని గవర్నరుగారు త్రోసివైచిరి. సంస్క
రణముల నుపయోగించి ముందునకు నడువవలయు
నను వారీనిదర్శనములగాంచి, తమ ప్రయత్నమును
మానుకొనుట యుక్తము. గవర్నరులకుగల యధి
కారము, ప్రజాభ్యుదయమున యుపయోగించుట
యుక్తమగును గాని, వారికి నప్తము గలుగజేయుట
కుపయోగించుట విరుద్ధము. కాని, ప్రస్తుత సంస్క
రణశాసనము, నిరంకుశాధికార ప్రవర్ధనమునకే
తోడ్పడుచున్నది.

మహాత్ముని ఆరోగ్యము

పక్షమురోజులలో తనగదియందు నడువగలుగును

పూనా, జన 25. — గాంధీగారి ఆరోగ్యము క్షుణ్ణముగ
నభివృద్ధి పొందుచున్నది. 15 రోజులుగా నాడడు తనగదిలో న
డువలసిన పట్టుచున్నాడు. ఇప్పుడు, దాదాపుపూర్వమునలెనే,
పాముండ్లు భుజించుచున్నాడు. కన్నులు మాడగ గరియవ
యము 10 x 30 ని లక్ష వల్లు ప్రకటించెను. "గాంధీగారి ఆరో
గ్య మభివృద్ధి పొందుచున్నది. ప్రణామముడి చెలువలకుగల
రక్తము నిన్ను త్రీసివేయబడినది. గాయము మానుచున్నది.

శాస్త్రిగారు మహాత్ముని దర్శించుట

రైలు ఆగరములు శాస్త్రిగారు ధిల్లీకి బయలుదేరి వెళ్లు
టకు పూర్వము గాంధీగారిని దర్శించిరి. గాంధీగారి ఆరోగ్యము
బాగుగ నేయున్నది. గాంధీగారిపైను బాగుగ నే నిడుచు
చున్నాడు. ఉత్సాహముగ నున్నాడు. అది శాస్త్రి గారు
చెలిపిరి. (ఆ. వె.)

సేలము పురపాలకసంఘమువారి సంతోషము

సేలము జన 25. — ఈదినమున సేలము పురపాలకసంఘము
వారి సమావేశమునందు, మహాత్ముని శత్యురారోగ్యభివృద్ధికి
సంతసమును చెలుపుచు, కన్నులు మాడగ గారి సేవకుకృతజ్ఞత
ను తెలుపుచు తీర్మానము లానవ్వబడినది. (ఆ. వె.)

సానికవార్తలు

హైకోర్టు తెలిపులు:—మద్రాసు హైకోర్టు ఈనెడ
పండుగ శిలపులకు ఏ.పి.ఎ 18వ తేదీ లగాయతు 21వ తేదీ అభి
రువరణను, వేసంగి శిలపులకు ఏ.పి.ఎ 28వ తేదీ లగాయతు, జూలై
రిక తేదీ వరకును కట్టివేయబడును.

వేశ్యాంగన మహాజనసభ:— ఈ చిన్నత్రుత్తర
ము తమాషాగంధమాలలో 5 వ వరుసుయొక్క క్రకటింపబడినది.
గంధర్వ గాడేపల్లి అనంతరామమూర్తిగారు, కల 1 లగా
లయనాడు ఓడీ శ్రీరామమూర్తి యిద్దరముల అఫీసు పెట్టా
పురమునకు ప్రాసక్తి పరలయినది.

హైకోర్టు జడ్జిపనికాళీ:—గౌ. న్యాయాధిపతి
ట్రాటుగారిని ఛీఫ్ జడ్జిగా నియమించుటచే, కలనానానము
నందు సి. మాధవరావుయొక్క అద్యక్షులు జనముగారిని నియ
మించుటకు తెలియుచున్నది. డైరీ ఎన్నుకను కత్తిక క్రక
టించుచున్నది.

సంగీతసభ:—హిందూ పురాణసభవారి యామాన్య
ము క్రింద రేపు సాయంత్రము 4 గల 821 తంబు చట్టిపిడినానున్న
నాగప్ప చట్టిపిడినాను మండలమై గొప్ప సంగీతసభలును,
గౌ. జి. ఎ. వేంకటేశ్వరయ్యగారు విచ్చేయుదురు. పరిచిపట్టుము వాస్త
వ్యుడు కృష్ణబ్రహ్మశ్రీగారు గానము జేయుదురు.

ఆగమనము:—ఎఫ్. నాయును మదరాసు ప్రభుత్వ
ము అభివృద్ధికాఖాకార్యదర్శిగారు శ్రీతి ఉదయంబెంగురూకు
నండి మదరాసు విచ్చేసిరి.
కుక్కపాము రాజాగారు శ్రీతి ఉదయంబెంగురూకు మొ
లలో వచ్చిరి.

గుబ్బి నాటకసమాజమువారు:—ఈ సమాజము
వారు శ్రీతికాళి 9-30 గల టులకు ప్రాచ్యే శాండు
గల పాలెంధి మీటకునంకి అఖర సారి మహాత్మా (లేబరు)ను
కాటకమును ప్రదర్శించెదరు. గౌ. న్యాయాధిపతిగారు దయతో
విచ్చేయుటకు ఆహ్వానించిరి.

ఇటీవలను విల్లు

మదరాసు ఇటీవలను విల్లు క్రింద 5 వ తేదీన శాసనసభ
లో ప్రవేశపెట్టబడినది. పూర్వపు విల్లును ఆ శాసనముల
లో నిలబెట్టినట్లు అధికారులు తొలగింపబడినందు కారణముచే
ప్రతినివాసిని పాముంబెదా. ఈయన విల్లుగా అభిప్రాయము
తొలగింపబడినది. మరయు భూస్వాములకు ప్రతిపాదనగా ప్ర
భుత్వముగారి నీయమార్పులకు యిందు అవకాశమొచ్చెనది. (వీడి
కాన్సిలువారి రిపోర్టు యొందిరకు విల్లుగారి పరిశోధించుటచేత, ఈ
మాట ఆతిర్పునకు నలయు శ్రద్ధయునుగలదెను, అయినను ఆ
మొదలయిన యింకను విల్లును గూర్చి యుచ్చుటలేదని తెలియు
చున్నది. (ఆ. వె.)

కార్మిక ప్రభుత్వము వారు పనిపరంభించుట

మంత్రులు ఆందలును తమ తమ విధులను జూచుకొనుట

కార్మిక ప్రభుత్వమువారి క్రొత్త విధానము

తుర్కీ - క్రొత్త మంత్రివర్గము

సోవియటు ప్రభుత్వము నంగీకరించుట?

లండన్, జనవరి 28:—కాల్ది 11-55. ప్రెస్బ్యుటర్లికా విలేజ్ ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—మంత్రివర్గమువారి ఏర్పాటులను పరిశీలించుటకు పార్లమెంటు శాశ్వత కర్మమువారు ఒక సంఘమును నియమించెన రన్యమట నిజమగును. ఏదో మంత్రి కర్మమువారికిని కార్మిక పక్షమువారికిని సంబంధ మేర్పడుట మంచిదని తలచిరి. తమ అభిప్రాయమును అప్పటికప్పుడు మంత్రి కర్మమువారికి తెలియజేయుటకు 200 మందికర్మపు సంఘములను ఏర్పాటుచుటకు ఉద్దేశించిరి. కాని ఇట్లు చేయవలెనని మంత్రి కర్మమువారి వాదనలకు సంఘమువారి కధికార ముండదు.

సోవియటు రషియా బ్రటిషు రాయబారి

కార్మిక ప్రభుత్వము పట్ల కోమ్యునిస్టు సోరసు జేమ్స్ ట్రెడ్వెల్లర్ చేసే మంత్రివర్గములో ఎందుకు లేకపోవుట వాద ఇరిని సోవియటు రషియాకు మొదటి ఆంగ్లరాయ బారి నియమించెదని కార్మికముగ తెలియుచున్నది. దీనివలన క్రొత్త మంత్రివర్గము సోకటి కక్షితరూపు లిట్లుకు స్థానము దొరుకును.

కాన్ స్టాంటినోపిలు

జనవరి 25 ఉదయం 12-5:— కాన్ స్టాంటినోపిలు పత్రికలు ముగ్లవాల్దగారి మంత్రి వర్గమును విమర్శిస్తున్నది. కాని ఇది చిరకాలము నునకలడను కొని.

పి మంత్రివర్గమును కార్మిక ప్రభుత్వమువారి రంగీకరించి లేని విధమున రిక్రీకిని యెన్న సంబంధము బలపీన జగు నేమోయని యెదురు భయపడుచున్నారు. కాని కన్యకాటిపు, లిబరల్స్ కంటే ఎక్కువ మెత్తికో రిక్రీకో ప్రకటించెద మని ముగ్లవాల్దగా టీకల రిక్రీ కేసపుడు తెలియజేసిరి.

మంత్రులు తమ పనులలో ప్రవేశించుట రిక్రీలు, అర్థకాల్ది జనవరి 24:—కొత్త కార్మిక మంత్రిలు తమ తమ కాఖాయందు ప్రవేశించి పనులను నిర్వహించుటకు బునకొనుచున్నారు. ఉదయమునందు రాంసే ముగ్లవాల్ద గారు ఏదోయ కార్మికమును సే గడిచిరి. చనిలేని కార్మిక సమస్య, గృహపరిశ్రమ, పాపాయముగూర్చి ఆలోచించుటకు మంత్రివర్గమువారు కొన్ని సభుమును ఏర్పరుచుచున్నారు.

సంఘముల ఏర్పాటు

మంత్రివర్గములవారిపని సాగుటకు కొన్ని సంఘములను నియమించుటకు ప్రధానామాత్యుడు పూనుకొనెను. దీనివలన చాలవరకు ఆంధ్ర మంత్రివర్గమువారిపని తేలికయగును. పరిపాలన, రాజ్యాంగవిధానము మున్నగు విషయములను గూర్చి చక్కగ ఆలోచించుటకు వీలగును.

ప్రస్తుత కమిటీ సెనెటోర సభ్యులను పూరించుటకు క్రొత్త ప్రభుత్వమువారు పూనుకొన్నట్లు తెలియుచున్నది. ఆరికకోవియలు క్రొత్త ప్రభుత్వమునుగూర్చి తమకు భయము లేదనిరి.

ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితుల ప్రియమున యెన్న అయ్యది వ్యవహారము జేసికొనువారికి అతి అంకృష్టిక లేనే లేదు అని ఆరిక సభాభ్యుత్తులైన వాల్దరు లిప్రకారం.

ఇక మిగిలిన ప్రభుత్వవిపాలనను పూర్వమునలేగాక అతి బాధాకరము క్రొత్త కోవ్యాముగను, మార్కెట్టితోను జరుగు నది. తొందర కావలయు జేయవలెనని. దీనివలన భయపడ నవరము లేదని తెలియుచున్నది.

మరికొన్ని మంత్రివర్గపు నియామకములు

లండన్, జనవరి 24:— ప్రెస్బ్యుటర్లికా విలేజ్ ఇట్లు తెలుపుచున్నది. ముగ్లవాల్ద గారు:— ప్రెస్బ్యుటర్లికా విలేజ్ ఇట్లు తెలుపుచున్నది.

మార్గములు బాద్మిట్లు కన్యకు సహాయమంత్రి నియమించుటకు ఆమె తన ప్రేక్షయూనియట్ కాల్గెన్ అభ్యుత్తర వదనిని వదలుకొనెను.

నర్ సిద్ధి ఆలియ గారు ఎస్. కె. ప్రొకాగారిని అంతరంగిక కార్యదర్శిగ నియమించుకొనిరి. జె. జె. లెయిల్స్ యిట్లు గారిని సహాయ అంతరంగిక కార్యదర్శిగ నేర్పాటుజేసిరి.

రాబర్టు రివర్స్ గారు ఆర్. టి. పీటగారిని తన అంతరంగిక కార్యదర్శిగ నియమించిరి.

అమెరికను ఉద్యోగివై నేరములు మోపబడుట

నేరమును విచారించుట

వాషింగ్టన్, జనవరి, 24:—కొన్ని చమురు కత్తెళ్లను ఇచ్చుటలో ఏదో అన్యాయమును, అక్రమమును పూర్వము జరిగి యున్నట్లుగాను పాటుగాడు జేసిరి అయ్యనై మోపబడిన నేరాలవలన విచారించుచున్నారు. పాటుగాడు ప్రతి ఫలము క్రింద కొంత సామ్యము దీసికొని రనుచున్నారు. కాని ఆ ఇచ్చిన ఆసామి తన స్నేహితుడై పాటుగాడి ప్రతిఫలముగ నియతదనియు కన్యకాయన అడ్డుదడలెనను తలంపుతో బదులుగ నిచ్చుకొనియు వారిని తిరిగి పుచ్చుకొనెద ననియు సామ్య నిచ్చిన కన్యకా సామ్యము నిచ్చెను.

పెరిషియా రిపబ్లికు సమస్య

ఆ తలం పెద్దియు లేదనుట

జెరుమ్, క్రొత్త యాను "వాల్డూ" పెరిషియాను రిపబ్లికు జేసెదనియు నేరభాగంగా రక్షితులుగ నుండగూరుచు న్నారనియు కద మును బయలుజేసెను. కొందురుపోయి ఇరెండు వేలకు పి మోమని ప్రధానామాత్యుని అడుగు లెల్లినమా తెంత మాత్రము నియు గాదనియు తా నిల్లపుడును పెరిషియా యభిప్రదితే ప్రకాశింపుచున్నాడనియు తెలియజేసెను. తనకు గొప్ప పదవులు గౌరవములు రాకలెనను ఆకొనడ లేదనిరి.

పెరిషియా చక్రవర్తి విలాసార్థము ప్రజల జేయమును ఆరణ్యక జేకమును విడిచి పరదేశములకు బోవుట తప్పని రెండు స్థానిక ప్రతికూల తెలుపుచున్నది.

జాతి సమితి

లో ఇట్లుగూ రెండు ప్రతినిధి కార్మిక ప్రభుత్వముండును, ఇకను ఈ క్రొత్త ప్రభుత్వములో తాల్ద ప్రెసిడెంటునున్నాడు. బాలిమెంటిలర క్రయోజనములనను బాధాకరముగ నున్నాడు. మరణమునుబందు మంచి జెలిసిన వ్యాధివాది, రషియాలో జైమము లేకుండజేసి యూరపుకు బాగుజేయుటకు పాటుపడినవారిలో నొకడు.

గ్రీకు రాచకీయములు

రాజు పాలించుట, రిపబ్లికుగ మారుట?

ఏథెన్స్, జనవరి 24, — రాచకుటుంబపు నకున్యను పరి మార్గము చేయుటకు ప్రభాభిప్రాయము ఉత్తరమార్గమని వెనిజలుగారన విల్లికును, స్థాపించునట్లు పాతక వాల్దాహా గారికి సహాయముచేయు ప్రయత్నము లేవని కేకలెనకొరి నికృతించి లేని రాజకీయ బయలు గూర్చి ప్రవారించి అపాయము బాట్లునని భయపడ నక్రరతని వెనిజాల్ గారు నుడిచిరి.

ఈజిప్టు క్రొత్త మంత్రివర్గము

జగులులే పాపాగారినే మంత్రివర్గము నేర్పాటుచేయ నునుట

లండన్, జనవరి 25:—ఉదయం 12-5:— ప్రెస్బ్యుటర్లికా విలేజ్ ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు.

పాడు రాజుగారు లేపురచ్చి మంత్రివర్గమువారి కితి గీరించెదరు. మంత్రివర్గము తప్పుకొనింపవలెనని ప్రకటించియు గోరుటకు జగులులే పాపాగారే మంత్రివర్గము నేర్పాటు జేసెద రనుకొనుచున్నాడు. జగులులే పాపాగారే పాటు ప్రధానామా త్యులు గాదలచినవారగుడ జగులులే పాపాగారే మంత్రి వర్గము నేర్పాటు జేయవలె నుచున్నాడు.

కెన్యా ఉగండాదేశముల నభివృద్ధి జేయుటకు

కాచున్య సభవారిని బునమియినెనలె నని కోరవలెనని తెల్పా గిన్నెరును అధినిజేపు కార్యాలయమువారు కోరిని తెలియుచున్నది. 50000000 పౌనలను తెల్పా ఉగండాలో రైళ్లను జేయుటకును, పత్తిని వండించుటకు నుపయోగించెదరక. ఈయునమును 37 సంవత్సరముల సమాన వాయిదాల ప్రకార ము తీర్చురట. రెండు జేకములందును ఆదాయములను, బ్రాన్సు పొందెదరటను చేరిన అప్పును తీర్చివేసెదరట. మొత్తముగా 800,000 పౌనుల కన్యమును జేసెదరు.

ఆక్రమణజర్నీ ప్రైవి విధానము

ఆర్థిక లాభములు

లండన్, జనవరి 24 — కాల్ది-50 ఇట్లుగూ సో ఎరరును ఆక్రమణజర్నీలో పరాసుల ఆర్థిక విధానమును కొంచెము గూడ కనిపెట్టిక పోవుట ఆశ్చర్యముగ నున్నది. ఆక్రమణ ప్రదేశములో వర్తకము సంకను పరాసులు స్వాధీనము జేసికొనుచు న్నారు. ప్రైవేటు కంపెనీతో ప్రానుకు, బెల్జియనుకు పరి వారములయ్యుటకు కంట్రాక్టు జేసికొనుచున్నాడు. కాని ఇది నిజము గాదని పరాసు లనుచున్నను ఈ కంట్రాక్టులలో బ్రిటిషు వారి మాటనే ఎత్తలేదని తెలియుచున్నది.

ప్రస్తుతమున్న సైని సాకా ప్రైమానిక దిక్కును సభి కృత్తిక చేసెనని సామ్రాజ్యవంతుకోవసంఘమువారు తెలి యజేసి ఈకాఖాముకులను సంరక్షకమంత్రి రాచేవారుగ నుండుటకు వీలులేదనిరి మరియు ఈమును కాఖలను జేర్చుట నే యుంచకలెననియు మూటిరిబిటిక చేయవలెనని.

రై ను సమస్య ఇనుపదారుల పరిశీలనము

ఇంకను పరిమార్గము గాలేదు.

రిక్రీలు అర్థకాల్ది న 24:—ప్రాంకో బెల్జియను అధికారిలసంరక్షమును పూర్తిగా ఆకారములు భావపరచకపోవుటచే ఇనుపదారుల నమస్య ఇంకను వివియు తెలలేదు. దూరలో ప్రైవికారికి జర్మను ఇనుపదారులవారు సహాయముచేయ నిరాకరించుటచే దీనికంతకును కారణ మనుచున్నారు. అదిగూడ ఇప్పుడు మానుమైసది. మిక్రమంత్రి నన్న పరిశీలనలను రాబట్టు కొనకలె నన్న ఇనుపదారులను జర్మనుల స్వాధీనముజేసి వారిచేతనే మిక్రమునిలి ఆర్థికపరిశీలనక్రింద నడిపించవలెనని ప్రెస్బ్యుటర్లికా విలేజ్ ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు.

ఇంగ్లండు ఆర్థికనిష్ఠాను

లండన్, జనవరి 24:— అబాలు పాంతికులగుంపు ఆర్థికనిష్ఠాన ప్రభుత్వము కారలలో నున్నదనియు ఈగుంపును ప్రవాసమునకం పెదననియు లండన్లో ఆర్థికరాజువారి తెలియజేసెను. రిక్రీనవారు ఆర్థికనిష్ఠాను కారలనున్నారనిరి.

బొంబయిలో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఆర్థికనిష్ఠానుకు పోలికలె అయ్యుటముల వాల్దజేసికొనిరిగూర్చి ఇంతవరకేమి యు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు విచారించుటకే తప్ప తెల్లలేదు.

611

சுருஷியை நோக்கி.

రుధిరోద్ధారి నారం పుష్పమాన బి గి శనివారము

శ ర ణార్థి

(వేటూరి - ప్రభాకరశాస్త్రిగారు)

త్రాహి లోక మశేష మేత
నోహ మవనయ నిత్యశుభ మా
ధేహి పాహి జగద్గురో! ఇత
ఏహి భో స్వామిక్! - అభయం
దేహి భో స్వామిక్!
మీటితిమి మీ యాజ్ఞ లోకో
ధారకుల మని పొంగితిమి పై
బోరగి బడు తెలుగుమైతిమి
ప్రొప్పు మా తొండ్రీ! - దయతో
గావు మా తొండ్రీ!
అధికులము మే మనియు వేటొక
రధము లనియును దగవులాడితి
మధిఃపతనం తెలుగుమైతిమి
ఆకుకొను తొండ్రీ! - దరికిని
జేరుకొను తొండ్రీ!
నిలోమీదను నేలమీదను
కొంగిమీదను విభుతం గంటిమి
చేటు నెలుగుగి పోతి మిడ ర
షింపు మోతొండ్రీ! - యింక గరు
ణింపు మోతొండ్రీ!
పూసితిమి విశ్వాధిపత్యము
పొంగిపోయితి మంతెకానీ!
మానవుల మను మాట ముఱచితి
మాను మోతొండ్రీ! - తప్పిద
మాను మోతొండ్రీ!
సత్య మెలుగుము నిత్య మెలుగుము
కృత్య మెలుగుము వ్యత్యయంబుల
నత్యయంబుల దీనుచుంటిమి
యరయు మోతొండ్రీ! - మాలో
మెఱుముమో తొండ్రీ!
క్రమము తెలియదు తెలుగుగల మొన
గాడు లేడను నిట్లు తడబడి
బ్రమయుచుంటిమి కటికిచీకటి
బాపు మోతొండ్రీ! - వెల్తురు
చూపు మోతొండ్రీ!
యుద్ధమునను జపాను గాంచిన
వృద్ధి భూకంపముల గూలెను
బుద్ధివచ్చున వలదు మా కీ
బులుపు మోతొండ్రీ! - ధర్మము
నిలుపు మోతొండ్రీ!
ఆయె నితకు దుర్వివేక
చ్చామలో బడి కొట్టుకాడంగ
మాయపెందెర కప్పి తది పెడ
ద్రోయు మోతొండ్రీ! - యిటదయ
చేయు మోతొండ్రీ!
ఈ వ్యధలు భూకంపములు మ
ర్త్యవ్యవస్థల దాటినవి మీ

అఖిలభారతీయసభాధ్యక్షాహ్వాన మహాత్మ్యవ వణనాపద్య రత్నావళి

(ప్రతి వేంకటరత్నముగారు)

శా. శ్రీకృష్ణ సన్నతికృష్ణ సార్థజననీవాసుధాధారలక
గ్రోలకజాలిహామృతై తనరుధీరత్ పూజ్యలాగాంధియా
యాతీసోదగు లక్ష్మీవారలప నాహ్లాదాయురారోగ్యముల్
శ్రీలోటుండిడుచుక్క తాదృశీగ వారింజేయుతక (వీతితోక.
సీ. హైందవాజ్ఞానగాఢాంధకారముల బాప
జగతి గల్గినమూర్ఖులంద్రు లనంగ
భ రతాంబాదూఃఖభారంబుల దొలగింప
మహిం గల్గు రామలక్ష్మణు లనంగ
శివరక్షణదృష్టిక్షణంబును జేయ
షీతి గల్గు బలరామకృష్ణు లనంగ
ఆత్మసౌఖ్యము వీడి యవస్థలవేత బాపి
షీతి గల్గిన లవకుకు లనంగ
విశ్వసంరక్షణార్థమై వెలసి మమ్ము
నోముమాపున్న పుంబులలో యనంగ
గాంధివాం ల నానందకంధి మంచి
నజలు నాతీద్యయమునకు వందనంబు
ఉ. ఎవ్వరు సద్గుణాధ్యు లని యీ జగమంతటా జేరుగాంచిరో
ఎవ్వరు భక్తచిత్తులయి యాశ్వరసేవ యొనర్తు రట్టి మా
జవ్వను లాలిసోదగుల స్వాధీనరాజుల దర్శనంబుచే
ద్రెవ్వని సర్వపాపములు దీక్షకవీడి ధరాతలంబునకె. 1
ఉ. ఏమిలేపంబుజేసెనో మతేవ్రతముల్ పవరించెనొక్కయిం.
కేమిట బూజు జేసెనో మతేమిట బీయను సర్వమాన్య న
ల్లామహిద్వపు. జేసెనొకరాజసమెన్నెడిపు త్త్రయ్యగృముక్
ధీమణులకె గనంగ నది తెల్లంగ శక్యమే మానవాళికె. 2
సీ. హింసాముసల్పాన్త యేకతం బ్రకటించు
ధ్వజమొందు గజముమై దరలుచుండ
భారతీయైక్యభటు లిరువంకల
గరతా శయతులొమె గదలుచుండ
అలవేంకటపుయాహ్వానముడు కిష్టా గార్లు
మందు భాగంబునకె మురియుచుండ
ఒకప్రక్కనన్న వేటొకప్రక్క దమ్ముండు
వాయకటారోహనియతి రాగ
దేశసేవాప రాయలల్ దివ్యపురుషు
లనుసరించు రాగ నాహ్లాదకరధీ .
నోలలాడని హైందవుం డుండడాయె
భారతీయుల కన్నులపండువాయె. 3
చ. ఒకరికి వందనంబిడి మతోక్కరికై యొకచేయి యెత్తి వే
తోకరిని గాంచినిల్వలబడి యొక్కరికై శకటంబునాపుమకె
బ్రకటకృతజ్ఞతాగరిమ భారతపుత్రులకెల్ల డెల్పుమకె
వికసితమానసాధ్యులయి వీధులలో బురమేగి రంతటకె. 4

చివ్యదర్శన మిచ్చి ఏమి

దీర్చు మోతొండ్రీ! - మము: గడ
తేర్చు మోతొండ్రీ!

త్రాహిలోక మశేష మేత
నోహ మవనయ నిత్యశుభ మా
ధేహి పాహి జగద్గురో! ఇత
ఏహి భో స్వామిక్! అభయం
దేహి భో స్వామిక్!

ఉ. ఆక్కో! వన్నువాచెవరి? అయ్యయి! వారిని నీ వెలుంగవా?
చక్కరనింటికాడును వసంతుడునా? యటుకాదు... కానివా
మమ్మనవోడ వా చెవ గ మానిని తెల్పు? స్వదేశభక్తులై
యక్కటికమ్మనకెలయు నాలిసహోదరయగ్గమే! చెరీ!
ఉ. ఆరతులిచ్చువారు ఫలహారములందగఁ దెచ్చువారునై
పూరుషులకె విలాసియ లభూర్వముదంబును జెందుచుండ నీ
తీరున నాలిసోదరులు దీనముఖంబుల జూపనేల? నా;
వానికి సంతసంచెచట? వంశ్యుడు గాంధిజిబందిమండగాక. 5
ఉ. ఇంతటి దేశభక్తులను హిందువుతుల్ దయ స్వాగతంబిడక
స్వాంతములం దలంపంగ నవారితప్రీతిని నిర్వహిత్తముల్
వింతగఁ బూలవానఁ గురింపింతు నెంచగ నాలిసోదర
స్వాంతవిచారభారమును బాఱగఁదోలనటంచుఁ దోచెడికె. 6
ఉ. భ్రాతృల శత్రురాజీ సమన్వయమునకె గని వారితోడ నీ
మా; తుదిదేహ ముంచెడి సమాధులకై తమపుష్ప మాలికల్
ప్రీతిని దాచు డందును నివేదనచేయగఁ బంపువార్త యే
పూతచర్మ తుమానసము ముంపదు శోకకషుద్రవంబునకె. 10
మ. గురువర్యుం డిత డంచుఁ జిల్లమున సంతోషంబు వోనాడి ని
ర్దరగుర్యుల్ సతీమణిం గలియసంప్రాప్తించు దుష్కీర్తి దు
ర్భర సంతాప పెంసంగ భేదపడి యప్రభాతిపో; నాలిసో
దరశిర్షంబులఁ గావురంబు గని వంతికాబాసితే యోశక్తి! 11
సీ. దేశభక్తాదినద్విరుదంబులు గన్న

వేంకటపుయ్య తా వెలయుకతన

ధనమానసునవ్వుతతుల కెల్లను నోర్పు

బులును సాంబాఖ్యుండు చెలగుకతన

రామదాని పృథ్విఁ బ్రఖ్యాతఁ గాంచు గో

పాలకృష్ణుండు తాఁ బరగుకతన

ధీరులై యల టంగటూరి ప్రకాశరా

వాదినజ్ఞు లిటు యలకుతన

అఖిలభారతదేశమహాసభ నిట

వాయసాహ్వయపురుషునఁ జేయఁగలిగి

సాంద్రతరయశక్త్యుధికాచయము గూర్చి

యాంధ్రదేశంపు సత్కీర్తి నాపినారు. 12

సీ. మైరానానిచేత మహిం జిక్కినంతనే

శ్రీరామయశ మేమి చెన్ను దటిగ

కణసాలలోబుట్టి చిక్కీర్తిఁ గాంచిన

యదుపుత్రయశ మేమి యడఁగిపోయె

అగమానబలం డయ్యు నసురులచే బడ్డ

నూరుతియశ మేమి మాసిపోయె

కారాగృహంబులొక గడగండ్ల గుడిచిన

లోకమాన్యుని కేమి లోప మబ్బె

అట్లై శ్రీగాంధీ కేమియు హాని లేదు

కీర్తి ద్విగుణీకృతం జౌచు గెల్పుగాంచు

అయరాజోగ్యయతుఁ డౌచు నలరుఁ గానఁ

జింతిడనాడుఁ డయ్య సుస్వాంతములను

మహితగుణులార! దేశాభి మానలార! 13

మ|| జననం బందిరదానికె ఫలము దేశక్షేమముం గోరుమకె
మనినంగాదె కృతార్థతకె బడయుజన్మంబెల్ల నారీతి పా
వనుడై పూజ్యత నందుగాంధితనువుకాబాలించిపోషింప నీ

కనువోజామ్మి కృపాంతరంగతను గారాగారసద్భామిని! 14
కం|| సత్యమే జయమును గాంచు న
సత్యంబే డిందు ధర్మసంస్థాపనమే
యత్కుత్తపవదని గను

నిత్యం బాసత్యవ్రతమే నెఱి జపియింపకె? 15
కం|| సురసింహాసన మెక్క న
మరులను బాధించునట్టియందుని నరకుకె
సురపురి కంపిన శ్రీహరి

కరుణను మీ కార్యవివరీ X క్షేప్రంబుకె 16

వేదము - సంస్కృతము

(పుట్టి పేరకలునుబట్టియు)

ప్రాచీనహిందూభాషలో రచించబడిన వాఙ్మయమును బట్టి యీ ప్రాచీనహిందూభాష "వేదము, సంస్కృతము" అని పిలువబడుచున్నది. మహామేరీకుల (బ్రహ్మగణపదునినక్రీస్తుకు నెట్లో లేక నాలేక్ నూ క్రములుగల లాటిన్ మను వాగ్మీకు నెట్లో వేదమునకు సంస్కృతమునకు నట్లే భేదము గలదు. జేనియందు రచితహిందూవాఙ్మయము లిభియయినదో యట్టివేదభాష కీర్తిపున కలిగినవిధావస్థలు భేదించబడగలవు. వివిధావస్థలను బొందుచు నీవేదభాష క్రమక్రమముగా సంస్కృతభాషలోనికి సమీకృతమునగుచును. మిక్కిలి క్రొత్తదగల తెలుసుచునే యుండెను. వేదము తన ప్రథమావస్థయందు సయి లెము జనసామాన్యభాషగాబరిణింపబడజాలదు; కాని యది పురోహితసంఘములోపల పరిసరంబుగా నెచ్చిన యావత్ కచ్చితప్రాచీనభాషగామాత్ర మున్నెను.

వేదభాషయే తిన్నగుచ్చి వివిధప్రదర్శనముల నొన గూర్చుకొనుచున్నది. వీనిలో నొకటి ప్రక్కప్రక్కగా వివిధ భాషాపుష్పముల యుగములకు కాలములకు సంబంధించుచున్న రూపనిష్పత్తియై యున్నది. ఇది యొక యభ్యాసమై యున్నది. ఈయభ్యాసముందు మహామేరీ భాష పొందినన్నియుగములు వేదభాష పొందలేదు. పురోహితపుంధములు మాట్లాడినవేద భాష ఇందినార్యాజరిహిత మై ప్రాచీన (ఆర్య) ప్రయోగ భాషయై యానూ క్రభాష నుండి వేరుపలుపబడి యున్నది. ప్రాచీనవేదయుగమునందు సయితము కులభాష యుండెను. ఇట్టిభాష సాధారణముగా వాఙ్మయము తెలియింపబట్టి నెట్లెడలను గానబడుచున్నది; కాని హిందూదేశములోనిది యితరదేశములోనిభాషవలె నెక్కుడుదృఢతరముగా గుర్తిం పబడియున్నది.

ఎట్లయినను వేదభాష సహజముగా మాట్లాడుభాషగా నుండనిపక్షమందును, అంతకుం బూర్వమే యొకతరగతికి బాత కాల (సాంప్రదాయిక) భాషగా నుండనిపక్షమందును, ఈవేద భాష యిప్పటివాఙ్మయభాషావిషయమై యెంత సత్యముగనంప వోపునో గదా! సంస్కృతమునకును వేదమునకును భేదముగలదు. కాని వేదభాషలయందు గానియు సైన్యక సంస్కృతానూరూప విషయములో సంస్కృతము వేదమునకు భిన్నమయినది కాదు. సంస్కృతస్వరూప్రపథకి సత్యముగాఁ బ్రాచీనవేదస్వరపథకి గన వచ్చుచు నెలివి యున్నది. వ్యాకరణరూపసందర్భము నందునుగూడ స్థిరప్రాయ మైనట్లు భాషయే చూపుచున్నది.

ఏల యనగానే వైన నవీననిర్యాణములుగాని, విభ క్త్యాదికార్యములుగాని, కానరావు. అయినను సాధునికభాష వ్యాకరణవిషయములో నాదిభాషనుండి వేరుచున్నది. కాఁ బట్టి యావ్యాత్యాసము నూతననిర్యాణములచే గతింపబడలేదు కాని యయ్యది యథాక్రమముగాఁ గొన్ని లోపములు చేయబడుటచేతను గలుగుచున్నది. వీనిలోఁ బ్రసిద్ధ మయినమాట్లులు వేదర్థములను లోపింపజేయుటయు పండ్రిందు తుమర్థకంబుల నేకతుమర్థకంబుగాఁ జేయుటయును విశేష విశేషణిబలుల రూపభేదకథనము, సమాసార్థక శబ్ద నిరూపణము, ప్రత్యయలోపములు-ఇవి యొప్పుచు విమాట్లాడిన వేదభాష వేదనూ క్రములకు నెక్కువ నవీనముగాను దక్కువ సరిగ్గముగాను నుండి కొంతవఱకు విశేషికరణదశలో నవీన వాఙ్మయభాషను మార్చుగలిగించె ననుట సంభావ్యముగానే యుండును. అయినను భిషకమందలివారులు ముఖ్యముగా వ్యాకరణజ్ఞుల కాననోద్యమములకు లోనై యున్నవి. ప్రాచీన వ్యాకరణమును బ్రధానముగాఁ బఠించుటబట్టి పరిచేతములలో నుండెను వ్యాకరణశాస్త్రజ్ఞులకంటె నెక్కుడు సమర్థత గల వ్యాకరణశాస్త్రజ్ఞులు మనహిందూదేశములో బయలుదేరి పారిప్రభావమే సంస్కృతవాక్యమునందలి శబ్దముల యంత్యాద్య ములకుఁ గల మహాస్వరసంయోగ సృష్టినిగూర్చి విశేషికరింప గలరు.

అయినను భాషా(పద)సముదాయము బహురూపభేదములను బొందినసంగతి సత్యము; ఎల్లసాహిత్యభాషలయందును నిదేవిధ మై యొప్పును. ఏలయన నీదశయందు మార్పును కానియెట వ్యా కరణవేత్తల శక్తినిబట్టి యుండును. ఇవిధంబున శబ్దసము దాయము నిర్దిష్టతులప్రకారము పుష్పత్తి త్రివిధంబునచే విభులముగా వ్యాప్తినింపింపబడిన దని మనము కనుగొనగలము. అక్కా లందునందే ప్రాచీనవేదము క్రొత్తలై యుండినట్లు మాత్రము కానియు శబ్దముల నేకములు గలవు. ఏమనిన నవి యకస్మాత్తుగా

వేదవాఙ్మయములో లభ్యమగుట. సంభవింపదు. కాని పూర్వ మున కే యున్న శబ్దములు మిగుల స్థరభేదముల నొందియుండగా, చాల నూతన యథాగత్యబలులు భాషయొక్క దిగువ యంతస్తు నుండి నిరంతరసంగ్రహముద్వారావచ్చుచున్నవి. న

సంస్కృతము భాషింపబడినదా?

హిందూప్రాచీనవాఙ్మయచరమదర్శనము విభుల శబ్దవేది యగు పాణిన్యాచార్యులచేఁ గ్రీ. పూ. తురీయశతాబ్దంతమున విడదీయ శత్యము గానుండినట్లు బంధింపబడియె. అదియే సంస్కృత మని పిలువఁ బడుచు వచ్చెను. సంస్కృత మన తెన్నుగాఁ జేయబడినదని యర్థము. ప్రాచీన వ్యాకరణములందు నీశబ్దము కానబడదు. కాని బహుప్రాచీన మహాకావ్యముగు రామాయణమునందు లభ్యమగుచున్నది. ఆ నామకరణము ప్రాకృతమనబడు జనసామాన్యభాషానామ మునకు బ్రతికూలముగా నుండునట్లు హింపబడుచున్నది. మఱియు దీనికి నిదర్శనముగాఁ గ్రీ. శ. ఆఱవశతాబ్దపుగ్రంథముగు కావ్యాదర్శమునందు నాలాగుననే యది (సంస్కృతనామము) యనమృత మనబడియె. పూర్వము నుండిన (క్రీ. పూ. పంచమ శతాబ్దపు) యాస్మ లోనగు (ప్రాచీన వ్యాకరణవేత్తలు స్వయ ముగా నీ వ్యవహారసిద్ధభాషను వేదవిశేషముగా ముచ్చటించురు. ఈ వేదవిశేషమును గుఱించి వారు చేయుకాననములు భాషింపఁ బడు భాషనే నిర్దేశించును. ఇట్లేఱున వారిలో నొకడగు పడంబలి "లోకములో నుపయోగింపబడినట్లుగా దాని సంబంధ మును హి లోకములో బ్రచలమయినట్లు తన సంస్కృతశబ్ద ములను ప్రత్యేకించి చూపును. పాణిని స్వయముగా సజీవంభా వణసందర్భముననే మహాత్తరమయిన బహు స్మృతముల నూఠించి యుండెను. స్వరమును లేక పుష్పములను దూరాశ్వాస మును అభిభాషమును లేక ప్రశ్నోత్తరములను, వీనిని గుఱించి చెప్ప నపుడే కదా యతఁ డానూతముల నొనంగినది. మఱియు సంస్కృతము కేవల విద్యాసాంస్రదాయికభాషగా నుండ నోపదు. ఏమనిన నది ప్రాకృతభాషాభేదములను గలిగియున్నట్లు ప్రాచీనచిహ్నములు గలవు. ఈ చందమున యాస్మ-పాణినులు ప్రాచ్యాత్మిరాత్మ్యుల విడితప్రపరయోగములనుగూర్చి తెలియఁ జేయుదురు. కాత్యాయనుడు స్థానకపనరణములనుగూర్చి సు బంధమును జూపును; పతంజలి యాయామండలములందు వాడఁ బడుశబ్దములను వివరించును. సత్యముగాఁ గ్రీ.పూ.ద్వితీయశతాబ్ద మున సంస్కృతకవులచే నార్యావర్త మనబడు నావింధ్యహిమాచలమధ్యస్థ దేశమంతలోను సంస్కృతము ప్రత్య త్తుముగా సంభాషింపబడియెను, కాని యాయార్యావర్తములో నెవ్వరు మాట్లాడిరో (బ్రాహ్మణులు మాట్లాడిరిగదా! ఏల యనిన పతంజలి వారిని శుద్ధభాషాప్రవర్తకులగుకట్టు లని చెప్పెను. కాని తద్భాషాప్రయోగము మహామరులను దాటి వ్యాపించెను; ఏల యన 'మాత' యను సంస్కృతశబ్దసాధనమునుగూర్చి వ్యాకరణ శాస్త్రజ్ఞునితోఁ గలహమాడుచున్న యొక ప్రధానాశ్వపాలకుని గుఱించి పాతంజలి (భాష్యమున) యందు మనము తెనిసికొనఁ గలము. ఇది హిందూనాటకములోని ప్రాకృతభాషా విభాగకల్ప నకు సరిపడును. ఈ విభాగము నాటకములకు నెక్కువప్రాచీన మయిన యితోకసమాలంకమై యున్నది. నాటకములందు రాజును, ఉన్నతపదవి నొందినవారును సంస్కృతమును మాట్లాడుదురు. లోకసమృతమయిన వివిధ ప్రాకృతభాషారూపములు స్త్రీలకును సాధారణజనులకును నుద్దేశింపబడినవి. ఎవ్విధంబున వైన సంస్కృతము నెఱిగియు దాని నెవరు మాట్లాడ లేదో యను సంగతిని సయితము నాటకములకూడ మనకుఁదెలుపును; ఏల యనఁ బ్రాకృతభాషావక్రలతో సంభాషించుచువును, సంస్కృ తము వినియోగింపబడుచున్నది. నాటకజనులును, వాఙ్మయము లోని నిరంతర నిర్దేశములనుబట్టి మనకుఁ దెలియనట్లు మహా కావ్యములు కంతర్థముగాఁ జేయబడుటకు ముందున్న కాలపు వారును సంస్కృతము నెఱింగి యుండవలయును. ఇవిధంబునఁ బ్రారంభమునుండియు యోగసిద్ధమయిన సంస్కృతము విద్యా సంబంధమయినదిగ నుండి యొకయభిప్రాయమునఁ గల్పితభాషగా నుచ్చును సాకల్యముగా దీనికి గ్రామ్యభాషలక్షణము సంగీకరింప కుండుట పొరపాటై యుండును. ముందుగాఁ జెప్పబడినట్లు మనహిందూదేశములో నిప్పటికే సయితము దీనిని జదివినప్రాహ్మ ణులు మాట్లాడుచు నిత్యప్రయోజనములకై (వాయుచున్నాడు. వేదేయ సంస్కృతభాషాస్థితి (భాషము) జ్యోత్సవములయొక్క హిల్లాభాషవలెనే లేక మధ్యయుగమునందలి లాటిన్ భాష వలెనే అదినండియు నుండే యున్నది. మఱియు నిప్పటి కిట్లే యున్నది.

సంస్కృతములో నెవ్వరికే బరిచయముండెనో, యప్పుడే యతఁడు జనసామాన్యభాష నొకదానిని మాట్లాడియుండును.

ఈజనసామాన్యభాష లేనియో యనుదాని గూర్చిన ప్రశ్నయే మనహిందూదేశపు మాతృభాషలకుఁ గలసంస్కృతసంబంధము నొద్దకు మనలను దోడ్పొలింపచ్చును. కఠియవియుక్తామ పర్వతజాతులభాషలు తక్కు సింధు గంగాముఖద్వారమధ్యను హిమాచలవింధ్యనగరమధ్యముననున్న వికాలరాష్ట్రమందంతటను, పోర్చుగీసువారి ప్రదేశముగు గోవావఱకు నుండు బొంబాయి రాజధానియందంతటను మాట్లాడఁబడు, నాధునికప్రాకృతభాష లెల్ల బహుపురాతన సంస్కృతిరూపమునుండి నవతరించిన వని నిర్దేశించినపుడే ప్రాచీనవిద్యా భాషాకాల్పికమహాత్మ్యము నేటి హిందూదేశవాసులకు స్పష్టమగును. పశ్చిమోత్తరప్రాంతమున నీప్రాకృతభాషలు తమ ప్రాచీనోద్భవ స్థానమునుండి బయలుదేరి క్రమక్రమముగఁ బరస్పరము రూపభేదములందు దూర మగుచు మిక్కిలి యాగ్నేయములను విసాయించి ద్వీపకల్పము నంతను ముంచివైచినది. ఈలోకసమృత ప్రాకృత భాషాప్రారంభ ములు బహుప్రాచీనయగుమునకు మఱులును, వేదనూ క్రములు రచింపబడిన కాలమునందు సయితము స్వరరూపము (అవస్థ) నం దంతకుం బూర్వమే విశేషముగా నా హిత్యభాషకన్న భిన్నమయిన జనసామాన్యభాష యొకటి పుట్టియుండవలయును. ఏల యనఁ బ్రతేతలు జనసామాన్యభాషనుండి సంగ్రహించిన సంగ్రహములే విశేషణుపగల వివిధ స్వరాదర్శకల్పములు వేద నూ క్రములందుఁ గలవు.

పాల్

క్రీ. పూ. ఆఱవశతాబ్దమునఁ బండితాభిప్రాయములకు విరుద్ధముగా బుద్ధుఁడు ప్రజల కందఱకుం దెలియనటులు జనుల భాషలోఁ దననువారలను బోధించినట్లు మనము తెలిసికొందుము. ఈప్రకారము క్రీ. పూ. నాలుగైదు శతాబ్దములు మొదలు ప్రారంభమగుచున్న ప్రాచీన బౌద్ధవాఙ్మయ మంతయు వాదిన నిస్సందేహముగా బౌద్ధమతమునకు జన్మభూమియగు మాగధ (ప్రకృతబీ. గరు) భాషయైన మాతృభాషయందే రచియింపబడి యె. లాటినుభాషలోఁ బోల్చిన, ఇటాలియన్ భాషవలె నీప్రాచీనజనసామాన్యభాషను సంయుక్తాక్షరములను విడుచు టచేతను అంత్యాచ్చుల నిలుపుటచేతను స్వరూప మేర్పడియె. డాదావారణము—"మాత్ర, ధర్మ, విద్యుత్" ఈసంస్కృత శబ్ద ములకు యథాక్రమముగా నూత్తి దమ్ము, విజ్ఞ ఈరూపములు నివృత్తములగును. దక్షిణబౌద్ధమతమునకు వాక్సంప్రదాయ మయిన విశేషజనసామాన్యభాషారూపము "పాల్" నామమున విదితమయినది. దీని మూల స్థాన మిప్పటి కనిశ్చ యముగ నున్నది. కాని దీని ప్రభవము క్రీ. పూ. తృతీయశతాబ్దముంత పెండలకడనే నిస్సందేహముగా నశోకని నెక్కు శిలాస్తూపశాసనములచే రుజువు చేయబడియున్నది. ఈ భాష క్రీ.పూ. తృతీయశతాబ్దములో సింహళములోనికిఁ బ్రవేశ పెట్టబడియె. మఱియు నయ్యది యాదీవమునకు నాధునిక భాషయగు సింధులీనునకు మూలకం బాయిను. అశోకకాలము నకుఁ బై నుండియు శాసనములయందు బదిలపఱపబడిన యాధి కారికాసనపత్రములు కేవలము యావచ్చతాబ్దములు మధ్య హిందూ ప్రాకృత భాషలయందు గూర్పబడియుండుట బౌద్ధ మతప్రభావము ద్వారముననే గదా! ప్రాకృతశాసనములయందు సంస్కృత శ్లోకములను బ్రవేశపెట్టుట యాకాలంబున సంస్కృ ము సజీవమై యున్నదని మాపి సాహిత్యప్రయోజనప్రసక్తిని గ్రువపఱచినను సంస్కృత మితాతాబ్దములలో వ్యాపనసా ములకుఁ బరిచయము కా లేదు. ప్రాచీన బౌద్ధజైన ధర్మచోహ సున్నిప్రయోజనములకు జనసామాన్య ప్రాకృతభాషలమమాత్ర ముపయోగించుకొనుచు సంస్కృతము బొత్తుగా నెఱుంగకుండి నట్లు చెప్పచున్నది.

అయినను గాలక్రమమున బౌద్ధజైనులు సంస్కృతభాష మును పరిపాలింపఁ బ్రయత్నించిరి. ఈ యుద్యమము వాగ్విగ్న చోరరచనకు (దేశీయము) హేతువాయెను. ఇది ప్రధాన ప్రాకృత ము లో నుండి సంస్కృత ప్రత్యయ ము ల ను బొండుట చేత ను, ఇతిరములగు పొందికల బొందుటచేతను ప్రాచీనభాషను బోల్పింపబడియె. కనుకనే యాకల్పితప్రాకృతభాషను సంస్కృతపాలిభాషలకు మధ్యరంగముగా విచారించుట దోషము. ఈవిశేష భాషాదర్శము "గాధ" అనశ్లోకములం దుచ్చరింపబడుచున్నది. ఈగాధా శ్లోకము లుత్తరదేశీయబౌద్ధధర్మాశాస్త్రగ్రంథములందు, ముఖ్య ముగా బుద్ధజీవితముగు 'లాలితిపిస్తా' యందు లభ్యమగుచున్నవి. అందువలన నాదినండియు దీనిని గాధభాష యందురు. కాని బౌద్ధగద్యగ్రంథము లీవిశ్రమభాషయందు లిఖియింపబడియుం డుటండేని యీసంజ్ఞ సరియైనదికాదు. సంస్కృతము ప్రాహ్మ ణేతర (బౌద్ధజైన) సుతములెంతిచేఁ బ్రయోక్తమయినజనసామాన్య

ప్రేక్షకుడు

మానసికతత్వము

సంఘస్వభావము

మానవుడు సంఘము ననుసరించి జీవింపవలసినవాడు; ఈ విషయము జగత్ప్రసిద్ధమేగాన వేఱుగ నిదర్శనముఁ జూపవలసినదము లేదు. ఏకాకి నేమానవుడును జీవయాత్రను గడపఁజాలడు. ప్రతిమనుజునినడవడియు, నూహలును, సంకల్పములును, విశ్వాసములునుగూడ వాని నావరించియుండు సంఘమర్మాదలవలన విశేషముగఁ గలుగుచుండును. కాని యీవిషయము పెక్కుండఁ జెలియదు. నీతి చెందియున్న సంఘము యొక్క సంబంధములననే నీచర్యలు, తలంపులు, విశ్వాసములు మున్నగుననేర్పడుచున్న పని చెప్పినయెడలఁ దాత్పర్యముగ నెవ్వఁడును విశ్వసించఁడు; సంకయమానముడై వీక్షించును. ప్రతి మానవునియొక్కస్వభావమును వాని సన్నిహితజనాభిప్రాయములవలన మూర్తమంత మెయ్యుండును. సంఘప్రబోధమున జ్ఞాత మానసముగ్రహించి యాత్మియోపలభివలె వెలువరించును. సంఘాపేక్షగల మానవులకు సంఘాభిప్రాయముల స్వీకరించుట యత్యావశ్యకము. అట్లు గావించుటవలన మానవుడు తన కార్యములకుఁ దానే యుత్తరవాది గావించును. సంఘుల మంతయు వాని వెన్నెంటియుండును; గానఁ బ్రత్యేకవ్యక్తులకుఁగూడ నిది సర్వోత్తమము. ఈసంఘనియమును లొక్కమానవునికేగాక, తేనెటీగలు, తోడేళ్లు, చీమలు మున్నగు జంతువులకుఁగూడ గలవు. వానిలోన సంఘభావము ఘనీభవించియుండుటచే నందలిప్రత్యేక జీవరాసులు సంఘావయములుగా భావించబడును. కొన్నిచీమలలో సంఘసంకేతకార్థము కొన్నితేలకథలులకుఁ గూడ నియమింపఁబడియుండును. కాకాహారముగల తేళ్లు, గుఱ్ఱములు, పశువులు, గొట్టెలు, ఎలుకలు మున్నగుజాతులలోఁగూడ సంఘుల ములననే, యుపద్రవమునుండియు, శత్రువులబొరినుండియుఁ దప్పించుకొనఁగలుగుచున్నవి. మందనుండి తప్పిపోయిన జంతువును సులభముగా మాంసాహారజంతువు పట్టి భక్షింపఁగలదు.

మానవాజాతిని విమర్శించి చూచిన సంఘబలమి మఱితో ఘనీభవించియుండును. పరాపేక్షలేక జీవితమును గొనసాగించుకొనటయే దుర్లభము. ఒక్కొక్కవిధమున పనిపాటలఁ జేయు వారొక్కొక్కతెగఁగఁ బ్రత్యేకింపఁబడిరి. అన్ని తెగలవారను స్వస్వనియ కృత్యముల నిరంతరముగ నెఱవేర్చుచు మొత్తముమీద సంఘాభివృద్ధిఁ బొల్పడుమందురు. జంతుజాలమునందువలెనే సంఘనియమములకు లొంగియుండవలసినవాడయ్యు మానవుడు కొంతవట్టు స్వబుద్ధిని వినియోగింపఁగలిగి యుండును. కాని యీ సంఘస్వభావము మానవుని యితరస్వభావములవై నత్యంతము నాకర్షణకీర్తి గలిగియుండును. సంఘప్రేరణవలన నరుడు లేని నైనను సులభముగా విశ్వసించును. అట్టివిశ్వాసములు హేతువాదమున కడ్డదగిలిన దగు సమాధానములఁ గల్పించెదము. ప్రకల్పిత సమాధానములు సమంజసములైనను గాతున్న న గలుగువిశ్వాసములకును నత్యమునకును సంబంధము లేదు. సంఘసంబంధముగు మానసికప్రవృత్తిని బట్టియే యట్టివిశ్వాస ముదయించును. నైతికధర్మశాస్త్రములును, నీతిసంకల్పములును సంఘస్వభావజనితములు. సంఘస్వభావములన నీతిసూత్రములఁ బ్రతిమానవుఁడు నామోదించుచుండును. నైతికతత్వమును గూర్చి మఱియొక యధ్యాయమున వివరించెదను గాన నిందు విరమించెదను. ఆత్మస్వభావప్రచారమును సంఘస్వభావము విశేషముగా భూష్యము

డెనుగాని, యాత్మస్వభావము దీనికంటె బుర్రాతనమైనదగుటచే ప్రత్యేకవ్యక్తిగ నిలిచియుండును. సంఘమనస్సాక్షి, ఆత్మమనస్సాక్షిని విశేషముగా వశపఱచుకొనియుండును. పెక్కుండవిషయములో సంఘబలమి మిక్కిలిమైనప్పుడు ప్రత్యేకవ్యక్తుల పటిమ తలుఁగును. సంఘులమే లేనియెడల నీతిధర్మముల కవసరమే కాన్పించదు. సంఘనియమములకుఁ గట్టునడి సంఘాచారములను స్వీయగుణములుగఁ బరిగణించుట మానవులకు స్వభావమై యున్నది. దానిని లేకుండఁజేయుట కేరికిని దరము గాదు.

స్వీయోత్పత్తిస్వభావము లాచరి సిద్ధములు. సంఘస్వభావము తరువాత సంక్రమించినది. నరజాతిప్రాచీనతయందరణ్యావాసము కలిగియుండెను.జనసంఖ్య పెరిగినకొలదిగృహగ్రామ నిర్మాణమున కవకాశముకలిగెను. అట్లు క్రమక్రమముగా నాగతావధ్యయు, సంఘనిర్మాణమును, సంఘాభివృద్ధికై నియమములును నేర్పడినవి.కావుననే యాత్మోత్పత్తి నాగరకాభివృద్ధిఁ జెందియున్న ప్రజలైనను సంద్రమభిప్రాయాత్మావాములు కలిగినప్పుడు సమాహ ముచితానుచితవిషయాలే లేకయే మృగాదులవలె నంచరించును.

అందుచే స్వీయోత్పత్తిస్వభావము, లాజన్యములై నైతికాదర్శముల సరకుగొనక స్వేచ్ఛాప్రవృత్తి కలవైయుండ నంత రాయమునం దీసంఘస్వభావప్రాదుర్భావమువలన స్వభావద్వయమును నిర్ణీతయోగ్యమృత్యుమన నడిపింపఁబడుచున్నవి. పూర్వకాలమునం దన్ని సంఘములును బూర్తిగ సంఘనియమములచే బంధింపఁబడి యుండుటచేఁ బ్రత్యేకవ్యక్తులకు స్వాతంత్ర్యము నది శకవిషాదమునంటి.

లోకమున నాగరికత హెచ్చినకొలది స్వభావము యొక్క శక్తులను, పంచభూతములను స్వాధీనపరచుకొని మానవుని యుపయోగార్థముగా వాడుకొనఁబడుచుండుటచేతను సంఘాభివృద్ధికై పూర్వకాలమున నియమింపఁబడిన విధులు సడలింపఁబడెను. అందుచేఁ బ్రత్యేకవ్యక్తులకు స్వాతంత్ర్యము వృద్ధిచేయఁబడుచున్నది. కాని సంఘమున కాపద తటస్థించి నప్పుడినాగరిక స్వేచ్ఛాప్రచారము లన్నియు నిలుపుచేయఁబడును. ప్రత్యేకవ్యక్తుల బలమంతయు సంఘాభివృద్ధికే వినియోగింపఁబడును. సంఘసేవ కవసరము లేనంతకాలమే ప్రత్యేకవ్యక్తుల తీతరస్వభావద్వయమువై స్వేచ్ఛాప్రవృత్తి కలిగియుండురు. ఇట్లు సంఘసేవ యనవసరమగుకాలమున నందుకై వినియోగపడవలసిన మానసికశక్తి నాధ్యాత్మికచింతనమునందును, మతాచారనియమితకర్మాచరణమునందును వినియోగించుట కవకాశము కలదు. అట్లుచేయుటచే శాస్త్రోత్పత్తిస్వభావముల కమితప్రచారమును గలుగ నీయక యుక్తప్రవర్తనను గలిగింపఁగలుగుదురు.

సంఘసేవ యాత్మసేవవంటిదే యనుతత్వమును గ్రహింపఁజాలకపోవుటచే స్వాధీనపరులై సంచరించెదరు. కాని సంఘులము ప్రబలింపుడు ప్రత్యేకవ్యక్తులు స్వాధీనత్వాగమును గావించి సంఘమునకై ప్రాణధనముల వెచ్చింపవలసినవారై యుండురు. కావుననే యుద్ధకాలములందు సంఘోదేశము పబలి ప్రతివాడును స్వాధీనత్వాగం లగుటకు సంసిద్ధులయ్యెదరు. అప్పు డితరవ్యాయావములన్నియు నంతరింపఁగలవు. కాన నేమానవుఁడును సంఘాహ్వనమును నిరసింపఁజాలడు.

వినియోగముక ప్రధానకారణమున జనము గుఱిగూడి నప్పుడు ప్రత్యేకవ్యక్తులకుండు యుక్తాయుక్తవిచక్షణజ్ఞాన మంతరించి యంద టికముఖంబున నుద్రేకపూరితులై పశుప్రాయములు గ సంచరించెదరు. దీనినిబట్టి సంఘస్వభావమునకుఁ బ్రాయశ్చిత్తకలిగినప్పుడు హేతువాదముల కవకాశములేదనియు ధర్మాధర్మ

విచార మంతరించు ననియు గ్రహింపవలయును. ఈవిషయం లన్నియు మానసము స్వభావప్రేరణము కానప్పుడే ప్రచారమునం దుండునుగాని స్వభావప్రకృతకాలమున దానికి గుఱియును కార్యసిద్ధియే ప్రభావ మనియు, తనితరములన్నియు వ్యర్థములనియుఁ జెలియనోపును.

ప్రతిమానవునిజీవితమునందును బరాపేక్ష యెంతవఱకుఁ గలిగియుండునో యంతదమక వానిసంఘస్వభావము ప్రబలముండును. వానినైతికమతాచారధర్మము తల్ల సంఘప్రచారాధాన సారము వినిమండుమును లేదుచుండును. మాణుషాభివృద్ధి వాని మానసము సంకుచితముగాక పరివ్యాప్తముకాగలదు. పూర్వకాలములోఁ బ్రజలు చిన్నచిన్నసంఘములుగా విభజింపఁబడినప్పుడందలి ప్రత్యేకవ్యక్తు లాసంఘాచారములకు బద్ధులై యుండెను. ప్రజాభివృద్ధియైనకొలది దేశకాలానుగతముగా ననేకపురాతనసంఘము లొకజాతిగ నేర్పడినపుడు జాతికనుకసాచారములును నియములు నేర్పడినవి. అప్పుడొకజాతికే జెందినసంఘములన్నియు జాతినీయముల ననువర్తింపవలసినవైనను. ప్రత్యేకవ్యక్తులు జాతినీయములను దాను జెందియుండు సంఘనియమములగుడ ననుసరింపవలసియుండెను. తుద కిప్పుడు నానాజాతినష్టేశన మేర్పడఁబోవుచున్నది. మానవులెల్ల లొక్కతెగ — నాకడఁజూతును సమానధర్మములుకొన్ని — విధప జాతులు — ఉపజాతులు — సంఘములు — ప్రత్యేకవ్యక్తులు — ఇట్లుగ విభేదములై తత్తుచితధర్మపర నియమములై యుండును. ఇవియున్నయు సంఘస్వభావప్రాదుర్భావములే. దానియందంతర్భాగములేఅన్నిటికి నన్ని సంపుటికరణము లేర్పడియుండును. వివిషయము ననుసరింపవలసినచ్చినప్పుడు దానితో సంబంధించిన సంపుటికరణము పనిచేయుచుండును. ఒక సంపుటికరణముతో నింకొక దానికి సంబంధమేమియుఁ గలిగియుండదు. ఇందుకు నిదర్శనముగాఁ జెప్పయంతయు నుత్పత్తిస్వభావమునకే జెందియుండును. కాని యందుఁ బుత్రప్రేమ లేదు, సోదరప్రేమలేదు; దాదాప్రేమ లేదు; కేవలలింగసంయోగప్రేమ లేదు; మాతాపితరులప్రేమ లేదు; సచివప్రేమ లేదు. ఇట్లుగ నయ్యెడయే పలువిధములై ప్రత్యేకసంపుటికరణముల నేర్పరుచుకొని కాలానుగతముగఁ దత్తుచితప్రచారము కలిగియుండును. అట్లేసంఘస్వభావమును — కుటుంబము — బంధుగణము — మిత్రబృందము — సమాజములు — రాజకీయ ఏకాదర్శముగలవారు — ఏకమతగుఱులు — ఏకమతగుఱులు — అవి పలువిధము లగు సంపుటికరణములుకలిగి తత్తుచితరీతిని బ్రవర్తించుచుండును. ఈ స్వభావత్రయజన్యసంపుటికరణసమాహమునుబట్టియే ప్రతిమానవుని గుణగణము గావింప వీలగును. గుణనిర్ధారణమునకు వీని యన్నింటిసంకలనమే ప్రధానము. ఇంచేయేసంపుటికరణములందు విశేషశ్రద్ధ వహించుమో మనమానసికశక్తియందలి విశేషభాగ మాసంపుటికరణములకై ప్రవహించుచుండును. ఆయాసంపుటికరణములకు వ్యతిరేకముగా సంచరించువారి నే — కులనాపకులనియు, దేశద్రోహులనియు, సంఘవైరులనియు, ననేకములగు చెడుపేరులచే బిలిచెదము. స్వభావప్రేరణము లగు నీసంపుటికరణములతో సంబంధించినంతకంతకు ధర్మాధర్మపరిజ్ఞానము కొఱవడియుండును. వీనికింగితజ్ఞానము మున్ను. కార్యసిద్ధియే విధానము. అవలంబించు విధానము లేట్లులైన నపరిగణనీయములు ప్రభువైన యేసుక్రీస్తు ప్రబోధించిన సకలమానసోదరత్వమే యీసంఘస్వభావమునకుఁ బరమాపధి.

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

1924 ఆమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

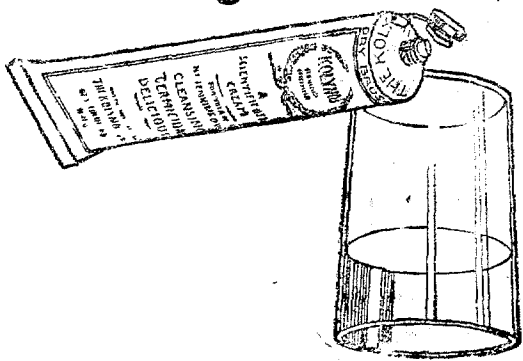
గాంధీ మహాత్ముని

పటము రంగులతో ముద్రింపబడి యున్నది.

క్యాలండరు 1-కి వెల 0-4-0. పి. కి. నహా 0-6-0. వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

ఆమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

పుక్కిలిండు

కోటియందును, ముక్కుయందును యందు పురుగులను కొలి నాను నాశనము చేయుచున్నది.

మీ కుత్తుక ప్రణమగాను, మంటగాను యున్నప్పుడే, జాగ్రత్తపడు! వ్యాధిని కలిగించు పురుగులు ఉన్నవంటకు అది యొక గుఱురు. దంతములను బ్రహ్మతో శుభ్రపరచి, కొలినాస్ డెంటల్ క్రిముతో కొంచము జలమును చేర్చిన నురుగునచ్చున, అనీటితో బాగుగా పుక్కిలించి, ఉమ్మివేయుడు. బుడగలు గల అనీరు తగిలినచే బాధనివర్తియగును. కొలినాసు మృదువుగా నున్నప్పటికిని దంతములను పుచ్చనీయదు, వ్యాధిని కలిగించు లెఖ లేని పురుగులను నాశనముచేయును అని తెలుసుకొనుటకు మీరు మిక్కిలి కృతజ్ఞులుగా నుండురు.

కొలినాసుతో మీ దంతములను ప్రతిరోజును శుభ్రపరచుటచే నిజముగా మీ దంతములు కాంతిగలిగి, మిక్కిలి శుభ్రముగాను, దృఢముగాను ఉండును. పసుపు ప్రచ్చని పొట్టుములో నుంచబడిన పసుపు పచ్చని పొట్టుము అన్ని మంచి దుకాణములందును దొరుకును.

KOLYNOS

డెంటల్ క్రిము

THE KOLYNOS COMPANY, New Haven, Conn., U. S. A.
Representatives for India: DAYTON, PRICE & CO., Ltd.
Madras Calcutta Bombay Karachi Rangoon Colombo

కలరామాత్రలు

జ్వరహరి

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ 0-6-0.

సీసా 1-కి వెల 0-12 0. వి. పి. సహా 1-2-0

కలరా వ్యాధినివారకమునకు అంతుబాధ్యము.

జ్వరహరిని అయిదుభాగాలు నేలించి పట్టు విడుపు జ్వరములు.

కలరా తగిలిన వెంటనే మందును తినుట ఆవశ్యకము.

చలి పురాణాశ్రమము మొదలగు శుభ్ర జ్వరములు మానును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

అమృతధృతి

శిరస్సు మొదలు కాలచిటికెనవ్రేలువరకు

సంభవించు

అన్ని విధములైన రోగములను

బాధలను పోగొట్టగలిగిన

దివ్యోషధము

ప్రతిబొట్టు మందును అమృతమై యున్నది.

80 మోతాదుల గల బుడ్డి 1-కి రు 2-0-0 లు

వి. పి. రు 0-8-0 లు

ప్రతి

అమృతధృతి

లోపంబడు

రు 100-0-0

బహుమతి టికెట్టు

పోగొట్టుకొనక

యుంచుకొనుడు.

కానుగో అందు కంపెనీ,

పాశే

బొంబాయి.

KANUGO & Co., Parel, Bombay.

కాకినాడకాంగ్రెసు

ఆది ఆంధ్రుల పృచారము

కాంగ్రెసు మహాసభవారికి తమ దీనస్వము ప్రదర్శింప జేయుటగాను ఆంధ్రదేశములో వివిధప్రాంతములనుండి అందు ముఖ్యముగా రాజమహేంద్రవరం, ఏలూరు, కాకినాడపట్టణములనుండి ఆది ఆంధ్రులు ఒక్కపేరక మగు దుస్తులుధరించుకొని తాము పలానాయని యైగించుటకై “ఆది ఆంధ్ర” అని పట్టిలు జేసికొని, మహాసభ కేటెంచినవారందరు అచ్చెరువొందునటుల తమ(భృతి ఆంధ్రులను) దేశీయులు చేయుచున్న అగౌరవము, అన్యాయము, అస్పృశ్యత మొదలగునవి తమదీనముఖములతో నివేదించునపుడు తలదించుకొని సిగ్గుచేత హృదయములో బాధపడని వాడగపడలేదు. ప్రజాశివ్యదయము నీరగునట్లు ప్రచారము చేసి ఆదిమాంధ్రులు తమబాతికెంతేని మేలొనర్చినవారై తమ యాత్మ గౌరవము నిల్పుకొనిరి.

హైద్రాబాదునుండి ఆది (సనాతన) హిందూసేవాసమితి వారు తమబొంబాయిద్యములతో కాకినాడకు వచ్చి తమ బాతిపక్షమున జేయవలసిన కర్తవ్యముతోపాటు కాంగ్రెసుమహాసభకు వాలంటీయర్లుగా నుండి యెంతయో ప్రజాసేవ జేసియుండిరి. అగ్రజాతీయుల కర్తవ్యమగు “జీవరక్షణ” మా హైద్రాబాదు అదిఆంధ్రసోదరులే చేబూని “శ్రీజీవరక్షణ” ప్రచారకమండలి” యననామముతో ఈశ్వరస్మృతిలో నొకజీవికి, రెండవ జీవిగల ప్రేమతత్వము, అహింసాధర్మము, తేటతెల్లముగ ప్రజలకు గోచరమగునట్లు కెక్కు ఉదహరణములతో ఉపన్యాసము లొసంగిరి. మా హైద్రాబాదు సోదరుల జేకసేవ మిక్కిలి కొనియాడదగినది-పలువురకు హృదయము అయియున్నది.

ఈప్రచారములు గావించుటకై ఆది ఆంధ్రనామకు లలో ముఖ్యులగు శ్రీయుత యం. వి. భగ్యరెడ్డివర్మగారు, నరాల కెట్టి దేవేంద్రుడుగారు యం. యల్. సి. దున్నా కమలనాథంగారు, రాయుడు గంగయ్యగారు, మనుమధర్మన్నకవిగారు, నీలం వెంకయ్యగారు, బోడ చిట్టయ్యగారు, మెరుగువల్ల చంద్రయ్యగారు, బడుగునాథమునిగారు, అత్తెల నూర్యనారాయణగారు, దిడ్ల పుల్లయ్యగారు మొదలగు అనేకులు దయచేసి తాము ఆజాతీలో బుట్టి చేయవలసిన సేవజేయుచున్నందులకు మేమెంతయుకృతజ్ఞత బెలుపుచున్నాము.

అన్యకులస్థులయ్య ఆదిమాంధ్రులన్ని ప్రాణులబ్రహ్మగా నెంచి ప్రేమచరముతో పూర్తిగా నేర్పించి కష్టముఖములలో ఆది ఆంధ్రులతో సమానముగా పాలుపొంది నిరంతరము మానస ఘములై నయముంచి మారోరకు కృషి జేయుచున్న శ్రీయుత కెట్టి కృష్ణమూర్తిపంతులుగారికికూడ మాకృతజ్ఞతాకందనములు చెల్లించుచున్నాము.

“వార్తీకాశ్రమము”
రాజమండ్రి.

కర్పేతు సోమన్న

ఆంధ్రపండితుని యకాలమరణము

బళ్లారి వార్తాపత్రికానుకూల తెలుగుపండితులగు కై. నా నుమంతురావుగారు 9-1-24 రాత్రి 9 గంటలకు గాంధీపురా నొందిన తెలుగుపండితులగు కెంతయు జింజిల్లుకున్నాము. వీరిది అనాయాసమరణం. అనాడు స్కూలుకు(బోయి చక్కగఁబనిచేసిసాయంకాల మింటికొచ్చి భోజనముచేసి నాకిటు నూర్చుండి వార్తాపత్రిక చదువుచుండఁగా కఫ కడ్డగించి క్వాసి యాడకపోయింది. రిక్షాను దాక్కయి పిలిపించి బాపిరి. అతడు వెంటనే రూపాయి 15 యింజక్షనులు చేసె; గాని అదియే వియ ఫలకరములు గాలేదు. ఇదింతయు నొక గంటనేపునో గయిచిది. ఆనల నొకక్షణమునకు పొణుకు పోయిచిది.

వీరి జ్ఞాపకార్థము మర్నాడు పాఠశాల మూయుచున్నది. వీరి కన్నులు 40 సంవత్సరముల వయస్సు. వీరు పదిసంవత్సరములు కాంధ్రపండితులుగ నున్నారు. వీరికి కాంధ్రభాష అందు మంచి పాండిత్యము గలదు. బహుగ్రంథకర్తలు. ఏ ప్రయోగమునకు నుభావోభాసలు కావలసి యిప్పుడు తిక్షణము తెచ్చుకలదు. మంచి కవులు. వీరు ఆంధ్రదేశము శతకము, సోమకేళి విజయము అనుపద్యోద్య కవ్యములను నీ ప్రాధికారియన్నారు. అ.బి.డి రిమా లచి కావ్యములు నాటకములు పెక్కులుగలవు. వీరి సోమ కేళిరచనమును 1926 సంవత్సరమున యింటికి పుచ్చుకొని యింతయుగ్రంథముగ నున్నది. అ.గ్గభాష మందుకు తెలివితేటకొరకడ జదిచుచున్నాడు. సుసంపుట. ఇట్టి నూపానీ యిటు గలింతుట గొప్పపాపముగ బొందినదలయును. జీవుడు వీరి యార్థకు కాశ్వరస్వస్థులక ముఖమున నుభావదేయమఁ గాని, (ఒందెభరి)

వృత్తాంతలేఖలు

కాకినాడ (ఒకవిలేఖరినుండి)

గోదావరిజిల్లా విద్యాసంఘము

జనవరి 23:— అభ్యర్థులు ఉపాధ్యక్షులు లేనందున అభ్యర్థితపదవిని అభ్యర్థకారము చేలాయించుచున్న కె. ఆర్. హాస్టల్స్ బి. సి. యన్. దొరవారి కన్వెన్షన్, మారణముగా ఎన్నుకొనబడిన అభ్యర్థులయందు ను. గా. శ్రీ. గంటి వెంకట్రావు వి. ఏ. వి. ఎల్. గా. పరిచయముచేసి పుచ్చుకొనిది.

ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నిక

శ్రీ. గా. పరిచయముచేసి పుచ్చుకొనిన శ్రీమతి కో. కా. కృష్ణమూర్తిగారు ఉపాధ్యక్షులుగా యుండుటకు ప్రయత్నించుచుండిరి అది తెలియుచున్నది ప్రభుత్వమునకు అభ్యర్థకుని ఎన్నికలో జయముగాంచు వచ్చునని తోచుచున్నది.

శ్రీమతి యిచ్చియున్న గ్రామములోని రానిచ్చులలో గోదావరి జిల్లా పేరు ప్రతిష్టా వచ్చుననియు, అందువలన యిచ్చులలో మాదిరిగానే శ్రీమతి ప్రాధాన్యమును గాను ముద్రాను (పేన్ డిస్క)లో గోదావరి అక్షరమును అలంకరించుననియు పాదకట్టుచున్నది.

అదియునుగాక ప్రస్తుతము అభ్యర్థి సమకమిటీ మెంబరు గా, ప్రజలలోని అభిప్రాయమును గూడ, అవదించి నెం. కృష్ణులలో మెప్పుకవడమే తెలియచుచున్నది.

కనిగిరి (ఒకవిలేఖరినుండి)

జాతీయశిశువారము

జనవరి 20:— ఈ గ్రామములో ను. దు. పాఠశాలందు ఆరోగ్యమును గూర్చి దాక్షర రామస్వామి అయ్యర్ గారివల్లను పాల్కు ఇన్స్ పెక్టరు ను. ద. కేశవయ్యర్ గారివల్లను ఉపాధ్యక్షులు 16, 17 తేదీలందు యిచ్చుబడినది. బాంబర్ ఆరోగ్యమును గూర్చి వ్యాసములు వ్రాసిరి తాలూకా బోర్డువారు ఏచాత్రమున యీ విషయమునందు సహాయము చేయకపోయినను యీయిచ్చుబడివారు తమ ఫండులలో నుండి రూ. 20 లను, గ్రామములోను. దు. ప్రిదర్శు 500 రూ.ల వల్ల రూ. 80 లను కనూనాచేసిరి. 19 తేదీ శనివారము సాయంత్రము 3 గంటలు మొదలుకొని ఎ. వి. ఎం. చర్చి కాంపౌండ్ లో బాంబర్లు ఆటలు ప్రదర్శనములు జరుపబడినది. అటుపిమ్మట ఒక గొప్పసభ జరిగినది. డిస్ట్రిక్టును కలుగుచు అగ్రాసాధికారిగా నెన్నుకొనబడిరి. వారు యీశకు వారములకు 500లకు లాభములనుగూర్చి ముచ్చటించి, వ్రాత దొరసామగ్గుగారు కుసుంబుడిను గూర్చియు కుసుపులకు ఏలాగు ఈడిదాభలనుండి తప్పించి పోషించబడిన పక్షిని గూర్చియు ఉపన్యసించిరి. వ్యాసములు చక్కగా వ్రాసిన బాలు గతులు, అటులు, పండితులలో అంతమొందిన వాకిని బహుమతిని కల్పించినది. కొందఱు బాంబర్లు “మాకు ఆస్థలములు కావలెను” “మాకు ఆరోగ్యము కావలెను” అను మొదలగు నీతి లక్ష “మాకు ఆరోగ్యము కావలెను” అను మొదలగు నీతి లక్ష బోధక వాక్యములకుల బండాలు పట్టుకొనియుండుట అంతటి 30 బహుసంతోషకరముగా నుండెను. ఆరోగ్యముగల కనిగిరి లకు గూడ బహు సత్కరియ్యబడినది, ఫలములు మిత్రము వారి క. కును, బాంబర్లును బందిపెట్టబడినది.

గ్రామములోనుండు అన్ని కర్షణుల వారను పెద్దలు పిన్నులు అందఱును సభకు హాజరైరి. దీనిని జయప్రదముగ జరుపుట కి మనసుగూర్చు ప్రధానోపాధ్యాయులు మ. రా. శ్రీ. క. రాయణకుండరముగారును, బోర్డుగూర్చు ప్రధానోపాధ్యాయులు కురుదయ్యగారును పోతీను కలుసుచున్న కర్షణుల రాజ గోశాలరావువంటివారును చాలాప్రయత్న తీరికొనివారు.

గాంధీమహాత్ముని అస్థాన

మహాత్ముని దేహస్వస్థత కొంత కనిగిరి కాంగ్రెసు కమిటీవారు భార్యదర్శిగానైన పెన్నెలకంటి గోపాలంపుగారు శ్రీ. రామలక్ష్మణాచారి గుడిలోను అంజనేయస్వామివారి ఆలయము లోను ఆటపూటలు జరిపించిరి. ఖడ్గవ్యాధివలన గూర్చి దర్శి ను. ద. స్వామి (శ్రీ) గారు ఉపన్యసించిరి. స్వరాజ్య గీతములు చదువుబడినది.

బేడవాడ (స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

జనవరి 23:— ఒకమాసమునై హైదరాబాదు నుండి వచ్చి ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘ సభజరుగుచుండగా 21వ తేదీ సాయంత్రము నాయుకులను దర్శించి వారికి ఫలచూరము జోసగి తిలక్ స్వరాజ్యునికి విదురూపయములను కానుకగా నొసంగినది. ఈయన పెద్దకలకలము. వయసు 80 సంవత్సరములు. గాంధీమహాత్ముడు, అవతారము రీతినయియు ఆయన గారి ఆనచరణలు పుణ్యపురుషులయిన నమ్మి హైదరాబాదు రాజ్యములో నొక పల్లెనుండి అనేకయామడల దూరమునండిరి ఒకరైలు స్టేషను వరకు రైలుమీద బేడవాడకు వీరిదర్శనార్థమువచ్చినది. చూచి తిరా! అమెగారిభక్తి, ఆమెగారు, జమీందారీయట గోమను దక్షతలకు నమ్మి మతం పతేసి కొనుట కై వచ్చితిమి చెప్పిరి. ఈమెగారి వాక్యములు సభలో బుక్కి తి ఉచ్చాసమును కలిగించినది. ఆమెకు కవిత్వమువచ్చును. ఆమె గారు స్వయానుగ భేదన మంగళహారతిని చదివినది. గాంధీమహాత్ముని గూర్చి ఆయన ఆంధ్రభక్తిను తెప్పించుకొని దానిని చదువుటచే తెలిసికొంటిని చెప్పినది.

“సమస్త కాంగ్రెసులకు జయము-శ్రీమతు చరణమోదన నిధిరస్తు” అనెడి మంగళకరముతో కానుక నర్పించినది.

బుచ్చిరెడ్డి పాలెము (నెల్లూరుజిల్లా) (ఒక విలేఖరినుండి)

“ఆరోగ్యవారము”

జనవరి 20:— ఈ బుచ్చిరెడ్డిపాలెమున ఆరోగ్యకాకము చెప్పి పులికానసభ్యులగు మ. రా. రా. శ్రీ. బేడవాడ కామ చలరాజురెడ్డి వి. ఏ. గారి యాజమాన్యమున జయప్రదముగ జరిగినది. మరలను వ్యాధులను క్రితలలో పోషిపరీక్షలయందు వారితో 2వ విద్యార్థులకు బహుమానము లొసంగబడినది. ఆరోగ్యవ్యాధుల ను. ద. శ్రీమముగ వ్రాసిన విద్యార్థులకును బహుమతి! లొసంగబడినది. గ్రామమున విద్యార్థులతో కలిసి యాత్మకము జరుగబడినది. పాఠశాల బాంబర్లు “సంజీతనము” అను ఆరోగ్యకాకము ప్రదర్శించుచుండెను.

శ్రీ. ఆర్. సబ్ అసిస్టెంటు కర్నూలు అయ్యర్ కరీము సాహెబుగారు గడిచిన వారములో బాంబర్లు ఆరోగ్యమును గురించి యిచ్చుబట్టల నుపన్యసించిరి. పాఠశాలవిద్యార్థుల కంపటిని యుప చారము లిచ్చుబడినది.

కందుకూరు (ఒక విలేఖరి)

ఆరోగ్యవారము

జనవరి 22:— ఈవారము జయప్రదముగ జరిగినది. కృపాశీలకరమైన కళా పోషణము చిహ్నావారములకు ఆరోగ్యము నకు సంబంధము మొదలగు విషయములను గురించి పెద్దలుకన్య సీచిరి. కళాప్రదర్శన దినము కంచుమిట్టలు ఎక్కువగా వచ్చిరి. బహుమానములు హెచ్చుగా వారికేవచ్చెను. బహుమానములు పొందిన విద్వంసులకు యితర విద్వంసుల అందరికి ఖడ్గగూర్చుబడినది. అఖిరుదినమున ప్రాథమిక పాఠశాలలోని పిల్లలందరికి ఫలచూరము లొసంగబడినది. మంచుబాంబర్లువారి వారితో మాడియుండిరి.

ప్రార్థనదినము

18వ తేదీ సాయంత్రము ఆరోగ్యసభ యుగియగనే, ఆసభలోనే గాంధీ మహాత్ముని సత్కరితారోగ్యముకొరకును ప్రార్థనలు జరిగెను. గ్రామములోని కంచుమిట్టలు, పాటకు పు జనులును, అప్పలనుండి. ఉద్యోగస్థులందఱును ప్రార్థనలో పాల్గొనిరి. ప్రకారమును ఆసభయమున కారందము కలిపి ఏ కాగ్రతతో మ. కేశవయ్య సేవించిరి. భావామోయితను గాదును ఆవంతు సత్కరియ్యబడుచు ప్రార్థన నడిపిరి.

కొత్తపల్లి (పితాపురందరి)

“కొత్తపల్లి యువజనసంఘమువారి” యాజమాన్యమున కైలకామరామను 4 గంటలకు మహాత్ముని ఆరోగ్యముకొరకు కంగ్రసుకేంద్రము జరిగినది. సాయంత్రము 2 గంటలకు శ్రీ యాతులు కంగలగూడెం కుమార్ జమీందారుగారి యాధికర్యమున బహిరంగసమావేశము జరిపి మహాత్ముని ఆరోగ్యము కొరకు ప్రార్థనలు నర్పించి (ఒకవిలేఖరి)

బందరు (ఒకవిలేఖరినుండి)

మహాత్ముని ఆరోగ్యము

జనవరి 24:— శ్రీ. గాంధీ మహాత్ముని వ్యాధిగ్రస్తుడై ఆసుపత్రియందు చికిత్సనొందుచున్నాడని విని విచారము నొందని వారు లేరు. మహాత్మునికేదైన మగు 18 వ తేదీని ఉదయము సాయంత్రముకూడ శ్రీ. ఆంధ్రజాతీయకళాశాలయందు శ్రీ గాంధీమహాత్ముడు భారతవర్షాభ్యుదయముకొరకును లోకకల్యాణముకొరకును శిష్యులుగా స్వస్థత జెంది ఆయురారోగ్యములను బడసి బంధవిముక్తుడై లోకోద్ధరణజేయుగాక యని ప్రార్థనలు, భజనలు చేయబడినవి. పిమ్మట సాయంత్రము తిలక్ చావులో బహిరంగసభ జరుపబడినది. అందు శ్రీ. చిల్లరిగె శ్రీనివాసరావు గారు రామకృష్ణరాయలు మొదలగువారు యవన్యసించిరి.

హిందీ ప్రచారము

ఆంగ్ల గీర్వాణాది భాషాకోవిదులును హిందీ పాఠశాల పరిషత్తువారును నగు శ్రీ. రామదాస గౌడ్ ఎం. ఎ. గారు హిందీ ప్రచారమునిమిత్తము యీ గ్రామమునకువచ్చి తిలక్చావులో హిందీభాషావ్యక్తతనుగూర్చి హిందీలో నుపన్యసించిరి. వారి ఉపన్యాసమువల్లను యితరులూర్వము దేశనాయకులువచ్చి గావించిన ప్రచారమువల్లను హిందీని చదువుటకు యువకులలో నుంచి ఉత్సాహము జనించినది. శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల హిందీఉపాధ్యాయులగు రామగోపాలమిత్రగారు శ్రీ కన్యకా పరమేశ్వరి ఆలయములో కళాశాలలో వారి పని పూర్తిఅయిన పిమ్మట సాయంత్రము 5 గంటలకు పట్టణములోని విద్యార్థులకు హిందీని బోధించుచున్నారు. నోబుల్ కాళేజీలోని ఇంటర్, వి. ఏ. తరగతి విద్యార్థులు సహితము ఆకురతతో వచ్చి నేర్చుకొనుచున్నారు. కాని హిందీ వాచకపుస్తకములు దొరకక వారు యిచ్చుబడిపడుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. మూడు మాసముల నుండి యెన్నియు తరములు వ్రాసినప్పటికిని మద్రాసులోని హిందీ ప్రచారక కార్యాలయమువారు పుస్తకములను పంపుటలేదనియు చివరకు ప్రత్యుత్తరముకూడ యిచ్చుట లేదనియు తెలియుచున్నది. ఈ ప్రకారముగా కార్యాలయము నిరాదరణభావము చూపిన యెడల కార్యాలయముయొక్క మూలస్మాతమునకే భంగము రావలదు. ప్రజల ఉత్సాహము తగ్గినట్లుల పుస్తకములను ప్రచారమున సహాయచేయునయెడల హిందీ ప్రచారము జరుగుట దుస్సరము. నాయకులవచ్చి ప్రబోధము కలిగించిపోయిన పిమ్మట ప్రజలకు హిందీ నేర్చుకొనుటకు తగిన యవకాశము లియ్యకపోయిన ప్రబోధమువల్ల ప్రయోజన ముండదు. మఱియు కళాశాలలోపాధ్యాయులు దినమంతయు కళాశాలలో పనిచేసి తిరిగి సాయం త్రము మొలుస్తరదూరము నడచినప్పటి పట్టణములో రాత్రి 8 లేక 9 వఱకు హిందీ నేర్చుట చాలదు సరమయినపని. కావున హిందీ ప్రచారక కార్యాలయమువారు పట్టణముకొరకు ప్రత్యేక ఉపాధ్యాయుని యిచ్చి ప్రాధాన్యము కలిగించిన హిందీ ప్రచారము బాగుగా జరుగవలదు.

కాంగ్రెసు యంతరంగ హిందీ ప్రచారమున కెట్టి దోహదమును యిచ్చియుండలేదు. మాజిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీగాని పట్టణ కాంగ్రెసుకమిటీగాని హిందీకి సహాయము చేయలేదు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమములో ప్రధానముగా నెంచబడుచున్న హిందీ మాటలలో గాక క్రియాయోగముగ అసగా పట్టణముకొరకు ఒకఉపాధ్యాయుని నియమించి పట్టణములో చదువుకొనువారికి సహాయ పడకొరుచున్నాము. హిందీ చదువుకొనుటకు శ్రీ సోభానిగారు ప్రాధాన్యముపరచిన పిమ్మట మహమ్మదీయులు సహితము వచ్చుచున్నారు. శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి దేవాలయము వైశ్యుల దగుటచే అచటికి హైందవేతరులను మహమ్మదీయులను రానిచ్చుట లేదు. కావున కాంగ్రెసువారు సాయంత్రముపూట హిందీకాసు పెట్టుకొనుటకు ఒకగదిని చౌకుసమీపములో యిప్పించగలందులకు ప్రార్థితులు. శ్రీమతి సహితము హిందీ నేర్చుటకు ఒక శ్రీ ఉపాధ్యాయుని గలదు. ప్రచారకసంఘమువారుగాని కాంగ్రెసుకమిటీవారుగాని ఆమెయొక్క తోడ్పాటు తీసికొని శ్రీమతి సహితము హిందీ నేర్పించెదరుగాక యని కోరుచున్నాము.

మరియొక జ్యోతిషము

జ్యోతిషమునందలి నాయనభరణము బట్టి గొక్కసామ సవత్సరం చెత్రకుంభానకమి అదివారముగా దుడమమున గి ఘడియల గి నిభడియల కాలమున (18-4-1924 తేదీ ఉదయము 7 ఘడి నిమి)కు శ్రీకృష్ణవ్యాసాచార్యుండి మహాత్ముడు విదురుకుడునని తెలుపుకొనుచున్నాడు.

మల్లాది లక్ష్మీనరసింహశాస్త్రి.

ఇప్పుడు వర్షాలవల్ల గడచినందున మార్గ అసౌకర్యము
లను సభ్యులు పొందవచ్చురలేదు. ఆ 1924 నంబర్ లో నైను
తాలూకాలోని మిటింగును నిదమరలో జరిపుటకును, ఏసె
లో సభకరువుచేడి ప్రజలకు తెలిపి ప్రజలకోరికలను నుండగా ని
నిదమరలో జరుగు మిటింగులో ఆహాంకమాటను చెప్పించుట
కును భీమవరం తాలూకాలోని ప్రజలకు తెలిపి కోరుకు
తున్నాను. (జరిగియున్నది)

సి. ఆర్. నాయుడుగారు:

దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల వర్తమాన 17 యేడ్లనుండి సి. ఆర్. నాయుడుగారు స్వాగత్యముతో పాటు బడుచుంటున్న వీరి ని నిరంతరము దేశ సేవయే ఆదర్శముగాగల దేశానుభవముతో నొకరుగా గడింపవచ్చును. ఈయన కిండి సంభాషణ జల్లాగారి అల్లిలలాగగారు వాస్తవ్యులు కాని వీరు చాలాకాలము కిండి దక్షిణాఫ్రికా బోయ అవుట స్థిరవాసులు. దేశానిని భారతీయులయ్యెను. అచ్చు భారతీయ కార్మికుల యాధున స్వయంజన తెలిసికొనుటకై వీరు నెలకొని పాను 1-10-0 వేరమునై టాగాటుగారు కంపెనీలో ప్రవేశించెను. ఆయన తొడిమయ నెలకొని పానులనుండి 10 పానులవరకు ఆర్జించుకొనుచుండిరి.

వీరు దక్షిణాఫ్రికాలోని శ్రేయములు నిరంతరశ్రమయై జాడి వెదకుటకు 1907 సంవత్సరమున ప్రారంభించిరి. ఆ సమయమున దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులు నివసించినందులకు గాను రి సానుల తలపన్ను చెల్లించవలసియుండెను. భారతీయ శ్రీలు యావన్ను చెల్లించలేకపోయి అచ్చటి ప్రభుత్వమువారు వారి తలపన్ను తుర్రుకొనే నెలలునుచుండి జాడు. సి. ఆర్. నాయుడుగారు కల్యాణములు ప్రభుత్వమువారికి యాదుబాచారమును చూపు దెలిసి కలహార యుట్టకేలకు నవనాదరీ చలువ కి దుకడన తలపడ జేసెను.

మాలీలుగా గొనిపోయిన భారతీయుల శావనలక శ్రద్ధగ అనుదినము విచారించుచు ఇండియను ఎమిగ్రేషన్ బోర్డుగారి కిని కల్యాణములు కార్యదర్శిగారిని అర్జీలు బంపుచుండెను. ఇట్లు జేసి అనేకవర్షములను తొలగించెను. శ్రీలును, బాటరీను, తలపన్ను తొలగించవలెనని పోజీ చివరకు కొంతవరకు సాధించెను. అధినిజేతమునందు జన్మించి పా నె స్వదేశమునకు బోవువపుడు విధించు రుసుము రి పా నె 20 వరకును పాలిలకు రి నుండి 10 పా నె పాల్పించవలె నని కల్యాణ ప్రభుత్వమువారు ఆత్మరు వొసగిరి. వీరికి వ్యతిరేకముగా సి. ఆర్. నాయుడుగారు వాదించి అట్లు పాచ్చుకుండ జేసిరి. తరు నర్జీత కాలము పూర్తి యైన పిదప స్వదేశమునకు బోవ నెంచిన భారతీయులనై నిధించు రుసుమును గూడ తగ్గించునట్లు జేసిరి.

1908, 1909 సంవత్సరములలో అనేక భవీరంగసభలు గానిచి తలపన్ను నిసించునట్టి ప్రకాశిపాయము నభివృద్ధిజేసెను. 1909 నుండి లాహూరులో జరిగిన భారతదేశము మహాసభకు నాయుడుగారు దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల ప్రతినిధిగా వచ్చి జి. కె. గోఖలేగారి తీర్మానమును బలపరచెను. భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికాయందు జేసాంతిములకును మాలీలుగా గొనిపోయడమంద జేయవలెననియు, అచ్చటి ప్రభుత్వమువారు భారతీయులపట్ల నేరీతిగా ప్రవర్తించుచుండిరో వారిగూడ మనము రీతిగనే వాదనలెనని యాతిర్యాకముకొందున్నది. వారు శ్రేయములును నవాజుకు స్వాధీనతయనుజూపుచు భారతీయులకు సామ్రాజ్య స్వత్వములను నికారించు నట్లున్న అట్లే చూచుచుండి వలెనని, తీర్మానమునందు గలదు. కాగెను సభ జరిగిన పిదప నాయుడుగారు అనేక ముఖ్యపట్టణములందు దుర్యునించి అగ్నికా లాని భారతీయుల కడగడ్డకు ప్రజలకు దెలియబరి. ఏ గ్రూపు మదరాసువచ్చి, గవర్నరుగారిని సందర్శించి ఇండియను సభతని రద్దుచేయ ట త్యాగశ్రమని దెలిపిరి. వెంటనే దక్షిణాఫ్రికాకు తిరిగిపోయిరి.

1918, దక్షిణాఫ్రికాయందు తలపన్ను నిరోధించు సందర్భమున భారతీయులు సమ్మెకట్టి సంగతి భారతీయ విద్యార్థులకు తెలియదు యున్నాడు. ఆ సమ్మెయందు గాంధీగారి నాయకత్వము. వెనుక నాయుడుగారే ప్రతినిధులుగానుండి వారిలోగూడ కరాచీమునకు బోయియుండిరి. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల శ్రేయమునకై తాను వామినినై విడుదలగాగ తీర దని కహాత్ముడు కొరియుచుబడె, నాయుడుగారు పా 2.0 వామినిచ్చి విడుదలయ్యిరి. వెంటనే వార్తాపాపిత్యమైన కలరంగమునందు ప్రవేశించి తన సోదరులకు దారిజూచెను. వీరిని ప్రభుత్వమువారు నిరంప తేకుండి. అందుచే, అయిన వేరొక స్థలమునకు బోవుచుండ లైలు ప్రేయనుడ అరెస్టుజేసి తలపన్ను జె యిలునకు గొనిపోయిరి. జెయిలు ప్రాకారమునందు ప్రవేశించగానే అందరి భారతీయ ఖయిలందరూ "ఎన్ని గాంధీగారు వచ్చి మనకు భయములేదు" అని కేకవేసి చప్పులులు కలకలపొగిరి. అంత జెయిలు అధికారుల బంధు అతికిరి కుట్రములతో నవా వచ్చి

గల్గెట కారణములు గనుగొనిరి. నాయుడుగారిని మేడవైపును ఇవరగడిలో నుంచి బంధించవలెనని అచ్చటి వార్తకు దెలిపెను. కొన్ని గంటలు గడచిన పిదప మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణలో మరల వామినినై విడుదలజేయిరి.

అనంత్ర సమయమున నాయుడుగారికి ప్రాణాపాయము లనేకములు జరిగెను.

మేజిస్ట్రేటు, నాయజకార్డుగారు, తన అవ్యయపు తీవ్రమై కల్యాణము కార్యదర్శికి ఫిర్యాదుజేయ నెంచుచే నాయుడు గారిని కొలైదవని జేదరించెను. ఒక చక్కెరకంపెనీ మేజిరు నాయుడుగారిని తన అక్రమములను బయలు తెల్లించుటకు వాని జేయమని జేదరించెను.

ఇన్ని యిష్టములైన యూనియను ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల యొక్కట్టును విచారించుటకు ఒక సంఘము శేర్పంచువరకు వాయుడుగారు తన కట్టుబడువలెను. అప్పుడు ఆయననై వెంపలదిన నిందలన్నియు శాపనసారింపు కొనబ డెను. అర్థిక మునన, జే నా సా వ్య క ము నం దు, మన క్యాంపి కి యి బ్బం దు జు గలిగి నకు నాయుడుగారు పాటుబడి రి పానుల తలపన్నును తొల గించిరి. మాలీ నిజపనీకుల నెంకుకుకై అప్పుకప్పుడు యాయన మంచులో కీ కలమునందు చెట్టు గుడ్డలలోను, పొములలోను ఇరుండవలసి వచ్చెను. ఇండియను మాలీలకు యిచ్చి భృత్యములు చాలవచ్చునని యా వారి జైద్యసహాయము సరిగ జేపిచ్చువనియు ప్రాజెక్టుగారికి ఫిర్యాదుజేసి అయి బ్బండులను తొలగించెను. 1921 నుండి వీరు భారతదేశమునకు వచ్చి విచ్చి నిర్ద మ న పద్ధ తి కి వ్య తి కే కొ వ్యో మమును స్థాపించెను. కలకత్తాలోనిదిగా అనవరమునోదధిమిచ్చి, అధినిజేతములందరి భారతీయుల దురవస్థను వ్యక్తీకరించి, ఈ యన నాగ నము, కాకాడ కాంగ్రెసులకు గూడవచ్చి విజేత శ్రీయులపను దుర్భరాకస్థలనుగూర్చి జేతయవాయు చెసి. ఈవిషయమును బాగుగ పరిచి వీరు తమ యోగించుచున్నాడు.

శేముందు కలిగించిన ఆందోళనల గలిగిన

ఫలితముగ యాదింప పొందుపరచుచున్నాను:— ఇండియనుండి దక్షిణాఫ్రికాకు వియ్యము ఎవరుతిజే యుంటు గల నిషేధము తొలగించబడెను.

1-22 మేనానునందుకి స్వదేశమునకు తిరిగివచ్చుచున్న భారతీయుల రైల్వ రటు (పురములు శ్రీలు, పిన్నలు) కలిపి 65 పౌర బోనీ ముట్టుచున్నది.

1922, ఏప్రిలుమాసము నుండి వచ్చుచున్నవారికి ఇండి యలో నావదినమండి, తమ స్వస్థలముల జేదరవరకు అగుండి ఖర్చు భోజనముఖర్చు రైలుఖర్చులు మొదలగునవి (చాలకుండి నకు) యిచ్చుచున్నాడు.

ఇట్లు బోనులను రైలు ప్రయాణపుఖర్చులను యిచ్చు టకుగాను దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు 1922 ఏప్రిలు మాస మునండి 1923 డిశంబరు అఖగవరకు 4 లక్షల రూప్యములను జెచ్చించిరి.

దక్షిణాఫ్రికాలోని విచ్చికినిర్దయ విధానమునందలి అ స ద ర్శమును ప్రకటనజేసి, విజేతములందరి భారతీయుల దురవస్థలను యెల్లర కరిగించిన మహానీయులు సి. ఆర్. నాయుడుగారు. 1921 నవంబరు రివ కేదిన మదరాసు పురజములు బహిరంగసభ జేసి, నాయుడుగారు జేయుచున్న కృషినువదింపుచు నొక తీర్మానమును నామొందిరి. ఈతద్యమము చిర కాలములో భా రతదేశ మెల్లదల వ్యాపించి సర్వజనామోదమును బడ య గ ల దని నమ్ముచున్నాడు. దక్షిణ ఇండియా ప్రజలును, బర్తీయులు నాయుడుగారికి యా తి న న్న త కార్య ము నం దు కొద్దవని. మాలీల యెగుమతని ని య పు జే యు ట ముగూర్చి విచారించుటకు కాకాడ కాంగ్రెసులో నొక శాప సంఘ మేర్పరచిరి.

ఇట్లు అదినండియు వీరజేవము దుఃఖముతోను, సకాస ముతోను, త్యాగముతోను నిండియున్నది. ఇప్పటినున "విజేత ములందరి భారతీయులు" నామమున ఆంగ్ల మాసపత్రికను, 21 ప్రాజెక్టు, మదరాసునందు ప్రవటించి, భారతీయల దురవస్థలను తెల్లడితేయనెంచిరి. వీరి వ్యారానే బాగుగ జరుగగల యాకా ర్యమునందు పరాక్రమము వీరికి సోద్యుగాగా.

వి. ఎల్. శాస్త్రి మదరాసు.

మహాబాబు నగరునందలి బాలకరస్థతి గ్రంథాలయము నకు భాటి అలావడికి గుత్తేదారుగారు 100 రూపు వికాళము సంక వాగ్దత్తమొర్పిన ఒకరు దొంగువున్నాడు.

ముత్తరాజు నుబ్బరాయ మెమోరీలు క్లబు బందరు 11-1-24

ఆంధ్రనట పితామహ శ్రీహరి ప్రసాదరావుగారికి నువర్త గండపెండేరము బహుమానముగా నిచ్చుట

జైల్లువారు, నుబ్బరాయ గారి ముంబయనకు 1500 రూప్యముల (పంచసహస్రము) చేసిన విషయమును. ప్రతి ఆంధ్రున కును తెలిసిన విషయము. ప్రత్యేకము నాటక మీ చీరముగా గాక, నాటకశక్తి తన సర్వస్వమును వారసీకవారిలో ముట్టుకు ప్రసాదరావుగారు. వారు యిప్పుడు ముంబయి వార నుటచేతను నాటక రంగంలో కల్ల వారే పితామహుల గుంటచేతను, కైల్లు క్లబు వారు వారి చేత హరిశ్చంద్రపాతకు ధరింపకేసిరి. చంద్రమతి పాత్ర ఆంధ్రనాటక రారివర్తల్ల చిరుగాంతులగు, ముప్పిడి జగ్గరాజు గారికి నిజమిమైయుండెను. జైలధిచే నాటాత్మగావారు రోగ గ్రస్తులగుటచే, వెదవాడ పోటీ జరిగితో బిల్లుముగరుని పాత్రకు బంగారపు పతకమును గణపొందిన శ్రీయురైయడవల్లి కవయ్యగారు చంద్రమతి పాత్రను ధరించిరి. వారిశ్రుద్ధ, చంద్రమతి, బహు చక్కగా వారివారి నేమముల పోషించిరి. జైల్లువారి తరపున, వి. నాగభూషణముగాక శ్రీయురై ప్రసా దరావుగారికాతికి నువర్త గండపెండేరమును కలిగించిరి. అభిషేక ముర్తాడ యును యొకచిరుముతా బందరు నాటకాభిలాషుల తరపుం యిచ్చుబడెను. ఇటులనే నుప్రసిద్ధులు జైల్లువారు తగుతీకల గొనించవలెనని యిప్పుడు విషయకొరెయి సంతస ము. ఇదివరలో ఈకలువారు ఆంధ్రనాటకరంగార్ధాధిక చిరు దాంతులగు నెల్లూరి నారాజరావుగారికి ఒక నువర్తముటా కలిగియును బహూకరించిరి.

ఇప్పుడిగాక వీరలు ప్రథమ ఆంధ్రనట మహాసభయోజి జేయవలెనయియున్నట్లు ప్రతికలవర్తూ వినుట కెంతయు సంతో మము. దానికి చాలఖచ్చి బాలకరస్థతిగలవారు కానప్రతిసాటకా భిమానియు, సహాయము జేయకొరవను.

అదవేమములు ధరించువారిలో ముందుము ముప్పిడి జగ్గరాజుగారు కొరవమున వారునిధి, పురమ నేమధారియు ప్రసాదరావుగారికి గండ పెండేము ఎట్లుజెడిలో ఆట్లే శ్రీహ రిధారుణతో ముదాసులి అయిన జగ్గరాజుగారిగూడ జొంగండ పెండేము యిచ్చివారు. ఒక విశేషం.

ఓరియంటల్ గెనెర్ల మెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్ అన్శూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్.

స్థాపికము 1874 జూబిలి సంవత్సరము 1924

గొప్పమూలధనముగల హిందూదేశ భీమాకంపెని హక్కుదారులకు చెల్లించిన వాదాపు మొత్తము రు 8,00,00,000

అస్తులు రు 5,00,00,000 వైగానే గలదు. సంకల్ప ఆదాయపువన్ను రు 1,00,00,000 వైగానే గలదు. పాలిసి హాల్డురులు రు 80,00,00,000 వైగానే గలరు.

Table with 2 columns: Agents (అనంతవాదాదు, అజ్మీరు, అలహాబాదు, డెల్లి, కాండి, కరాచి, కోలాలంపూరు, లాహూరు, మదరాసు, ముంబయి) and Branches (బెంగళూరు, బొంబయి, కలకత్తా, కోళంబూ, మంకురూరు, నాగపూరు, పూనా, రంగూరు, రావల్పిండి, తిరువేంద్రము)

భీమా జేరు రియతుకు యిచ్చుముగలవారందరు తీక్షణము చేసి వాసులన గలగు లాభమును పొందుచుండిరి. వీని లాభ ముల యొకను ఎదుర్కనగా అభివృద్ధిచుకు నూహనము గలవు.

ఓరియంటల్ మిక్సెలి లాభకరమైన ప్రత్యేక సదుపాయ ములనిచ్చును. అని మిక్సెలి జనసమృద్ధిమైనది.

క్రివిధలాభములను పొలిసి, పసిబిడ్డలకుగల ప్రత్యేక పాలి సీలు మున్నగునవి తెలుపు వివరముల పట్టికై కంపెనీకి వాయుడు.

Oriental Assurance Buildings } F. E. Vaid Post Box No. 8, Madras. } Branch Secy, Bangalore Branch:—No 3 South Parade Bangalore Trivandrum Branch:—Trivandrum.

23 20 00

గోదావరి, కృష్ణాజలాల శైలిబలిజ సంఘము

బాలసరస్వతీ పరీక్షలు

కర్నూలు జిల్లా

పాఠశాలలందు విద్యార్థులకు మాతృభాషయందు దేశభక్తి
దేశాభిమానమును నుద్దేశించి, గతవర్షము “బాలనరస్యతీ పరీ
క్షలు” జల్పానుబంధ వివిధస్థలములందు (కర్నూలు, కోనలకుం
ట్ల, మార్కాపురము, పత్తికొండ, జిత్తూరు) జరుపబడినవి.
అందుత్తీర్చులైన విద్యార్థులకు బహుశతు భాగముగనుమిత్తము
కర్నూలుసంబంధమున బాగోర్వచ్చు, ఓ. లక్ష్మణస్వామి. ఎం. పి.
గారి ఆధ్యక్షతక్రింద, మండల విద్యాధికారి పి. బారాయణ
గౌడు ఎం. ఏ. బి. యస్. సి. గారి స్వాతంత్ర్యపక్షాన తుర్రక
ముగా కొక బహిరంగనగ్ర మునిసిపల్ మైన్స్ట్రాలు హాజరుందు
జానువూసమున నలంపుటకు, ఏర్పాట్లు గావించబడియుండెను.
ఇది దైవేచ్ఛ వేరైయుండినందున, అదినమలలో విద్యాధికారి
గారికి తలపెరితలంపుగా గొప్ప అపాయము గఱచించినందున,
రాష్ట్రాధికారు, ఆపత్తును లాఘావేషమున నెచ్చెను.

అహం కులదళదళినీన విద్యాదులకు, చాలకాలకృత్యమునై
ననీమి, నువ్వజ్జీవ పతకము ను, అమూల్య గ్రంథములను పొరి
తొప్పి ను. అతఁడు పంపకరిగితిమి.

ఈ సంవత్సరము వైశాఖ పరీక్షలు యథాధిక్ష, కర్నూలు మండలమున దొడ్డుదివి వివిధా గ్రామములకు స్పష్టప్రకటనము గావించబడినది. 1924 సం॥ మార్చి 15 తేదీ శనివారమున దక్షిణ 7-30 నుండి 9-30 గంటల వరకు, ఆయా పాఠశాలాధిపతులందఱే ప్రభుత్వపాఠశాలములవారి అనుమతిపై, పరీక్షలు నిర్వహింపబడును. పరీక్షానియమము లన్నియు గత సంవత్సరములతోనే గమనింపవలయును. విద్యార్థులకు ప్రవేశకాగములు 0-6-0 తోగూడ, జనవరి 30 తేదీనాఁడు వంపునోలయును.

పరస్పర గుణధర్మాలు:— 1. బాలభటుడు 0—5—0
మరియు సారము 0—4—0.

పరిశ్రమ సంబంధించిన వివరములన్నియు తెలిసికొన గో
రైతిమి. ఇదిగిరియ నామాకు | బాబు, పార్థితులు.

సరస్వతీ శ్రీనివాసమూర్తి,
టీచరు, మునిపేట రైవే స్కూలు, రూ. ౪౦.

విద్యజ్ఞాన మహాసభ

20వ పేడి ఉదయము 10 గంటలకు ఆంధ్రవిద్యా
వాచస్పతి, కాన్యోధి బ్రహ్మశ్రీ కొట్ల శ్యామలకామశాస్త్రి
గారిని గౌరవించుటకు కరక గామమున విద్యవ్యవహర సభ
సమావేశమయ్యెను. బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రి
గా ఉభయక్షేత్రవహించిరి. వ్యాకరణాచార్య నోరి శుబ్రహ్మణ్య
శాస్త్రిగారు, వేదవేదాంగ పారంగతులగు నూకల శృష్ణశాస్త్రి
గారు, కాలశాఖ భట్ట శారదాబాలశాస్త్రిగారు, కార్పర్ణ శ్రీని
వాసరావుగారు, అల్లంరాజు రంగరాణిశివగారు, చిలకమర్రి
లక్ష్మీనరసింహాచార్యులు బి. ఏ. గారు మొదలగు సంస్కృతాం
ధ్ర విద్యాంముల పెద్దమణ్డిని చేర్చిరి. సభకు రాజాలనందులకు
తొంకిలించు కొందఱు పండితులు జాబులు వ్రాసిరి. మొదట
విద్యాకా వాడకల్లి అసంతాపాయులు గారిచే దైవప్రార్థన కా
వింపబడినది. సోమంచి మూర్తినారాయణశర్మ స్వాగతప్ర
ణామచేసెను. అధ్యక్షులు ప్రారంభోపన్యాసమైన శాసనకరము
రంగరాణిశివగారు సంస్కృతాంధ్ర కవులను గూర్చి తమపద్యము
వ్యాస మొనగిరి.

(బహుశ్రీ కామశాస్త్రి) గారి బిరుదులు, వారి సామర్యము సూర్య నూల కృష్ణశాస్త్రి గారు చూపాడే.

[illegible][illegible]

గంధాలయములకు - ఉచితములు

కాశ్యపి మగవంశస్థునకుని సంతతికి కెండ్లబియ్యం సంస్కృత
బాండ్లవిద్యలయందు అమితపరిచయములై అనేకములకు ఉద్దం
భములను రచించినట్టివా డ్రిక్తిశేషులైన శ్రీమహా ముకుంద
శేంకరమహావార్య విచిత్రమును నీతిపూరితము నగు “నీతిమా
లిక” యను గ్రంథము నొకపత్రికయు శ్రీ.మిక్కిలిసేనెళ్ళవ్వనా
యనం గారు యను యితరులచే రచియింపబడిన భక్తిపూరిత
నగు “రామమేధశతకము” యను గ్రంథము నొకటియు
చిత్రామండలమందలి గ్రంథాలనుములకు మాత్రమే ఉచిత
ముగా నీ ను విక్రయించి కొంటిరిగాన చిత్రామండల గ్రంథాల
యంతలవానికి కాదు, వానిన “అకామియగును” శ్రీధరనాచిటిని
బంధన బుకపోవు గాను గ్రంథములు, పంపకలనని విన్నవించు
చున్నాను.

బాధూరు రామానుజులు రెడ్డి,
తీరు తనీ, చిత్తూరుజిల్లా.

అంధ్రప్రదేశ్ విశేషాంశ్చరణ కొక విజ్ఞాన

గ్రామోద్యోగియుల పాఠశాలను స్థాపించి తీసికొని
 టి. 1892 సం. 11 కంటా 80 న్యూనోద్దేశాను తమ అభిప్రాయ
 మాను గవర్నమెంటువారికి తెలియబరచి యుండిరి. కాని అప్ప
 ట్లో మద్రాసు గవర్నమెంటువారు పాఠశాలను స్థాపించు తీసి
 వేయకుండు అంగీకరించలేదు. ఇటీవల యిదివరకు యేర్పడియున్న
 ఆ 1891 సం. 6 రివ్యూలను గవంజి చేయబడి గవర్న
 మెంటు గ్రామాదులకు 1899 సం. 11 కంటా 80 ని అట్ల అనిన్ని జమిం
 దార్ గ్రామాదులకు 1894 సం. 10 నె 2 అట్ల అనిన్ని అదివరకు
 పున్న కర్షకులకు కొన్ని సుదంజలతో రూ. 100 ను యేర్పాటుచే
 నీది గాని హక్కులను యిద్దవరకుండిలేదు. దర్మిలాను 1898 సం.
 కంటా పాఠశాలను స్థాపించు యేర్పడినది తీసివేయకుండుననే
 మొదలుగు నూచకులతో గవర్నమెంటువారు నె 207 మ జి. ఓ.
 ను కూడా బాకీచేయించియున్నారు. ఇండియా గవర్నమెంటు
 వారుకుండ యిదేమో ప్రకరిపోయి నదియుండిరి. ఇటీవల 1918
 సం. 10 అక్టోబరు నెల 5 తేది నె 480 క్కు పాఠశాలను స్థాప
 చు తీసివేయబడి యొక సహజ బిల్లును పెట్టియున్నారు. సద
 రు బిల్లును అట్లగా పాను చేసే యెడల గ్రామోద్యోగియులకు
 చాలా చిక్కులు కలిగియుండు కాగలవు. ఇది బిల్లును కర్షకులకు
 కలిగినదని ఆయా జిల్లాల విలేజ్ అఫీసర్ల సంఘములవారు తమ
 ఆందోళనములను మీటింకు తీర్మానముల ద్వారా గవర్నమెం
 టువారికి తెలియపరచుకొన్నవిదల బిల్లును ప్రస్తుతం ఆయా
 జిల్లా పెట్టదలచు కొలేదని గవర్నమెంటువారు ఆయా సంఘము
 లకు తెలియపరచియుండిన్ని కొద్ది కాలములోనే ఆయలుగా పెట్టి
 పోవుచున్నా మని ది 12-12-20 తేదీని మద్రాసులో జరిగి
 కానవ నిర్మాణ కార్యోజనాలు చెప్పియుండిరి. ఈ బిల్లును గు
 రించిన విచారణ రాగల మార్చి నెలలో జరుగబోవు కాననిర్మా
 ణ సభలో జరుపబడు నూచకుల సభనుచున్నవి. కాన విలేజ్
 అఫీసర్లందరూ గాధ్యక్షులొంది వేల్పుని ముందు కర్తవ్యము
 ఆలోచించుటకు ప్రతిజిల్లావారును తాలూకావారును జిల్లా కర్ష
 కులను తాలూకాసభలను పెంతున యేర్పాటు చేసికొని మీటిం
 గు తీర్మానములను గవర్నమెంటువారికి తెలియపరచుకొన్న
 కార్యసాధనముల కొరకు ప్రయత్నింతుని నమ్ముచున్నామని
 ఆయా జిల్లాల సంఘములవారు మీటింకు జరుగుచేడితి ఈ క్రి
 యక్షమములకు దెలియపరచినవో నేనున్న హాజరయ సంఘము
 లకు గాన చేస్తాం సహాయము చేయకుండు నిధులుగా
 నున్నామని.

[illegible]

అయ్యగారి తిరవతిరాజు,
వఠర్, పెనుగొండ పోడు, కృష్ణాజిల్లా.

ది 9-1-1924 నుండి రం లేదే మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు
బోడసమీప గ్రామములో శ్రీయ్యత దొమ్మటి శంకరుడై గారి
మేడ ఉండు, గోదావరి, కృష్ణాజిల్లాల శెట్టి బలిజం సమావేశమై
శ్రీహరిగారిని సత్కరించుచు ముఖ్య శ్రీ దొమ్మటి
యగ్రవృత్తిగారి యధ్యక్షత క్రింది యొక సభ గావించబడి
పన్ను పొరయు, యమ్. యల్. సి. గారి కభివంధ పత్రము
సమర్పించబడినది. శ్రీమదుపాధి నూన్యవారాయణగారు సభ
క్షమలను చదివరి. బోడి అప్పలస్వామిగారు బాకాల కంపి
చిర పంచరత్నములు జరుపబడివి. శ్రీ కడలి చిన శ్రోతస్వామి
గారు అభినందనరత్నములను చదివరి.

౬. య. ౩. కెట్టి పైమూలు ప్రధానోపాధ్యాయులు
 పైనుద్ధి కెంకట్రాయుడు వంతులు, బి. ఏ. గారు, మదరాసు
 శాసనసభ్యులును గురించియు, నదనవదేశి ముగి రా. శ్రీ కన్తు
 లసా. రంగారు తగిన సరవులు, వారి నభినందించుచు విజ్ఞు
 లుగ ముచ్చటించిరి. శ్రీ గొబ్బల నరసింహంగారు, ఈ సంఘము
 మొదటతో స్థాపించి పుట్టి స్థితి గూర్చి యా, క్రస్తుతాభివృద్ధి
 గూర్చియు, ములను సుఖాభివృద్ధి గూర్చి సూపవలసిన పుష్టి
 గూర్చియు ముచ్చటించి శ్రీ సాగరము, ఎమ్. ఎల్. సి. గా
 రి నభినందించి, మద్యుడె నూర్చువారములగారు ఈ సంఘ
 మునకుగల తోపమును ముచ్చటించుచు, ముఖ్యముగా విద్యాభి
 వృద్ధిచేయుటను గూర్చి ప్రసంగించిరి. ఆదనంతరము రాజమండ్రి
 తాలూకాబోర్డు ప్రసి. యె. ముగి రా. శ్రీ మోతే రంగయ్యవారు
 డు. బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు ముగి రా. శ్రీ పత్తుల సాగరము
 గారికి లభించిన పదవిని గూర్చి విజ్ఞులుగ ముచ్చటించి, కన్యా
 లమున పాఠశాలిగిన లాభములనుగూర్చి చెప్పుచు, సంఘముగా
 పరిచేయుచున్న పుష్టి కెట్టి యావృత్తలాభముల సమకూడునని
 శ్రీ సాగరము, ఎమ్. ఎల్. సి. గారి నభినందించుచు ముచ్చ
 టించిరి.

అపరచరణ రత్నభయం దీక్షితువర్త్యానమా గావింప
బడెను.

ఈ సంఘము నిరర్థక మగునా? శ్రీ పురుష సాగరముగానినీ
మదరాసు శాసనవిద్యుక్త సభాసభ్యునిగా నియమించింపబడు
శ్రీమదరాసు ప్రభుత్వవారినీసభవారభివృద్ధియగుచున్నాడు.

పాఠశాల ప్రాంగణముల పాఠశాలలు, ఎమ్. ఎల్. సి. గౌరవ
 వారికి లభించిన పదవి నూర్చుకొని, సదరు యంత్రాంగము లభిం
 చుట కింపుము యొక్క నిరంతరత్వమే జరియునది, సంఘము
 వనకులయొక్క పనులు సమూహపరములు లేవు కేక్రీంవనలేమండ
 కృషి చేయుదు మని వాదన మొనగి పభియల కానుపదపరకతుల
 జేసిరి.

అనానాధిపతిగారు ఆదివారము మాట్లాడిన సోదరులకు విశ్రుతముగా ఉచ్చరించినచో తాము శిష్యులైన మంత్రులగు తా-లేవేమియును, శిష్యులే కా-లాతే మయిదివియ్యదు స్వబ్ధముగ ముద్రపడిరి.

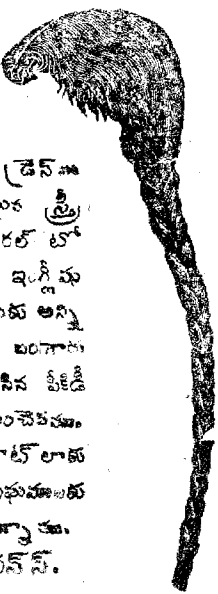
కృష్ణానదునకు బాటే నాటి సభకు దయచేసి పుట్టి
కులకును, నాటి కార్యక్రమమును చక్కగా తెలియిన అగ్రామ
సాధనరికరిసి, కట్టకులకు భూమినివ్వతూరము లొచ్చిన
ముక్కాశ్రీ, దొమ్మిటి వెంకటాద్రిగారిని, కృష్ణతాపూర్వక
కరిదనములతో నాటి సభ చూచును.

గుబ్బల రామన్న,
కారవకార్వడర్తి

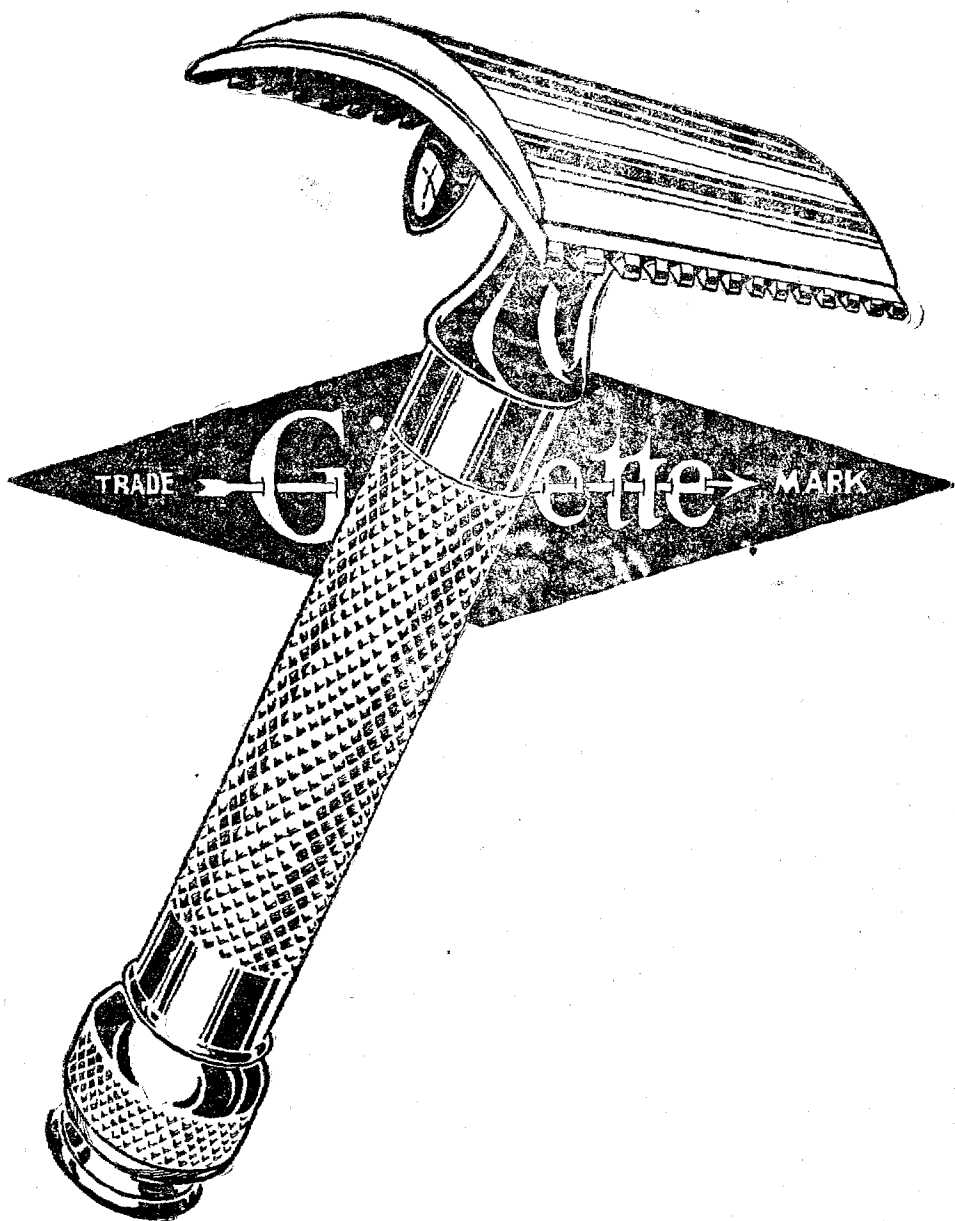
మా వద్ద
నాటక సంఘము
ములకు కొవలసిన

జిగివాడచేసిన విధి వల్లు (దేవుని
నూర్చుమైన నీనులున్న వాగ్గీమైన శ్రీ)
పాత్రలను, రాజపాత్రలను కరకటా
పాత్రలను ముఖపాత్రలను వేయటం ఇన్ని
రూతులను చేరి కట్టిన (వాయుకుట అన్ని
రకములు రంగులున్న యెల్లటో బంగారం
అభరణములను జిగివాడేన చేసిన విడిడి
లున్న, వెల పరమముగా విక్రయించెను.
కలయు వారికి అర్థవాదిక, నువ్వే కాట్లాను
పంపెను. ఇవివలన అనేక సంఘములు
విక్రయించి దీక్షిక్కులు పొందియున్నారు.

పెం. 164 ప్రజాశాంతి కౌన్సిల్ జి. టి. మదరాసు.

ప్రతిపక్ష పార్టీలకు ప్రతినిధులు. ప్రతిపక్ష పార్టీలకు ప్రతినిధులు.

గిల్లెట్టు నేప్టి రేజరు
జగత్ప్రసిద్ధమైనది

ఏలననగా అది చక్కగా
క్షౌరము చేయును

అందువలననే అనేకులు యితరవర్తక గురువులు గలవాటికంటెను వీటినే ప్రపంచమందు అంతటను వాడుచున్నారు. గిల్లెట్టు బిరుదుగానుండు గడ్డమును మిక్కిలి శుభముగా వెంట్రుకలను వదలక, మెత్తని చర్మమునకు నొప్పికలుగ నీయక క్షౌరము చేయును. మీవద్ద ఒక గిల్లెట్టు వుండిన మీరే సులభముగాను, త్వరితముగాను, స్వల్పఖర్చుతోను క్షౌరము చేసుకొనవచ్చును. మీరు మీ దుకాణదారుని అందమైన పెట్టెయందు ఉంచబడిన ఈ సాగపైన రేజరును చూపమని అడుగును. దైనుండు వర్తకు గుర్తును చూచిన మీరు దానిని తెలిసికొనగలరు. దీనికి బదులు చేనిని ఇచ్చినను తీసుకొనవచ్చు.

Representative: MULLER & PHIPPS (India), Ltd.

Bombay Calcutta Madras Karachi Rangoon

Made in Boston, U. S. A., By the Gillette Safety Razor Company

ఆది ఆంధ్రులు - తణుకు

ఆది ఆంధ్రుల యభివృద్ధిని, అంటుదోషము మాపుకేయుటకును మా తణుకు తాలూకాలో చాలనిమలనుండి ప్రచారము చేయుచు, మొన్న కావడ కాంగ్రెసు మహాసభలో మాజీ కొరట అమితమగు ప్రచారముచేసి, మాకు యెంతయో ఉత్సాహము గలుగజేసిన మాసోదరులగు శ్రీయత తుమసుధర్మన్న, నీలం వెంకయ్యగార్లు యీనెల 21 వ తేదీని మాతణుకు గ్రామమునకు దయచేసిరి. మా గ్రామ ఆది ఆంధ్రులు వీరి రియపుర సంఘ సేవను క్షాపించి మనపూర్వకముగ స్వాగత మిచ్చిరి.

గ్రామసభ

నాటిరాత్రి మొదలు మాడుదినములు పట్టుదలతో “ఇక నైన మేలుకొండి-మన కిదే సుదినము రండి-ఈరీతిగానికలమై - యెన్నాళ్లు బ్రతుకును మిలమై జయ శంకరాన్ని రండి-జన్మ హక్కులను గోరండి.” అని ఉత్సాహముతో పాటలు పాడుచు గ్రామసంక్షేపము చేసిచేసి స్త్రీలు, పురుషులు, పిల్లలు యావస్యం దిచేరి నవీధిలోనున్న రాష్ట్రమాల యము వద్ద మహారాజ శ్రీ పచ్చిపాల రామయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద నొకసభ చేసి యీ దిగువ సుదహరింపబడిన తీర్మానములు గావించబడెను.

౧. మాదీనజనులకొరకు ప్రభుత్వమువారు చేసేయమహా జనులు అనేకచోట్ల పలువిధముల మాకు తోడ్పడి చేయూత నొసంగుచున్నందులకు యీసభవారు అధికార, అనధికారులకు కృత్య వందనములు చెల్లించుచున్నారు.

మాబీదతనమునకు ముఖ్యకారణము భూవసతి, చేతి పుటయే. శ్రీగవర్ష మెంటువారు కృష్ణాజిల్లాలో వసతుల నిచ్చి మా ఆదిమాండ్రులను రక్షించు సనది. మా తణుకువాసులకు తాలూకాలోని

ఆట్రీసరుపాయములు చేసి మా బీదతనమును నిర్మూలము చేయుదురని శ్రీతేజరుడిపార్టు మెంటు వారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

౩. జాతీయవాదులు-భూస్వాములు-మాయభివృద్ధిని గోరు మహనీయులు తమభూములను యితరులకు యిచ్చేలాగున మాకు కట్టుబడి కిచ్చి తమయభిమానము దీనదయాశీత్యము లోకమునకు చాటుచు, మమ్ము నిరంతరదాస్యమునుండి తొలగించి చేతనాయకుల యభివృద్ధిని నెరవేర్చదరని రైతులకు యీసభవారు విన్నవించుకొనుచున్నారు.

పచ్చిపాల ముత్యాలు,
కార్యదర్శి.

ఆత్మశాంతిసభ

శ్రీజీవత్సావ ప్రచారకమండలి దక్షిణరైదాఖాత పక్షమున 18-1-22 శుక్రవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు రసిదెంసీ బయట ప్రేమభియోధనండు మునిమహారాజు ౧౦౦౦ శ్రీహంసవిజయజీగారి కిన్యతైన శ్రీదోలవిజయజీ మహారాజుగారు స్వర్ణవాణిలైనందు “ఆత్మశాంతిసభ” జరుపబడినది. జనము ౪-5 వందలవరకు పోగైయుండిరి.

పూజా భారత వైది విద్యాలయ కార్యనిర్వాహకు లగు మునిమహారాజు ౧౦౦౦ శ్రీతిలకవిజయజీగారు యధ్యక్షుక వహించుటకు ౪౫ శ్వాసయూర్తి కేశవరావుగారు ప్రస్తావించి, దానిపని బాలగోవింద వైత్యులవారి ననుమోదించిరి.

సభాపతిగారు ఆంధ్రమున గొంతయచ్చటించి గూర్చుండిరి. పిమ్మట మండలికార్యదర్శిగారు స్వర్ణవాణిలైన మహారాజు గారే ఈమండలి సంపాదకులనియూ వారిమండలికి విశేషసహకారముననియూచుండిరినయూ వచించిరి.

వెనకటి పోషకగారు స్వర్ణవాణులవారికార్యముల క్లా ఫియమును సుసారముయొక్క యజ్ఞసాగము ఈశ్వరభక్తియొక్క విశేషము కనబఱచి వారియాత్మకు శాంతిలగుగాకయని (వారిండుచు విరమించిరి. పిమ్మట సభాపతిగారు తేది స్వర్ణముని మహారాజుగారు ధనవాస్తేటులో జన్మించినదియు, వారిసరళ స్వభావమును, అహింసాధర్మనిష్ఠయు ఉదారభావమును జితేంద్రియత్యయు చక్కగా వివరించుచు అవతారపుటల జయంతి జన్మదినమందెను మహాత్ములజయంతి మృతినొందిన దివ్యులందెను గావించుటనుని వచించిరి. తద్యనోక వశముగారును గొంత సభాపతియాజ్ఞచే సహింసా ధర్మనిష్ఠయమును గురించి సంభాషించిరి. ఆటు వెనుక సభాపతిగారు వై నమతానుసారముగా వనరింపబడెందున, వారున్యతీకొందిన దినమందు శాంతిపాతములపుట కలకాకము చిక్కలేదు. వాటిసభయట్టి ప్రార్థనతో ముగింపబడుననిరి. అందరు తేది సంతోషముతో శాంతిపాతముగావించబడి సభ విస్మరణ మయ్యెను. — లాల్ జీ మేఘజీ.

గుళికలు

రజబన్నీ

తైలము

ఈ అమూల్యమైన గుళికలను పూర్వము బహుమంది భార్యలుగల డిల్లీ పాదుషాలు ఉపయోగించెడు వారు, ఈయోగమును చాల ప్రయాసతో సంపాదించి ఈమందును తయారు చేసెడిది. రజబన్నీ మాత్రము వీర్యవృద్ధిని పెంచుచును సంసారసౌఖ్యమును గలిగించును. నరములకు బలమునిచ్చి మధు మేహము స్వప్నస్థలము, శీఘ్రస్థలము, మూత్రముతో కలసిపోవు శుక్లస్వము మొదలగునవి తప్పుక గుణముగను. యెంతమాత్రము సంసారసౌఖ్యము అనుభవించుటకు వీలులేని స్థితిలోనున్నవారున్ను వృద్ధు లున్ను, యామాత్రలను పుచ్చుకొనుచు తైలమును వాడినచో మిక్కిలి బలమును యవ్వనమును గలిగి చును. ఈ అప్రవధములో జేరిన ప్రధానద్రవ్యములే యిట్టి మహద్భుత గుణములున్నవి వీటిని గురించి యిచ్చట వ్రాయజాలము. వివరములు కోరినచో తెలుపబడును. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

మంనుపుచ్చుకొను విధము మందులో పంపబడును. మీరుచ్రాయు ఉత్తరములు మిక్కిలి రహస్యముగా నుంచబడును.

రజబన్నీ 20 గుళికలు రూ 5—0—0

రజబన్నీ 1 ఖోన్స తైలము రూ 5—0—0.

రజబన్నీ ఆఫీసు,

38, జనరల్ ముత్యా మొదలివీధి, మద్రాసు.

త్వరపడు!

త్వరపడు!

తైలరీలకు మంచి తరుణము

అం దారికి గ్రంథనియములోని 50 పుస్తకములు రూ 43 ల విలువగలవి.

రూ 20/ లకు మాత్రమే ఇచ్చెదము

1924 జనవరి 31 తేది వరకు, భాషాభిమాను లగు కొందరి కోరికచే

ఈతగ్గింపు ధరల నిచ్చుటకు ఏర్పాటు చేసినాము.

మా పంపా అ పీఠా కొన్ని పుస్తకములు కొరతవలన పంపాదాతల తెలుప 1-4 0-4-0 అ తగ్గించి యిచ్చెదము రూ 4 రీతి పంపినచో గ్రంథముల పట్టిక పంపుదును. వివరములు పట్టికవలన తెలియును.

ఆంధ్ర ప చారిణి గ్రంథనియము, కాకినాడ.

లక్ష్మణరాయ వ్యాసావళి

ప్రథమసంపుటము

ఇది తీర్థిశేషులైన కొమఱ్ఱాజు లక్ష్మణరావు గారు పత్రికలకు విడిగా వ్రాసిన చరిత్ర సారస్వత శాస్త్రీయవ్యాసములకూర్పు. ఇవిగాక అముద్రితముగ నిలిచిన 'కర్మయోగము' 'ఏకశిలాంగర మోక్షగల్లే' అనువ్యాసములును ఇందు గలవు. దీనివలన మాచందాదారులకు రూ 2 లు. ఇతరులకు రూ 2-8-0 లు. తపాలా ఖర్చులు ప్రత్యేకము. పుస్తకము వలయువారు వెంటనే దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను.

చిరునామా ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ., ఎం. బి సి ఎం.

మేనేజరు విజ్ఞానచంద్రికా మండలి

19, హారిస్ రోడు, పునపేట మదరాసు.

1008

ఇ స న్ న షే లి

ఇకనో ఫెలి అనుచు అంటి మలేరియో రోవధమును వాడుటచే మలేరియా రాసి ఈ ఆటంక పరచును. కనుక కాలమందున్న రోవధము లన్నిటిలోను దివ్యమైనది. ఇదొక్కడే క్యుయూజాను నేనించుటచే మదరసు, అయితే ఈ దివ్య రోవధము నేనించిన బహు కాలము నుండియున్న ఈ పుక మదరసు. తిరిగిరాదు. గొప్పవైద్యశాస్త్రజ్ఞులే దీనిని శిష్యా చేసి యున్నాడు ప్రతిదినము ఉదయము, సాయంత్రము ఒక మాత్రము నేనించిన మలేరియా రాసియక ఆటంక పరచును. విడలకు ఉపయోగించుటకు ఇకనో ఫెలి అను రోవధముగలదు. ఇకనో ఫెలి అనునదియే ప్రత్యేకముగా రాయారు చేయబడినది.

ఫెల్టో - చైనా

రక్షణములను మంచి పీఠిక తెచ్చుట యందు మిక్కిలి అద్భుతముగా తనిచేయును. మలేరియా రోవధముచే బలహీన మైపోయి మరల ఇతర రోగములచే కలిగిన ఆవయవముల నడలిక, నిస్సక్తుల మున్నగువాటిని పోగొట్టుటయందు దీనికి సమానమై టానిక్ మలేరియా లేదని నిర్ణయముగా చెప్ప వచ్చును.

అంటాగ

తిమరు వాయువు, మాత్రాత్మ్య రోగము, మూత్రమున దు ఉప్పు ఎక్కువగా చేరుట, యింకా మాత్రాత్మ రసంబంధమైన వ్యాధులను పోగొట్టుటయందు అమూల్యమైనది, వాతరోగమునకు రామబాణమునది.

Sole Agents for:— INDIA, BURMA & CEYLON

Messrs Gorio Ltd. P. O. Box. 159 BOMBAY

జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరులు

ప్రావినియలు సర్వీసులో చేర్చుకొనబడిరి.

ప్రభుత్వ పకటన

స్థానిక సంఘముల (కొనుమనిసికలు సంఘములలోనుపరి చేయుచున్న ఇంజనీరులకు, అసిస్టెంట్ ఇంజనీరులకు వేతనముల నిర్ణయింపజేసి వారికియొక్కొక నడుపాములనుగూర్చు విషయమున ప్రభుత్వమువారు చాలకాలమునుండి ఆలోచించుచుండిరి. 1920 నాటి మాసములో గూడిన స్థానిక సంఘముల, సభ వారు యీరీతిగా శిఫార్సు చేసియుండిరి.

(1) జిల్లాబోర్డు యొక్క నీ ర్ల ను, అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్ల ను, మునిసిపల్ ఇంజనీర్ల ను గ వర్క్ మెంట్ పట్టిక వర్క్ మెంట్ యాధీనమునందుగాక వేరుజేసి పట్టికవర్క్ ఇంజనీర్లతో సరిహద్దుగా నుంచి వారిని నియమించుట, ఒక స్థలమునుండి కేరళ స్థలముకు మార్పుట మున్నగు అధికారములన్నియు వైద్యోగ్యశాలకు జరుగు నట్లే జరుగవలెను.

2 ఆట్లు ప్రావినియలు సర్వీసుగా (రాష్ట్రీయోగ్యోగము) మార్పుబడినవారికి వేతనములు పింఛనులు, సెలవులలోని జీతములు మున్నగునవి ప్రభుత్వమువారి యిచ్చుచుండవలెను. ఈ దిగువరీతిని వారి వేతనములు ఉండవలెను.

(ఎ) లోకలభ్యం అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్లకు, మునిసిపల్ ఇంజనీర్లకు రూ 200-20-400 (బి) జిల్లాబోర్డు ఇంజనీర్లకు రూ 500 50-1000 మాత్రులకు సెలవుల గ్రేడుతో రూ 1200 చొ.

ఈవిషయమున, 1920 సం. యేర్పరచువడిన ఆర్థిక వివరములనుగూర్చును సూచనలు గా గు గ విచారించి, స్థానిక సంఘముల సభవారి శిఫార్సుల ననుసరించుచు యీ రీతిగా జరిపిరి:—

(1) అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్ల వేతనముల స్కేలు రూ 250-20-450 గా మండవలెను.

(2) ప్రావినియలు సర్వీసులోని ఉద్యోగుల వేతనము పింఛనులు మున్నగు ఖర్చులను ప్రభుత్వమువారు నగదు స్థానిక సంఘములవారు మి తా సుమును భరింపవలెను.

(3) రాష్ట్రీయోగ్యోగము (ప్రావినియలు) ఫండు కనూలు జేయవలెను. అందు ఒక రూపాయకి ఒక అణాచొప్పున ఉద్యోగ్యము, అర్థణా స్థానిక సంఘముల వారున్న మిగతా అర్థణా ప్రభుత్వమువారు చెల్లింపవలెను.

(4) ప్రావినియలు ఉద్యోగుల ప్రమాణపు ఖర్చులకు గాని, తేజ వారి స్థలాలతరములకు మార్పునపునకు ఖర్చులకు గాని స్థానిక సంఘముల బద్దమండి పుచ్చుకొనరాదు.

స్థానిక, మునిసిపల్ సంఘముల కరిపాలనను గూర్చి 1922 సం. నియమింపబడిన ఆర్డెన్సరీ కమిటీవారు గూడ యీవిషయమున వారు విచారించెడిరి. ఈకమిటీవారు, అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్ల వేతనముల నిర్ణయించుట జిల్లాబోర్డుల అధికారమునందును, వారిని పనులలో నియమించు అధికారముఅధ్యక్షుల చేతిలోను ఉండుటచే వారిఉద్యోగములను (ప్రావినియలు ఉద్యోగములకింద జేర్చునాడదని, శిఫార్సు జేసిరి, అందు చే జిల్లాబోర్డు ఇంజనీర్లను మాత్రమే (ప్రావినియలు సర్వీసు నందుచేర్చి వారి ఖర్చులలో సుములకు ప్రభుత్వమువారు భరింపవలెనని యీ కమిటీనా శిఫార్సు జేసిరి.

ప్రభుత్వమువారు వారు విచారించిన విషయము, ఆర్డెన్సరీ కమిటీవారి శిఫార్సునంగీరించి, జిల్లాబోర్డు ఇంజనీర్లను మాత్రమే (ప్రావినియలు సర్వీసుగా ప్రత్యేకించుటకు నిర్ణయించెడి. ఈ ఉద్యోగములకును, పట్టికవర్క్ మెంట్ కౌలుకును సుబాధముండదు. ఇది స్థానిక స్వపరిపాలన కౌలు కుంట్రికారి యాధీనమునందును. అయినను కుంట్రికారి ఉద్యోగములయందును పట్టికవర్క్ మెంట్ కౌలు ఛీఫ్ ఇంజనీరుగాని సంప్రదించుచుందును.

వేతనములు

ఇంజనీర్లందఱు గరిమానునకు వేతనముల స్కేలు ఈ ఉండవలెనని నిర్ణయించి, సెలవుల గ్రేడు అవసరముగాని ప్రభుత్వమువారు దలంపరు. ఈ కమిటీవారి వేతనములగట్టి, మూడులంకలు ఇంజనీర్లయరు:—

1	గ ర్వ త రి కు ఇంజనీర్లు	రూ
	అసిస్టెంట్	700—20—1000
2	ఇంజనీర్లు	500—20—700
3	ఇంజనీర్లు	400—20—500

సంవత్సరమునకు 20 రూ॥ అధికము చేయబడుచుండును. ఈ రేటు ప్రస్తుతము పరిమితమును జల్లాబోర్డు ఇంచేర్లకు వర్తింపజేయు నిబంధన ప్రత్యేకముగా ఉత్తర వాసంగమున.

ఇంచేర్ల వేరినములను, సెలవులలోని వేరినములను రాష్ట్రాధికారి యిచ్చును. కానివారు తమ ఉద్యోగమున యున్న జల్లాబోర్డునుండి యిచ్చును. ప్రయాణపు ఖర్చులను జల్లాబోర్డు వారే భరింపలేదు. ఈ ఉద్యోగములకు పంపునలేదు. కాని ప్రావిడెంటు ఫండుపాపించుటకు తగు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. దీనివారి ప్రత్యేక ఉత్తరపు ప్రకటించబడును.

ఇంచేర్లను నియమించుట, శిక్షించుట, మార్పులు, సెలవులును ఇచ్చుట అధికారమున్నయు ప్రభుత్వమువారి యందే యుండును. కాని ఒక జల్లాబోర్డు నుండి జల్లాబోర్డు మార్పునకు ఖర్చులను ప్రభుత్వము వారే భరింపదు. ప్రజల ప్రేమను బట్టిగాని, మరి యేమయిన ప్రత్యేక కారణముగాని తమన్న వారే వారికి తరలగా మార్పును జరుగజేయరు. అట్లు మార్పులను జల్లాబోర్డు అధ్యక్షులతో సంపదించెదరు.

ఈ విధానము 1924 మార్చి 1 కు తేదీనుండి అమలుజరుగును. ఇంచేర్ల వేరినములను, సెలవులవేరినములను వారే జల్లాబోర్డునుండి అజల్లాబోర్డు వారు యిచ్చునుగానిచ్చి, సెలవులను రాష్ట్రాధికారిని రాజుబట్టుకొందురు. వారిని ఒక జల్లాబోర్డు వేరినములను మార్పునకు ప్రయాణపు ఖర్చులను జల్లాబోర్డు వారు మార్పుచేయుట అజల్లాబోర్డు వారు యిచ్చునుగానిచ్చి, తమనే రాష్ట్రాధికారిని రాజుబట్టుకొనెదరు.

ప్రస్తుతము జరుగుచున్న వత్సరమున వారివేరినములను, సెలవులవేరినములను, 1923, సెప్టెంబరు 1 తేదీనుండి ప్రావిడెంటు ఫండునకు అనుభవములను భరించుటగాను జల్లా బోర్డులకు రాష్ట్రాధికారిని కొంతసేపే మొనంగజరుగును. ప్రభుత్వమున ఉద్యోగుల ఖర్చులను జల్లాబోర్డు వారు తమ స్వంతనిధినుండి యిచ్చి, ప్రతీక లాభమును రాష్ట్రాధికారిని రాజుబట్టుకొనుచుండలేదు. 1923-24 సం॥ నిధిని ఒడ్డేలు ఎస్టి మేటునందు నిర్ణయించబడిన రూ॥ 18,40,037 నుండి యాభివృద్ధి పెట్టుచుండలేదు.

శృంగార శ్రీనాథము

కర్త - జేబూరి ప్రభాకరాశ్రీ - శ్రీనాథకవి చరిత్ర మొదల క. కిలామలముగా నిదియైతే. రెడ్డిరాజుల సత్కీర్తి గీర్తయిన, అపూర్వగాథలు, అపూర్వకథలు గలవు. రసవంతములయిన పద్యములు అన్నివి. వెల 2-0-0
చాటుపద్యముల సంగతి, ద్వితీయభాగము. 1-8-0
మూర్త్యాశ్లేషము. 0-4-0
ప్రబంధరత్నావళి 1-8-0
శ్రీకామేశ్వర సాంకేతికము. (ప్రాచీనము) 0-8-0

ఫిబరవరి నెల ముగియుటగా ఆర్డరును పూర్తిచేసి పోస్టేజీ మేజు భరించుటయే.

మణిమంజరి మేనేజరు,
3/5, నల్లతింబిపేథి, తిరువల్లి క్లబ్, మద్రాసు.

వేరు పొందిన

వ్యభిచారు పాన్ టెన్ కలములకు

గోదావరిజిల్లాకు మాకు సోల్ ఏజన్సీ యిచ్చియున్నారు. అందుగాను చిల్లరగాను కొనవలసినవర్తకము యితరులు మాకు వ్రాసిన యికిరదివరములు తెలుపబడును.

ఇంకా మానవత్వ బ్లాంకెట్లు, స్వామి, వాటకు మెన్, హార్డు వేరు, టిఫిన్ లాంపు, క్యాంపు కామ్యు సబ్బులు వారికో వీరములు లేకుండుటకు డెలివరీ లాపువలె రాష్ట్రవారి సామానుల సరఫరామయినవరకు విక్రయించుచున్నాము.

వై. కృష్ణమూర్తి అండ్ సన్స్,
జనవరి 26 నుండి 31 వేయికోరోడ్డు, రాజువారి.

1924 సం॥ డైరీ ఉచితము
వ్రాసినవారికి ఉచితముగా పంపెదము.

అమృత కల్పము,

మిక్కిలి ఘాటుగల ద్రావణము, అశుభలకు పుచ్చుకో నున్నును వైరయినవచ్చును, తలనొప్పులు, వారనొప్పులు, అజీర్ణము, జ్వరము, జ్వరము, జలుబు, క్షేత్తిము, దగ్గు, ఉబ్బరము, ముత్యము, పేగు, కడుపునొప్పులు, కడుపునొప్పులు, కంటి నొప్పులు, తలనొప్పులు, మొదలగువాటికి రావలసిన, ప్రత్యేకమునందు ఉండవలసింది. ఆ ట్యాం (80 మోటారులు) నీసా 1-4-0 వారికే ట్యాం నీసా 0-12-0 వారికే ట్యాం నీసా 0-8-0 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

వీ. శి. ప. అందు కంపెనీ,
అమృతకల్పము, మొదలగువాటిని.

డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యము

అంగములయందెల్ల శిరస్సును, ఇంద్రియములయందెల్ల సయనమును, ప్రభావమును మరలము సర్వజనమునకు తెలిసివేయవలెను. ఈ రెండింటియందును కలుగు వ్యాధులు సాధారణముగా ప్రాచీన కలిగినవలెను అవి

వ్యాధిగ్రస్తుని జన్మమును నివృత్తియొకముగాఁ జేసి యామరణాంతమును వాధించుచుండును. ఇట్టివ్యాధులకు లోనికి తీసికొనుచుండు లనేక ముఖయోగింపబడుచు వచ్చి నవి గాని యిది యావ్యాధులను నివారించు లేక పోవుటయే గాక రసవికారములు జరుగవలెను నుండుటచే తుదకు దేశాలోగ్యము నంతయు చెడవీయుననిగాఁ నూడ నేర్పవలసింది. తరువాత వైద్యులను పట్టున సవనాగరికులచేత మంచివైద్యములు గానిరానివియు యిట్టి ముందుగాడ ననేక మిప్పుడు ముఖయోగింపబడుచున్నవి. గాని అవి నూడ నంత ప్రయోజనములుగా గ్రహింపబడుట లేదు.

ఈ సందర్భము లన్నియును యోచించిచిర కాలము జరి శ్రమచేసి యామృత నాగిలేయ యూహనీవైద్యమునందలి లోకాలోకాధ్యక్షుల కమృతనాగిలేయ వినియోగించుచున్న డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యమును కౌశిల్యం.

ఇదివరకే లోకమునందెల్లను వ్యాధులు చేయబడి నున్నవైద్యులైన కాబట్టి దీనినికొంత మేము విశేషించి శాఖించుకొని పని లేదు. ఒకసారి యామృతయోగింపబడుట దానియొక్క ప్రభుత్వము నుండి స్థాపించబడు. దీనిచే వాధానివృత్తి గాంచి కృష్ణతాపూర్వముగా గొప్పవారును కొలదివారును పంపిన యోగ్యతా పత్రికలు లెక్కలు మిక్కిలిగానున్నవి.

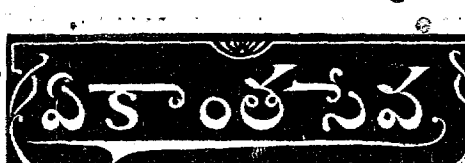
ఈ సుగంధనస్యము ముఖయోగింపబడుట మొదలు, ముక్కు, కన్నులలో నుండునాగిలేయ సమస్తవ్యాధులను సమూలముగా నశింపజేయును. పిసనము, ఒంటికిలనొప్పి, తలనొప్పి, జలదోషములు, మొదలైన, కంఠమునకు వైద్యులైన వ్యాధులను ఈ సుగంధనస్యము పెట్టివదిలి ఖిత్తు. ఇట్టి గుణవిషయము గలిగి యితరులకును గా విక్రయించుటకు నామధ మిదితప్ప మరేయొకటి లేదు. చిరకాల ముండిన చెడని సుగంధ విశేషములను, పొడి యాభివృద్ధి తేనివారికి సహిత మిది హితవుగా నుండును.

సాధారణముగా పోడివేయవార లీ సుగంధనస్యమునుకట్టి రెండుసారులు అపయోగింపబడుట, ఇది సాధారణపు పోడి 10, 15 సారులు అపయోగింపబడతే పనిచేయును. కాలదా వెలగల సాధారణపు పొగాకు పోడిలో నీ సుగంధ నస్యము నోడిచిటి కలిపినయెడల నా పొగాకుతయను మిక్కిలి పరిమళవంత మగును.

బుడ్డి 1 కి అ. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర డబ్బా 1 కి రూ. 2-0-0. వి. పి. ఖర్చు 0-5-0
ఆంగ్ల లేక ఆంధ్రభాషలో విలాసము వివరముగా వ్రాయవలెను.
విలాసము:- గురుబసవ అందు కంపెనీ లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

రవీంద్రకవి చంద్రుని నవల
నవలయే కాదు — నవభావకుసుమకారము
నవరసకమలాకరము — నవరత్నరత్నాకరము
నవనవాసందసు భావరము — నవజీవన సభాకరము

వేంకటపార్వతీశ్వర కవుల
ప్రేమ సంగీతము
లలితరసభావకలితము — మధురకథార్థలలితము అగు
వెల 0-8-0

అద్భుతమగు డిటెక్టివ్ నవల
274 పుటలు చిత్రపటభోభితము
వెల రూ 1-8-0.

ఆంధ్రప్రచారిణిగ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

ERASMIC

Shaving Stick.

Does not dry on the face. Its rich creamy lather helps the razor to give that close clean shave which is so desired.

BRITISH & BEST.

ERASMIC. Perfumers. LONDON, PARIS.

TO BE OBTAINED FROM ALL STORES & DEALERS.

బాల్కన్ ట్రోప్ షంబర్
రైటు

రేంజరు సైకిల్స్ ఎమ్. మాడల్

సూపర్బు నైకిట్సు

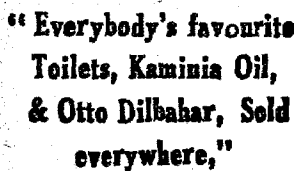
రామ్ నాయక్ అందు కో, 13 అందు 14 బ్రా డ్స్, మదరాసు.

రా లి పో కుం డ, జాగ్రత్త !

१३ १२

“శ్శుటో దిత్ బహు”కు వ్రాయుడు.

155 శమ్మామకీదు, బొంబాయి.

33 దొరకును, (1)

ಅನಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ.

Sole Agents
H. Damodar & Co.,
43 China Bazaar Road,
Madras.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపుతో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్య 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్య 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపొట్ల బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును, వాపుల రూపుమాపును బెణకుల భేదించును పోట్ల బోగొట్టును కీళ్ల నొప్పుల బారదోలును దగ్గురు తగ్గించును దురదను తొలగించును. వేలకు వేలు విక్రయము.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి

హనుమాన్ ఆపీనుకాలడర్ 1924

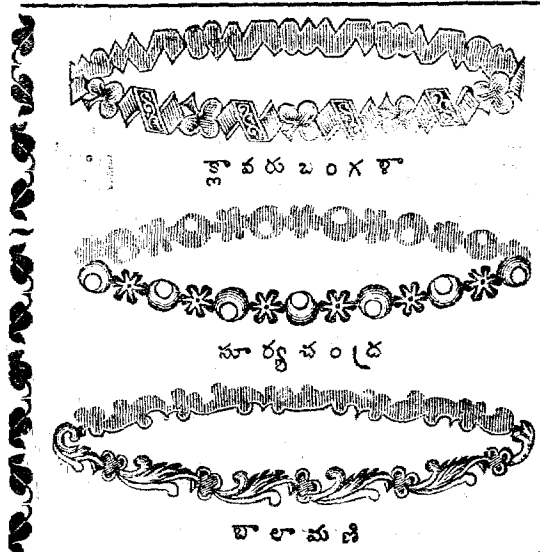
ధర ఒకటికి ర్య. 0-6-0 పోస్టాఫీసులు వేరు.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్, 12-బందరువీధి, మదరాసు.

జీముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైండుపనులు, రబ్బరుప్లాంపులు, స్టెల్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామా
నులపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు (609)

ఎంగ్లీవింగు

చిత్రవిచిత్ర గాజులకు పుట్టినిల్లు

ప్రస్తుతకాలమునకు తగిన బంగారుగాజులు పలురకము
లలో అనేక కొలతలలో అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.
2 1/2 సవరము మొదలు 6 సవరములవరకు తయారగును.
చేదారము సహా మజారి బత్ 1-కి మజారి ర్య 10.0-0.
ఒకసారి మావద్ద చేరముచేసిన అంతయు మీకే తెలియును.
సవరము బంగారుకు సీమవెండికి పూచీ యివ్వబడును.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారుగోడ్డు - మద్రాసు.

బీజేబండ్

బీజే బండ్. తెనుగు దేశములో మిక్కిలి ప్ర
సిద్ధి జెందినది. వ్యక్తులందు గాని మూత్రముతో
గాని, వీర్యము నష్టమవుచున్న యెడల వెంటనే నిలి
పివేయును. ముసలితనమును తొలగించి యవ్వన
మొనంగును. త్వరలో నరములకు బలము నిచ్చి
ఆశ్చర్యమగు వీర్యపుష్టినిచ్చును. ఘోరమగు శుక్ల
నష్టమునుండి అనేకమంది విద్యార్థులను రక్షించి
నది. దురభ్యాసముల వల్ల గలిగిన శక్తిహీనతచే కృ
శించువారిని వెంటనే ప్రకంఠ సుఖము అనుభవించు
నట్లుజేసి సంతాన వంతులుగ జేయును. ఈమందు
దుయొక్క అద్భుత గుణములను వివరించి ప్రకటిం
చుటకు మద్రాసు గవర్నమెంటువారు అనుమతించు
నందున ప్రకటింపజాలము. మందుపుచ్చకొనువిధ
ము మందుతో పంపబడును. ఉత్తరములు రహస్య
ముగా నుంచబడును.

20 మాత్రలసీసా రు 2-0-0. వి. పి. చార్జీ వేరు.

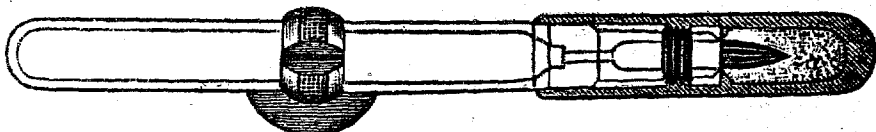
ఆర్యవైద్యశ్రమం

38 బైరాగిమఠం వీధి, మద్రాసు.

నెల్వే ఫిల్లింగు

"ఆ గేట్"

ఫ్రంట్రిన్ వేనా

పాకా బెన్ పెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పుదగు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా అస్టోరియా, మొద
లగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడిప్పుడు మన హిందూజాతీయమందు కూడ మిక్కిలముగా జనాదరణము
మొందుచున్నది.

సాధరణమయిన "ఆగేట్" కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉక్కుపాళికి బదులు "ఆగేట్" గాజుపాళి నుపయోగించుట యద్భుతమగు నూతన
విధానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచినయెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

మొలాపూరు

విక్టోరియా డిపో,

మదరాసు.

అగస్త్యులవారిపరిమళకేసరితైలము.

1 బుడ్డి రూ 1-0-0

3 బుడ్లు ,, 2-4-0

కృష్ణ: చెప్పుచున్నాను గమనించు కేసరితైలము మంటలు, కెంటుకలు రాలుట, కెండుగచీలుట, యెరుపుతిరుగుట, ముక్కులో రక్తముకారుట, క్షయించు బట్టలు అవుట, వృద్ధముచేత కురుపులు పచ్చుట
కండ్లు ఎరుపుతిరుగుట, కండ్లలో నీరుకారుట, ఇంకా నకలవ్యాధులను బాగుచేయును. దొరసామి అండు కంపెనీ, నెం 58 పెరియణ మొదలి వీధి, మిన్ ట్ పోస్టు, మదరాసు